

Utlåtande 2011: RIII (Dnr 328-1380/2010)

Långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Lägesredovisning av långsiktig planering för stadens idrottsverksamhet, bilaga 2, godkänns.
2. Idrottsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett nytt idrottspolitiskt program för Stockholms stad avseende åren 2013-2017 i enlighet med vad som anförs i detta utlåtande. Programmet ska inkludera en långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet och underställas kommunfullmäktiges beslut.
3. Idrottsnämnden ges i uppdrag att, i enlighet med vad som anförs i detta utlåtande, utveckla och revidera den långsiktiga planen för stadens idrottsverksamhet som en del i arbetet med nytt idrottspolitiskt program. Planen ska följa den samlade strategin för stadens investeringar.

Föredragande borgarrådet Regina Kevius anför följande.

Ärendet

Kommunfullmäktige har i budget 2009 för Stockholms stad gett idrottsnämnden i uppdrag att utarbeta en långsiktig plan för idrottsverksamheten. I kommunfullmäktiges budget 2010 anges att idrottsnämndens satsningar på nya anläggningar ska utgå från en långsiktig planering av idrottsverksamheten i staden. Anläggningsutbudet ska vara varierat och utnyttjandet av de befintliga anläggningarna ska öka. Nämnden ska planera och fördela produktionen över tid så att en utbyggnad av idrottsverksamheten kan ske på en långsiktigt håll-

bar nivå. Idrottsnämnden ska ägna särskild uppmärksamhet åt hur samarbetet med näringslivet och idrottsföreningarna kan ge ännu fler anläggningar och nämnden bör ta initiativ till konkret samarbete med kranskommunerna om byggandet av anläggningar som har liten målgrupp men behöver stora ytor. Idrottsnämnden ska tillsammans med exploateringsnämnden säkerställa att behovet av rekreation och spontanidrott tillgodoses i stadens exploateringsområden.

Mot denna bakgrund har idrottsnämnden arbetat fram och den 18 maj 2010 beslutat om långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet samt överlämnat planen till kommunfullmäktige.

I samband med kommunfullmäktiges budget 2011 har vissa förutsättningar för idrottsnämnden ändrats då kommunfullmäktige beslutat att samla stadens förvaltning av byggnader och anläggningar inom i huvudsak en nämnd, fastighetsnämnden. Därmed har ansvaret för idrottsanläggningarna överförs till fastighetsnämnden. Investerings- och hyresfrågor organiseras som ett beställar- och kundförhållande mellan fastighetsnämnden och idrottsnämnden. Idrottsnämnden kommer ha fortsatt ansvar för att prioritera nyinvesteringar i idrottsanläggningar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, kommunstyrelsens handikappråd, Stockholms idrottsnämnds och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB:s handikappråd och Stockholms Idrottsförbund.

Stadsledningskontoret anser att det saknas tydliga och konkreta prioriteringsgrunder för att besluta om en långsiktig planeringsinriktning. Planen saknar utblick och antaganden över förväntad utveckling på såväl medellång som lång sikt. Kontoret anser att planen saknar ett ekonomiskt resonemang, är mycket omfattande och inte realistisk att genomföra under kommande tioårsperiod. Det bör tydligare framgå hur idrottsnämnden avser att prioritera mellan olika anläggningstyper, reinvesteringar kontra nyinvesteringar samt kompletteringar i befintliga områden kontra utbyggnader i exploateringsområden.

Exploateringsnämnden anser att idrottsnämndens förslag till långsiktig plan kan utgöra ett underlag för att i tidiga skeden få vetskap om tänkta idrottsanläggningar m.m. Förslaget bör dock inte ges karaktär av ett bindande styrdokument, utan bör istället tjäna som ett av flera underlag för prioriteringar och avvägningar. Valet av projekt bör ske efter kontakter mellan berörda organ i enlighet med den samlade strategin för stadens investeringar. Dessutom prövas markanvändningen på en viss plats under den formella detaljplaneprocessen.

Fastighetsnämnden anser att grunderna för prioriteringarna, hur de påverkas i samband med stadens exploateringar och vad idrottsnämnden anser vara en lämplig investeringsvolym kunde belysts tydligare i ärendet.

Stadsbyggnadsnämnden stödjer tanken på en långsiktig plan för idrottsverksamheten. Nämnden arbetar aktivt för att förbättra folkhälsan genom att skapa stadsdelar som främjar ett aktivt liv.

Utbildningsnämnden vill särskilt framhålla betydelsen av en samverkan i ett tidigt skede och på ett övergripande plan så att hänsyn vid prioriteringar kan tas till förändringar inom skolans område. Nämnden anser vidare att idrottsnämndens kommande satsningar ska ha utgångspunkten att inga skillnader i nyttjandet ska finnas på grund av kön eller socioekonomisk bakgrund.

Bromma stadsdelsnämnd är i huvudsak positivt inställd till den framtagna planen som syftar till att få fler stockholmare att röra sig och motionera mer och finner det positivt att idrottsnämnden avser att fortsätta anpassa idrottsanläggningarna för personer med funktionsnedsättning. Stadsdelsnämnden anser därutöver att det är viktigt att drift- och underhållsaspekten alltid tas med i planeringen och i den framtida strategin.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att idrottsnämndens förslag till långsiktig plan ger en bild av vilka utmaningar som står för framtiden för idrottens anläggningar och verksamhet. Planen ger dock ett ganska spretigt intryck. Ett mer strukturerat upplägg skulle göra planen mer användbar och tydlig.

Farsta stadsdelsnämnd är positiv till förslaget till en långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet. Målet att få fler unga i socialt utsatta miljöer att motionera och idrotta är enligt stadsdelsnämnden särskilt angeläget i Söderort.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd instämmer i vikten av att medborgarna erbjuds goda möjligheter till motion och idrott i olika former, men är tveksam till att avvika från proportionen 50/50 för flickors respektive pojkars idrottande. Stadsdelsnämnden anser att staden, vid sidan av genusperspektivet, bör uttrycka ambitionen att ungdomar från sämre socioekonomiska förhållanden i högre utsträckning ska bli aktiva idrotts- och motionsutövare.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är positiv till den föreslagna planen. Det är dock angeläget att beakta hur man kan väcka intresset för idrott hos unga flickor, på sikt bör andelen flickor som är aktiva i organiserad idrott öka. Det är vidare viktigt att staden i samband med den fysiska planeringen bevakar att det säkerställs tillräckligt med grönytor för friluftsliv, spontanidrott och motion samt att stadens idrottsanläggningar har en bra geografisk spridning.

Kungsholmens stadsdelsnämnd är i huvudsak positiv till den föreslagna planen och till att utöka tillgänglighetsambitionen till att även gälla utbudet av aktiviteter. Stadsdelsnämnden understryker vikten av att behovet av ytor för spontanidrott beaktas i samband med aktuella parkupprustningar.

Norrmalms stadsdelsnämnd är i huvudsak positiv till den föreslagna planen och till att utöka tillgänglighetsambitionen till att även gälla utbudet av aktiviteter. Stadsdelsnämnden understryker vikten av att behovet av ytor för spontanidrott beaktas i samband med aktuella parkupprustningar.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd delar i allt väsentligt de utgångspunkter för den långsiktiga planen för stadens idrottsverksamhet som idrottsnämnden anger. Stadsdelsnämnden anser dock att staden bör satsa mindre på traditionella anläggningar för tävlingsidrott och mer på andra typer av anläggningar för motion och påpekar vidare att om satsningen på idrott snarare utgår från ett socioekonomiskt perspektiv än ett könsperspektiv skulle den sannolikt nå fler ungdomar som behöver motionera.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att idrottsnämndens förslag till långsiktig plan ger en bra bild av nuläget och de utmaningar som staden står inför samt vilka prioriteringar som bör göras. Idrottsnämndens strategi att genom sitt utbud locka och möjliggöra fysisk aktivitet för den som idag är fysisk inaktiv är lovvärd. Likaså de särskilda ungdoms- och jämställdhetsåtgärder som genomförts och som kommer att genomföras.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att idrottsnämndens förslag till en långsiktig plan ger en god bild av nuläget och de utmaningar som staden står inför samt vilka prioriteringar som bör göras. Stadsdelsnämnden anser att de jämställdhetsåtgärder som görs är lovvärda och att detta bör kombineras med ett socioekonomiskt perspektiv på idrottsverksamheten. Nämnden har full förståelse för prioriteringen att rusta upp och utveckla befintliga anläggningar i stället för att bygga nytt.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att förslaget är väl genomarbetat och förankrat, och ställer sig positiv till det remitterade förslaget.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet ger en genomgripande genomgång av idrottsnämndens ansvar och verksamheter inom idrott och motion. Många viktiga strategiska

frågor behandlas. Stadsdelsnämnden vill understryka vikten av tillgänglighet för alla och anpassning och utökning av verksamhetsutbudet för personer med funktionsnedsättning, samt att det är väsentligt att skapa likvärdiga möjligheter för idrotts- och motionsutövande för flickor och pojkar samt för ungdom ur olika socioekonomiska grupper.

Älvsjö stadsdelsnämnd anser att det är bra att idrottsnämnden tagit fram ett förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet är en översiktlig kartläggning av den potential idrottsverksamheten innehar. Stadsdelsnämnden anser att grundläggande perspektiv i mötet mellan barn och unga och idrottsverksamheten – förskolan, den öppna fritidsverksamheten och fältverksamheten – saknas helt i förslaget. Idrottsverksamheten bör inte vara enbart en fråga för det traditionella idrottsområdet. Ett helhetsperspektiv, strukturerad lokal samverkan för samutnyttjande av resurser, samordning av utbud och kompetensutveckling, är också framgångsfaktorer för att förverkliga övergripande nationella mål.

Kommunstyrelsens handikappråd tycker det är bra att man tar fram ett program för stadens framtida idrottsverksamhet. Rådet efterlyser dock vad som idag görs för att gruppen med olika funktionsnedsättningar ska kunna idrotta.

Stockholms idrottsnämnds och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB:s handikappråd anser att det vid utvecklingen av idrottsverksamheten är viktigt att ha ett stort samarbete med föreningslivet och då självklart även handikapporganisationerna. I tillgänglighetsarbetet får inte friluftsområden, utegym och motionsspår glömmas bort.

Stockholms Idrottsförbund saknar bilden av vart vi vill och hur långt vi ska ha kommit om 20 år och skulle gärna se att en långsiktig plan tar fram en gemensam målbild för att avgöra vilka steg som måste tas för att nå Vision 2030. Förbundet anser att följande punkter fångar kommunens roll och strategi i ett långsiktigt arbete för att nå visionen för idrottsverksamheten.

- Hur ser vi långsiktigt på hur idrotten ska utvecklas tillsammans med samhället och i en ännu större utsträckning bli en naturlig del av det?
- Hur får vi anläggningar och andra idrottsmiljöer att bli en naturlig del av stadsplaneringen?
- Hur kan vi säkerställa att de anläggningar som byggs ska vara tillgängliga för alla barn och ungdomar oavsett om de har funktionshinder eller inte?
- Hur kan vi säkerställa driften av anläggningar om föreningarna ska sköta den själv?

- På vilket sätt kan staden tillsammans med idrotten skapa alternativa lösningar i exempelvis nedlagda industrilokaler eller genom andra innovativa och effektiva lösningar?
- Hur kan vi öka den kommunala samverkan i Stockholmsregionen så att arenor och anläggningar för elitidrott samordnas för att skapa resurser och tillgodose de behov som finns?

Mina synpunkter

Stockholm växer och väntas inom kommande år bli en miljonstad. Inflyttningen av människor ställer inte bara krav på fler bostäder och utbyggd infrastruktur. Också utbudet av offentlig service, tillgången till idrottsytor och parker m.m. behöver planeras och dimensioneras utifrån de krav en växande stad ställer.

Därför är det ytterst angeläget med en genomarbetad långsiktig planering för stadens idrottsverksamheter. Prioritering av investeringar, ny- och ombyggnation måste ske utifrån ett omfattande underlag och i överensstämmelse med stadens övriga långsiktiga planering i form av bland annat Vision 2030 och översiktsplanen. Dessutom ska stadens miljömål uppfyllas, vilket ställer krav på att anläggningarna är energisnåla.

Jag kan konstatera att det föreliggande förslaget till långsiktig plan inte uppfyller de kriterier som bör ställas på denna typ av dokument. Vi behöver en långsiktig plan med konkreta överväganden. Ställningstaganden som säkerställer ett förverkligande av de idrottspolitiska målen, uppdragen i kommunfullmäktiges budget, målen i översiktsplanen och stadens långsiktiga vision behövs. Planen måste innehålla ett ekonomiskt resonemang liksom utblick och prognos över förväntad utveckling på såväl medellång som lång sikt. Det ska också framgå av planen om föreslagen utveckling av anläggningsutbudet kan rymmas inom den långsiktiga investeringsramen.

Jag instämmer därför med bland annat stadsledningskontoret att det tydligare bör framgå hur idrottsnämnden avser att prioritera mellan olika anläggningstyper, reinvesteringar kontra nyinvesteringar, kompletteringar i befintliga stadsdelar kontra utbyggnader i exploateringsområden samt hur samordning mellan allmänhet, skola, föreningar och andra kommuner ska ske för att ge största möjliga nytta för stockholmarna.

Nytt idrottspolitiskt program

Vägledande för denna typ av överväganden är de långsiktiga idrottspolitiska målsättningarna, som återfinns i stadens idrottspolitiska program. Det nuvarande idrottspolitiska programmet antogs 2006. Det är därför naturligt att nu inleda ett arbete för att ta fram ett nytt idrottspolitiskt program, i vilket den långsiktiga planeringen för stadens idrottsverksamhet bör ingå. Det idrottspolitiska programmet ska, utifrån Vision 2030 och kommunfullmäktiges budget, ge svar på vilka politiska prioriteringar och avvägningar som ska vara vägledande för stadens arbete kommande år. Utifrån denna målbeskrivning ska sedan den långsiktiga planen svara på vilka konkreta åtgärder som ska leda till måluppfyllelse.

Därför föreslår jag att kommunfullmäktige godkänner föreliggande dokument som en lägesredovisning avseende långsiktig planering för stadens idrottsverksamhet, men därutöver ger idrottsnämnden i uppdrag att ta fram ett nytt idrottspolitiskt program. Detta bör, liksom övriga styrdokument, ges en avgränsad tidsperiod och avse perioden 2013-2017, samt bli föremål för beslut i kommunfullmäktige under fjärde kvartalet 2012. Programmet ska utformas i enlighet med ILS, med tydligt utformade indikatorer för att säkerställa måluppfyllelsen på utpekade områden.

Idrottsnämnden ingår med sin ordinarie verksamhet och riktade folkhälsoprojekt i stadens folkhälsoarbete. Ett nytt idrottspolitiskt program ska, liksom det nuvarande, utgå från målet att skapa förutsättningar för alla att utöva idrott, oavsett ålder, kön, etnisk bakgrund, funktionshinder och oavsett om det sker i organiserad form inom idrottsrörelsens ram, i skolor eller spontant. Målet bör fortsatt vara att öka befolkningens fysiska aktivitet och att stödja de grupper och enskilda medborgare som efterfrågar fysisk aktivitet inom eller utanför föreningslivet.

Process för nytt idrottspolitiskt program

Processen med att ta fram nytt idrottspolitiskt program ska ske brett och syfta till bred samsyn kring tydliga idrottspolitiska målsättningar. En politisk styrgrupp, ledd av idrottsnämndens presidium, bör leda arbetet. Till styrgruppen bör referensgrupper som tar med såväl företrädare för idrottsrörelsen som berörda organ i staden knytas. Arbetet bör inledas med en omvärldsanalys av nuläget på idrottsområdet, såväl i andra svenska kommuner som relevanta internationella exempel, för att säkerställa att det nya programmet äger aktualitet över hela den angivna tidsperioden.

Långsiktig planering i enlighet med översiktsplanen

Som flera remissinstanser påpekar är det viktigt att beakta behoven av idrottsytor i ett tidigt skede i planeringen av nya stadsdelar. Den långsiktiga planeringen för stadens idrottsverksamhet bör därför tydligare ta sin utgångspunkt i stadens översiktsplan. Planen bör slå fast idrottsnämndens strategiska roll i planeringen för idrotts- och motionsytor, liksom att idrottsnämnden har ett ansvar att leda det arbetet samt att involvera övriga berörda nämnder som exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och utbildningsnämnden. Den långsiktiga planeringen måste också ha som förutsättning att idrottsnämnden klarar de ökade hyreskostnader som nya idrottsanläggningar medför i såväl befintlig bebyggelse som i stadsutvecklingsområden.

Idrottsnämnden har en strategisk roll som beställare av idrottsinvesteringar. Till grund för prioriteringarna krävs, utöver översiktsplanens inriktning, adekvat och objektivt beslutsunderlag med avseende på bland annat demografisk utveckling i olika stadsdelar för att idrottsnämnden ska kunna göra välavvägda och långsiktigt hållbara prioriteringar på flera års sikt. För att säkerställa detta och optimera tidpunkt och lokalisering av investeringarna ska samverkan med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, stadsdelsnämnderna, samt i förekommande fall andra kommuner i regionen, stärkas. Vid idrottsinvesteringar ska stadens miljömål beaktas, vilket ställer krav på energianvändningen i anläggningarna.

Tillgänglighet

Både ett nytt idrottspolitiskt program och en långsiktig plan för idrottsverksamheten måste beakta behov hos personer med funktionsnedsättning. Idrottsnämndens tillgänglighetsarbete ska ta sin utgångspunkt i stadens nya program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning och behandla tillgänglighetsfrågorna brett, inbegripandes inte endast fysisk tillgänglighet utan även utbudet av aktiviteter. I det arbetet bör inte minst utegym, motionsspår och friluftsområden ges tillbörlig uppmärksamhet.

Jämställdhet

I likhet med merparten av remissinstanserna anser jag att det är ett felslut att betrakta en 60/40-procentig fördelning av investeringar till pojkar respektive flickor som jämställt. Som kommunfullmäktige flera år i följd har beslutat ska minst hälften av idrottsinvesteringarna gynna flickors och kvinnors idrottande. Eftersom enkätundersökningar indikerar att flickor har lika stort intresse som pojkar för att idrotta, men med vissa tydliga preferenser för vilken sorts motion

och idrott som är lockande, ska detta avspeglas i de prioriteringar som görs i den långsiktiga planeringen för idrottsverksamheten.

Spontan- och breddidrott

Det är tydligt, både i det nuvarande idrottspolitiska programmet och i de synpunkter som inkommit i remissen av detta ärende, att det råder en mycket bred samsyn i staden kring att prioritera åtgärder som främjar bredd- och spontanidrott. Inte minst är det angeläget att göra prioriteringar som involverar barn och ungdomar från socioekonomiskt utsatta grupper och andra grupper som idag motionerar i liten utsträckning.

Detta bör därför vara en utgångspunkt för det nya idrottspolitiska programmet. Den avvägning som slås fast i ett nytt idrottspolitiskt program ska sedan avspeglas såväl i den långsiktiga planeringen för idrottsverksamheten som framöver i idrottsnämndens årliga investeringsprioriteringar i samband med verksamhetsplanen. Det ska inte råda någon diskrepans mellan vilka målgrupper som prioriteras och vilka investeringar som planeras, utan det senare ska följa av det förstnämnda. Investeringsplanen ska ta sin utgångspunkt i de överordnade idrottspolitiska målsättningarna om ökad folkhälsa och fler människor i rörelse.

Samverkan för att nå barn och unga

Idrottsnämnden har det strategiska ansvaret i staden för att främja motion, idrottande och hälsa. Ansvaret kan dock inte endast vila på idrottsnämnden. Östermalms stadsdelsnämnd lyfter i sitt remissvar fram vikten av samverkan mellan idrottsrörelsen, förskolan, skolan, öppen fritidsverksamhet och fältverksamhet. Det är ett relevant påpekande. Samverkan mellan idrotten i dess olika former och de miljöer där barn och unga vistas är en nyckel för att öka idrottandet och därmed hälsan. I synnerhet samarbete mellan idrotten och skolan är väsentlig. Det gäller inte minst ett effektivt och rationellt lokalutnyttjande av idrottslokaler kopplade till skolan. En ökad upplåtelse av skolidrottshallar utanför skoltid till idrottsändamål ger större tillgång till träningstider och medför ett ökat utnyttjande av lokaler som annars skulle stå tomma.

Ett nytt idrottspolitiskt program bör söka svar på hur stadens olika organ kan samverka bättre för att uppmuntra motion och fysisk aktivitet, hos barn i förskoleålder likaväl som ungdomar på fritidsgård. Konkreta samverkansformer mellan idrottsnämnden, utbildningsnämnden/SISAB och stadsdelsnämnderna bör tas fram.

Regional samverkan

Det finns åtskilliga exempel på idrotter som har förhållandevis få utövare men tämligen stora yt- eller lokalbehov. Därför har idrottsnämnden redan i dagsläget ett uppdrag att söka regional samverkan för denna typ av anläggningar. Det arbetet bör intensifieras och en långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet bör, exempelvis utifrån regionplaneringen i RUFSS 2010, identifiera adekvata områden för regional samverkan.

Evenemang

Stockholm är en ledande evenemangsstad och idrott är en viktig del av Stockholms evenemangsutbud, med en stark ställning inom underhållningsindustrin. Idrottsnämnden har en viktig roll i att på olika sätt stödja evenemang som söker sig till Stockholm. Idrottsnämndens förhållningssätt och prioriteringar på evenemangsområdet ska belysas i det idrottspolitiska programmet och harmoniseras med stadens evenemangspolicy. Gränsdragning och samverkan visavi Stockholm Visitors Board ska fastställas för att säkra tydliga och långsiktiga förutsättningar för aktörer som vill arrangera evenemang i Stockholm.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Karin Wanngård* och *Tomas Rudin* (båda S) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Lägesredovisning av långsiktig planering för stadens idrottsverksamhet, bilaga 2, godkänns.
2. Idrottsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett nytt idrottspolitiskt program för Stockholms stad avseende åren 2013-2017 i enlighet med vad som anförts nedan. Programmet ska inkludera en långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet och underställas kommunfullmäktiges beslut.
3. Idrottsnämnden ges i uppdrag att, i enlighet med vad som anförts nedan, utveckla och revidera den långsiktiga planen för stadens idrottsverksamhet som en del i arbetet med nytt idrottspolitiskt program. Planen ska följa den samlade strategin för stadens investeringar.

4. Därutöver anföra följande:

Det är positivt att idrottsförvaltningen har utarbetat en långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet som tar höjd för det expansiva Stockholm där visionen är väl i linje med Vision 2030.

Vi finner idrottsförvaltningens förslag till långsiktig plan i huvudsak väl genomarbetad och framåtblickande. Den sätter fingret på viktiga strategiska områden för nämndens roll och framtida arbete. Många viktiga frågor reses; såsom barns och ungas ökade fysiska inaktivitet, det minskade intresset för föreningsengagemang, ökat behov av stadens samverkan med idrottsrörelsen och skolan, ökat behov av utveckling av anläggningsutbudet med mera.

På samma sätt som den långsiktiga planen utgår från miljömässiga aspekter är det fullständigt självklart att tillgänglighetsfrågorna måste stå i fokus, så att alla stockholmare har möjlighet att delta. Förvaltningen har, och ska fortsätta ha, ett samarbete med föreningslivet och självklart även med handikapporganisationerna.

Staden antog ett nytt idrottsprogram i december 2005, många av de mål som då sattes upp har inte uppfyllts under den gångna mandatperioden. Det här programmet får inte bli ytterligare en skrivbordsprodukt. Vi vill att målen omvandlas till konkreta planer och projekt.

Det står klart att Stockholms stad och dess idrottsnämnd har en mycket viktig roll att fylla när det gäller att samordna utvecklingen av stadens idrottsliv. För detta krävs ett politiskt ledarskap och medel för att samla idrottens olika aktörer, utveckla motions- och idrottsformerna, göra nödvändiga investeringar och över huvud taget bejaka den positiva kraft idrotten besitter. Under de senaste åren har ett stort antal grus- och naturgräsplaner gjorts om till konstgräsplaner. Efterfrågan är fortsatt stor och vi ser positivt på en fortsatt satsning på konstgräsplaner. Dessa fyller ett värdefullt syfte för fotbollsklubbarna och för att öka stockholmarnas spontanidrottande.

Stockholm är underförsörjt, inte minst när det gäller fullstora hallar. Stockholms idrottsförbund tog 2009 fram en rapport ”Anläggningslyftet”. Materialet kan utgöra en viktig del i den plan som måste fram för att göra Stockholm till en riktig idrottsstad.

Regional samverkan är viktig, särskilt för ”mindre” och ”udda” idrottslag och idrott som kräver speciella förhållanden. Exempelvis; skytte, orientering, bandy och olika motorsporter.

Bandy är ett exempel på idrott som är på frammarsch i Stockholmsregionen. En inomhusarena efterfrågas av stockholmarna och skulle stärka Stockholm som evenemangsstad både nationellt och internationellt.

Motorsportens utövare har fått det allt besvärligare att utöva sin sport i Stockholm. Problemen gäller även andra miljöstörande i sporter som exempelvis skyttet. Det har gjorts utredningar både inom Stockholm stad och inom i Kommunförbundet Stockholms län för att finna långsiktiga lösningar för motorsporten. Det gäller motocross, speedway och streetracing. Idag finns inga långsiktigt hållbara lösningar för någon av motorsporterna. En publikanläggning för olika bilsporter finns inte heller etablerad i Stockholmsområdet.

I arbetet med att ta fram den långsiktiga planen har bl.a. efterfrågan på anläggningsutbud undersökts vid ett flertal tillfällen. I samtliga undersökningar visar det sig att såväl flickor som pojkar samt vuxna efterfrågar simhallar/äventyrsbad och utomhusbad.

Vidare redogörs i planen för att innerstaden är kraftigt underförsörjd på anläggningar.

Med det i åtanke är det anmärkningsvärt att majoriteten, blundar för medborgarnas önskemål, genom att skjuta fram renoveringen av Vanadisbadet.

Föredragande borgarrådet skriver ”Stockholm är en ledande evenemangsstad och idrott är en viktig del av Stockholms evenemangsutbud, med en stark ställning inom underhållningsindustrin. Idrottsnämnden har en viktig roll i att på olika sätt stödja evenemang som söker sig till Stockholm.” Vi instämmer helt i resonemanget men konstaterar att det rimmar illa med den neddragna ambitionsnivån för skateparken Highvalley i Högdalen som skulle bli Europas största, bl.a. i syfte att locka till sig internationella tävlingar och event, men nu blir obetydligt större än skateparken i Rålambshovsparken.

Trenden är sedan en längre tid ett minskande intresse för föreningsengagemang generellt. Idrottsföreningarna utgör inget undantag. Den viktigaste delen av Stockholms stads förebyggande folkhälsoarbete är idrottspolitiken. Den är i sin tur beroende av idrottsföreningarna. 2009 fanns i Stockholm 512 (536) barn- och ungdomsföreningar, varav 60 procent utgjordes av idrottsföreningar, och 89 000 (92 000) medlemmar, varav 70 procent är med i en idrottsförening. (Siffrorna inom parentes avser 2008).

Utan idrottsrörelsen finns det ingen som kan genomföra verksamhet, så att de mål om motion och idrottande som staden har ställt upp kan nås. Det är angeläget att göra prioriteringar som involverar barn och ungdomar från socioekonomiskt utsatta grupper och andra grupper som idag motionerar i liten utsträckning. Trots det har majoriteten valt att skära ner på föreningsstödet.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Per Bolund* (MP) enligt följande.

Miljöpartiet de gröna är i huvudsak positiva till att idrottsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett nytt idrottspolitiskt program i enlighet med vad som anförts i detta utlåtande.

Att beakta behoven av idrottsytor i ett tidigt skede i planeringen av nya stadsdelar är mycket viktig för att åstadkomma goda helhetslösningar. Det finns många exempel på idrotter som har stora yt- eller lokalbehov. Den långsiktiga planeringen för stadens idrottsverksamhet bör därför ske i ett tidigt skede i planeringen och tydligt ha sin utgångspunkt i stadens översiktsplan.

Det är viktigt att erbjuda medborgarna goda möjligheter till motion och idrott i olika former men vi är tveksam till att avvika från proportionen 50/50 för flickors respektive pojkars idrottande. Staden bör, vid sidan av genusperspektivet, uttrycka ambitio-

nen att ungdomar från sämre socioekonomiska förhållanden i högre utsträckning ska bli aktiva idrotts- och motionsutövare.

Spontanidrott är för många den vanligaste motionsformen och därför är det viktigt att parker och grönområden utvecklas för att stimulera en aktiv livsstil. Behovet av ytor för spontanidrott behöver beaktas i samband med aktuella parkupprustningar.

Tillgänglighetsambitionen behöver ökas. Det behöver i ett tidigt skede säkerställas att de anläggningar som byggs ska vara tillgängliga för alla barn och ungdomar, oavsett om de har någon funktionsnedsättning eller inte.

Det finns ett stort behov att bygga nya idrottsanläggningar i Stockholm. Inte minst gäller detta idrottshallar för bollsporter (basket, handboll, innebandy, volleyboll etc.), gymnastik m.m. och hall för bandy, konståkning och skridsko.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Lägesredovisning av långsiktig planering för stadens idrottsverksamhet, bilaga 2, godkänns.
2. Idrottsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett nytt idrottspolitiskt program för Stockholms stad avseende åren 2013-2017 i enlighet med vad som anförs i detta utlåtande. Programmet ska inkludera en långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet och underställas kommunfullmäktiges beslut.
3. Idrottsnämnden ges i uppdrag att, i enlighet med vad som anförs i detta utlåtande, utveckla och revidera den långsiktiga planen för stadens idrottsverksamhet som en del i arbetet med nytt idrottspolitiskt program. Planen ska följa den samlade strategin för stadens investeringar.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Regina Kevius

Ylva Tengblad

ÄRENDET

Kommunfullmäktige har i budget 2009 för Stockholms stad gett idrottsnämnden i uppdrag att utarbeta en långsiktig plan för idrottsverksamheten. I kommunfullmäktiges budget 2010 anges att idrottsnämndens satsningar på nya anläggningar ska utgå från en långsiktig planering av idrottsverksamheten i staden. Anläggningsutbudet ska vara varierat och utnyttjandet av de befintliga anläggningarna ska öka. Nämnden ska planera och fördela produktionen över tid så att en utbyggnad av idrottsverksamheten kan ske på en långsiktigt hållbar nivå. Idrottsnämnden ska ägna särskild uppmärksamhet åt hur samarbetet med näringslivet och idrottsföreningarna kan ge ännu fler anläggningar och nämnden bör ta initiativ till konkret samarbete med kranskommunerna om byggandet av anläggningar som har liten målgrupp men behöver stora ytor. Idrottsnämnden ska tillsammans med exploateringsnämnden säkerställa att behovet av rekreation och spontanidrott tillgodoses i stadens exploateringsområden.

Mot denna bakgrund har idrottsnämnden arbetat fram och den 18 maj 2010 beslutat om långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet samt överlämnat planen till kommunfullmäktige. Planeringshorisonten är tio år och kända satsningar och behov har legat till grund för överväganden och förslag till fortsatt inriktning. Utgångspunkten är idrottspolitiskt handlingsprogram, antaget av kommunfullmäktige 2006, Vision 2030 för Stockholms stad antagen av kommunfullmäktige 2007, stadens översiktsplan som antogs i mars 2010, idrottsnämndens långsiktiga investeringsplan som beslutades av idrottsnämnden 2007 samt en prioriteringsordning för hallbyggnation som godkändes i idrottsnämnden i november 2009. Tillsammans med energiplaner, underhållsplaner, investeringsplaner samt kunskap om behov och trender ska planen ge ett samlat underlag för fortsatta ställningstaganden i utvecklingen av idrottsverksamheten i Stockholm de närmaste tio åren med sikte på 2030.

I samband med kommunfullmäktiges budget 2011 har vissa förutsättningar för idrottsnämnden ändrats då kommunfullmäktige beslutat att samla stadens förvaltning av byggnader och anläggningar inom i huvudsak en nämnd, fastighetsnämnden. Därmed har ansvaret för idrottsanläggningarna överförs till fastighetsnämnden. Investerings- och hyresfrågor organiseras som ett beställar- och kundförhållande mellan fastighetsnämnden och idrottsnämnden. Idrottsnämnden kommer ha fortsatt ansvar för att prioritera nyinvesteringar i idrottsanläggningar.

Idrottsnämnden avser att öka den fysiska aktiviteten bland stockholmarna genom stöd till idrottsrörelsen i form av drift och upplåtelse av idrottsanlägg-

ningar, bidrag till föreningsverksamhet, kommunal friskvårdsverksamhet i form av bad, simskola, kurser, gruppaktiviteter och gym samt genom skapandet av ytor för spontanidrott och självorganiserat motionerande och friluftsliv.

Dagens anläggningsutbud

Idrottsnämnden upplåter idag cirka 400 idrottsanläggningar. Av dessa utgör cirka hälften gymnastiksalar inom skolorna som nämnden upplåter under kvällstid och helger till föreningar. Övriga anläggningar förvaltas av fastighetsnämnden. Dessa är cirka 30 fristående idrottshallar och skolidrottshallar för de traditionella inomhusidrotterna. De större idrottsanläggningarna utgörs av 14 sim- och idrottshallar. I sim- och idrottshallarna bedrivs friskvårdsverksamhet dels i egen regi, dels genom skolor och idrottsföreningar. Inom dessa anläggningar finns också flertalet speciallokaler för kampsporter, bordtennis, fäktning, skytte med mera. Av anläggningarna har fyra anläggningar status som evenemangsarenor: Stockholms stadion, Zinkensdamms IP, Eriksdalsbadet och Eriksdalshallen. Ett antal anläggningar som till exempel Liljeholms hallarna och Spårväghallarna är externa förhyrningar.

Övriga anläggningar utgörs i huvudsak av 25 idrottsplatser, nio ishallar, tio konstfrusna isbanor utomhus, en skridskooval, tre konstfrusna bandybanor, 150 bollplaner (varav 60 stycken är naturgräs eller gräsplaner), en fotbollshall, en friidrottshall, fem ridanläggningar, fem bassängbad utomhus samt spontanidrottsanläggningar. Därutöver finns friluftsområden, sjöar för fritidsfiske samt ett antal sportfält, Årstafältet och Gubbängsfältet, samt fem bassängbad utomhus.

Planeringsförutsättningar

Idrottsnämnden anser att den långsiktiga planeringen ska baseras på att närhet till anläggningar för idrott och motion ska beaktas i planeringen av staden, att parker och grönområden ska utvecklas för att stimulera en aktiv livsstil samt att idrottsnämnden ska anpassa sin planering utifrån de tyngdpunkter som ska utvecklas inom staden. Tyngdpunkterna är geografiskt spridda över staden och idrottsnämnden anger att den i någon mening anpassar sin planering för idrottsverksamheten utifrån dessa, eftersom en viktig parameter idag är att erhålla en god geografisk spridning så att balans råder vid jämförelser mellan innerstaden, västerort och söderort.

Efterfrågan på anläggningsutbud har undersökts vid ett flertal tillfällen genom olika slags undersökningar, bland annat en enkätundersökning 2005 bland barn och ungdomar och en liknande undersökning bland vuxna 2008. Sammanfattningsvis framgår av undersökningen att staden bör satsa mindre på

traditionella anläggningar för tävlingsidrott och mer på andra anläggningar för motion. Flickor prioriterar simhallar/äventyrsbad, lokaler för dans, gym och aerobics, ridanläggningar, utomhusbad och fotbollsplaner medan pojkar prioriterar anläggningar som fotbollsplaner, sim- och äventyrsbad, gym samt sporthallar för bollsporter. Vuxna anser att satsningar ska göras på friskvårdsanläggningar som friluftsområden, motionsspår och skidspår, simhallar/äventyrsbad och utomhusbad samt sporthallar för bollsporter.

Kommunfullmäktige har fastslagit att minst hälften av nyinvesteringar i nya idrottsanläggningar ska gynna flickors och kvinnors idrottande. Idrottsnämnden har därför bland annat satsat på ridanläggningar men också på en konvertering av grusplaner till konstgräsplaner vilket innebär en satsning på flickors idrottande då fotboll totalt sett är den näst största idrotten bland flickor i Stockholm. Idrottsnämnden konstaterar att bland idrottsaktiva ungdomar utgör pojkar 60 procent och flickor 40 procent och att detta också speglar det faktiska intresset. Därför anser idrottsnämnden att proportionen 60/40 utgör en mer jämlik måttstock för jämförda investeringar.

Idrottsnämnden konstaterar att det finns många olika parametrar som påverkar planeringen av anläggningsutbudet. Utöver de önskemål och behov som finns från skolor, allmänhet och föreningar kan nämnas att ett flertal sim- och idrottshallar är byggda för 40 till 50 år sedan och idag är i behov av omfattande reinvesteringssåtgärder. Innerstaden är underförsörjt på idrottsanläggningar i jämförelse med Söderort och Västerort och allt fler idrotter går mot att vara året-runt-idrotter vilket innebär en ökad efterfrågan från föreningarna vad gäller halltider.

Långsiktig inriktning för utveckling av anläggningsutbudet

Idrottsnämnden föreslår att nämndens uppdrag de närmaste åren är att upprätthålla värdena i befintliga anläggningar genom att utreda och kartlägga behoven av upprustning och modernisering i befintligt anläggningsbestånd. Nämnden ska utveckla det befintliga beståndet men samtidigt i planeringen bevaka framtida behov av nya idrottsanläggningar och spontanidrottsytor.

De stora investeringarna under ett antal år framöver kommer att utgöras av upprustningsprogram för sim- och idrottshallar. Idrottsnämnden konstaterar att fullstora idrottshallar, konstgräsplaner och ridanläggningar är de mest prioriterade investeringarna. Satsningar bör också fortsätta på friluftsgym, skid- och motionsspår samt utveckling av natur- och friluftsområden.

Idrottsnämnden föreslår att utbudet på ett antal befintliga idrottsplatser breddas för att utveckla så kallade sportcentrum. Som exempel nämns Farsta

sim- och idrottshall, Farsta IP och Farsta Gård som exempel på ett område som har potential att utvecklas till ett sportcentrum.

Nämnden föreslår en särskild satsning på innerstaden som idag anses underförsörjd på såväl hallar, idrottsplatser och bollplaner. Nämnden föreslår att detta sker i samband med exploatering av de större bostadsprojekten på Nordvästra Kungsholmen och i Norra Djurgårdsstaden. En särskild utveckling föreslås också av anläggningsutbudet på Järvafältet med bassängbad, ridanläggning samt sportfält/konstgräsplaner.

Idrottsnämnden konstaterar att den långsiktiga investeringsplan som nämnden beslutade om 2007 fortfarande gäller vilket innebär att nämnden kommer att prioritera investeringar i enlighet med denna. Detta innebär en fortsatt satsning på i huvudsak ridanläggningar, sporthallar för bollsporter, konstgräsplaner samt satsning på ytterligare någon sim- och idrottshall, ishall, friidrottshall, en eller flera fotbollshallar samt en kampsportarena.

Vidare har tio fullstora hallar prioriterats i enlighet med beslut i idrottsnämnden 2009 om prioritering av fullstora hallar, varav fyra är beslutade eller pågående. De fullstora hallar som har påbörjats eller har ett inriktningsbeslut är Skanstullshallen, Stora Mossens idrottshall och Engelbrektshallen. Smedshagshallen färdigställdes under 2010. Övriga hallar som ligger i plan är hallar i Hjulsta, Älvsjö, Hökarängen, Enskede Gård och Gubbängen.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 maj 2010 att för egen del godkänna förvaltningens förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet samt att överlämna det till kommunfullmäktige.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Jari Visshed m.fl. (S), Mehdi Oguzsoy (V) och Else Lundin (MP), *bilaga 1*.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 maj 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stads långsiktiga och strategiska överväganden för idrottspolitiken manifesteras i det idrottspolitiska programmet, antaget senast år 2006 av kommunfullmäktige. Stadsövergripande styrdokument med relevans för stadens idrotts-satsningar är också Vision 2030 och den översiktsplan kommunfullmäktige nyligen antagit. År 2007 fastställde idrottsnämnden en långsiktig investeringsplan i vilken inriktningen på framtida investeringar i anläggningar anges. Så sent som i november

2009 godkände nämnden ett förslag till ny prioriteringslista för hallbyggnation. Därutöver fastställer idrottsnämnden årligen, i samband med verksamhetsplanen samt när underlag till budget för nästkommande år tas fram, investeringsplan för det närmaste året. Ett arbete pågår även för att under 2010 kunna presentera ett förslag till långsiktig underhållsplan för idrottsnämndens anläggningar.

I detta ärende lägger förvaltningen fram ett förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet (*bilaga*), i enlighet med den aktivitet kommunfullmäktige angivit i 2009 års budget. Planen tar i första hand sikte på de tio närmaste årens satsningar och kända behov, men ska även kunna utgöra en grund för fortsatt inriktning.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, kommunstyrelsens handikappråd, Stockholms idrottsnämnds och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB:s handikappråd och Stockholms Idrottsförbund.

<i>Innehållsförteckning</i>	<i>Sid</i>
Stadsledningskontoret	19
Exploateringsnämnden	21
Fastighetsnämnden	22
Stadsbyggnadsnämnden	23
Utbildningsnämnden	24
Bromma stadsdelsnämnd	27
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	28
Farsta stadsdelsnämnd	30
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd	33
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	35
Kungsholmens stadsdelsnämnd	36
Norrmalms stadsdelsnämnd	38
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	39
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	43
Skärholmens stadsdelsnämnd	44

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	46
Södermalms stadsdelsnämnd	47
Älvsjö stadsdelsnämnd	48
Östermalms stadsdelsnämnd	49
Kommunstyrelsens handikappråd	53
Stockholms idrottsnämnds och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB:s handikappråd	53
Stockholms Idrottsförbund	54

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 februari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att nämndens förslag till långsiktig plan för idrottsverksamheten ligger i linje med de övergripande måldokument som ställts upp för idrottsverksamheten inom Stockholms stad samt svarar mot den efterfrågan och det behov som idrottsnämnden redovisar. Det saknas dock tydliga och konkreta prioriteringsgrunder och målbilder för att besluta om en långsiktig planeringsinriktning. Den föreslagna planen har därför mer karaktär av en behovsanalys än en långsiktig plan med konkreta överväganden och ställningstaganden som säkerställer ett förverkligande av de idrottspolitiska målen, uppdragen i kommunfullmäktiges budget, målen i översiktsplanen och stadens långsiktiga vision.

Kända satsningar och behov ligger till grund för de överväganden och förslag till långsiktig plan för idrottsverksamheten som idrottsnämnden presenterat. Stadsledningskontoret anser att planen saknar utblick och antaganden över förväntad utveckling på såväl medellång som lång sikt inom idrottsområdet.

Stadsledningskontoret anser att den plan som idrottsnämnden presenterat är mycket omfattande och inte realistisk att genomföra under kommande tioårs period. Planen saknar ett ekonomiskt resonemang och det framgår inte om föreslagen utveckling av anläggningsutbudet kan rymmas inom den av kommunfullmäktige beslutade långsiktiga investeringsramen för idrottsinvesteringar.

Utbyggnadstakten av idrottsanläggningar har ökat väsentligt över tid liksom idrottsnämndens investeringsbudget. Inom idrottsnämndens planering för kommande år ligger ett mycket stort antal pågående och planerade större investeringsprojekt. Bland annat kan nämnas upprustning och modernisering av fyra sim- och idrottshallar, ny fullstor hall invid Engelbrektsskolan, Sätra ridanläggning, ny idrottshall i Stora Mosse, upprustning av Stockholms Stadion med mera. Då mängden stora projekt ökar ställs mycket höga krav på en strategisk och långsiktig planering. Det bör därför tydligare framgå hur nämnden avser att prioritera mellan olika anläggningstyper, reinvesteringar kontra nyinvesteringar, kompletteringar i befintliga områden kontra utbygg-

nader i exploateringsområden samt hur samordning mellan allmänhet, skola, föreningar och andra kommuner ska ske för att ge största möjliga nytta för stockholmarna.

Idrottsnämnden anger i förslag till långsiktig planering för idrottsverksamheten att uppdraget de närmaste åren i första hand är att upprätthålla och utveckla värdena i redan gjorda anläggningsinvesteringar, men samtidigt i stadsplaneringen bevaka framtida behov av nya idrottsanläggningar och spontanidrottsytor. Enligt kommunfullmäktiges budget för 2011 anges att idrottsnämnden i samarbete med exploateringsnämnden ska planera för utbyggnad av hallar i exploateringsområden. Idrottsnämnden ska därför långsiktigt planera för såväl nytillskott av anläggningar i befintliga områden som i exploateringsområden. Stadsledningskontoret anser att idrottsnämndens strategiska roll i planeringen behöver stärkas och att idrottsnämnden har ett ansvar att leda arbetet samt att involvera övriga berörda nämnder som utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden. Idrottsnämnden ska i sin långsiktiga planering klara den ökade hyreskostnaden som nya hallar medför i såväl den befintliga bebyggelsen som i exploateringsområden.

I kommunfullmäktiges budget anges vidare att hälften av alla nyinvesteringar ska gynna flickors och kvinnors idrottande. Stadsledningskontoret finner inget stöd för att denna målsättning ska ändras till ett annat förhållande och instämmer därför inte med idrottsnämndens resonemang kring en fördelning av nyinvesteringar på 60 procent män/pojkar och 40 procent flickor/kvinnor.

Idrottsnämndens ska, enligt förslag till långsiktig plan för idrottsverksamheten, fortsätta bedriva kommunal friskvårdsverksamhet i form av bad, simskola, kurser, gruppaktiviteter och gym i syfte att öka den fysiska aktiviteten bland stockholmarna. Stadsledningskontoret konstaterar att detta ska ske i enlighet med gällande lagstiftning, det vill säga på sådant sätt att inte en snedvridning av konkurrensen uppstår. Nämnden ska i enlighet med uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2011 skyndsamt se över och åtgärda eventuella verksamheter som kan anses utgöra illojal konkurrens med fristående alternativ.

Kommunfullmäktige har i budget 2011 beslutat att överföra ansvaret för idrottsanläggningar till fastighetsnämnden. Detta innebär att ett hyresförhållande kommer att råda mellan fastighetsnämnden och idrottsnämnden. Idrottsnämnden kommer ha ett fortsatt ansvar för att prioritera investeringar, vilket kommer att ske ur ett driftkostnadsperspektiv. Stadsledningskontoret konstaterar att en uppdelning i en beställare och utförarorganisation ger en tydlighet och därmed goda förutsättningar att effektivisera befintlig verksamhet samt möjliggör en effektiv utveckling av anläggningsutbudet. Stadsledningskontoret konstaterar därför att det är angeläget att nämnden stärker och utvecklar den strategiska beställarrollen för att säkerställa en långsiktigt hållbar utbyggnad av idrottsanläggningar i staden.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige beslutar att lägesredovisning av långsiktig planering för stadens idrottsverksamhet godkänns. Idrottsnämnden uppmanas att i arbetet med att planera och prioritera idrottsinvesteringar beakta vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2011 att besvara kommunstyrelsens remiss med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Maria Österberg Svanelind m.fl. (S) och Gabrielle Gjerswold m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Ann-Margarethe Livh (V), *bilaga 1*.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 januari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret finner det positivt att idrottsnämnden klarlagt sina förslag till olika idrottsverksamheter i staden på kortare och längre sikt.

Allt större markanvändningskonkurrens

Exploateringskontoret vill erinra om att staden har många olika mål som nämnder och styrelser ska förverkliga.

Exploateringsnämnden har ett tydligt budgetuppdrag att tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen utveckla planeringen för stadens framtida bostadsförsörjning. Exploateringsnämnden ska i arbetet med att uppnå Vision 2030 planera för en långsiktig bostadsförsörjning med minst 80 000 nya bostäder. Under innevarande mandatperiod är målet minst 15 000 bostäder.

För många områden i staden finns flera konkurrerande markanvändningsintressen. Om staden ska kunna växa i enlighet med gällande mål måste alla tänkbara möjligheter till exploateringar successivt prövas. Stadens invånare måste naturligtvis också ha tillgång till grönområden och platser och anläggningar för idrottsverksamheter m.m.

Exploateringskontoret kan konstatera att markanvändningskonkurrensen i staden blir allt större. Det handlar inte bara, som hittills kanske varit mest uppmärksammat, om att exploateringsambitioner ställs emot strävan att bevara grön- och friområden eller att idrottsmark aktualiseras för t.ex. bostadsbyggande. Nu har även tillkommit att snö efter en lagändring numera betraktas som avfall och inte utan dispens får tippas i vatten. Stadens nya översiktsplan innehåller dock inte några ytor för snöupplag på land.

I trafikkontorets och exploateringskontorets gemensamma tjänsteutlåtande den 4 november 2010 om landdepåer för snö, konstaterar kontoren bl.a. att om snö i ytterstaden även framgent måste deponeras på land innebär det allt större konflikter med framtida exploateringsambitioner och kan hindra stadens planerade tillväxt enligt Vi-

sion 2030. Exploateringsnämnden har i årets budget fått i uppdrag att i planeringen ta hänsyn till behoven av bl.a. snöupplag.

Ett av flera planeringsunderlag

Exploateringskontoret anser att idrottsnämndens förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet kan utgöra ett underlag för att i tidiga skeden av exploaterings- och planprocessen få vetskap om tänkta idrottsanläggningar m.m. Förslaget bör dock, enligt kontorets uppfattning, inte ges karaktär av ett bindande styrdokument när det behandlas av kommunfullmäktige.

Förslaget bör istället, inte minst mot bakgrund av den allt större markanvändningskonkurrensen i staden, tjäna som ett av flera underlag för prioriteringar och avvägningar i enskilda fall mellan olika satsningar och konkurrerande intressen. Valet av projekt bör ske efter kontakter mellan berörda organ i staden och i enlighet med den samlade strategi för stadens investeringar som godkändes av kommunfullmäktige den 24 november 2010 och enligt gällande prövningsförfarande med successiva beslut om utredning, inriktning och genomförande. Dessutom prövas markanvändningen på en viss plats under den formella detaljplaneprocessen i stadsbyggnadsnämndens regi i enlighet med regelverket i plan- och bygglagen m.m.

Enskilda anläggningar

I idrottsnämndens förslag tas upp många anläggningar som ingår i nämndens långsiktiga investeringsplan och nämndens prioritering av fullstora idrottshallar i olika områden.

Exploateringskontoret tar i detta sammanhang inte närmare ställning till de olika utbyggnadsförslagen. Detta får som nämnts ske i andra sammanhang. Kontoret nöjer sig här med att påpeka att det finns risk att vissa av de av idrottsnämnden planerade nysatsningarna kan komma att hamna i konflikt med andra intressen.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 februari 2011 att överlämna och åberopa fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Ewa Larsson m.fl. (MP), Bengt Sandberg m.fl. (S) och Mattias Ericson (V), *bilaga 1*.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 januari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Fastighetsnämndens roll är inte som ovan beskrivits att ansvara för den långsiktiga

planeringen av idrottsverksamhet eller anläggningsbehov. Därav har förvaltningen inget att kommentera gällande det som framförts om framtida behov, framgångsfaktorer etcetera. Förvaltningen vill dock framföra att grunderna för prioriteringarna, hur de påverkas i samband med stadens exploateringar och vad idrottsnämnden anser vara en lämplig investeringsvolym kunde belysts tydligare i ärendet.

Idrottsförvaltningen och fastighetskontoret behöver ha ett nära samarbete för att fastighetsnämnden skall klara att möta idrottsnämndens behov när denna vill bygga nytt eller anpassa befintliga anläggningar. Det gäller så väl personalresursplanering som budgetmässig planering. Formerna för detta håller nu på att tas fram av förvaltningarna gemensamt.

Fastighetskontoret kommer också framgent att ha synpunkter på investeringar i fastigheterna utifrån en fastighetsägares synvinkel. Det gäller exempelvis myndighetskrav och tillgänglighetsanpassningar men också möjlighet till extern uthyrning av vakanta ytor. Fastighetskontoret kommer också att beakta möjligheterna att energieffektivisera i samband med investeringar och vid större ombyggnation i en fastighet är målsättningen att miljöklassa fastigheten.

En annan viktig del är samarbetet i utvecklingen av de friluftsområden utanför Stockholms stad som fastighetsnämnden äger och där idrottsnämnden bedriver verksamhet. Exempel på detta är Ågesta. Fastighetskontoret vill vidareutveckla detta samarbete med idrottsförvaltningen.

Kontoret anser också att det är viktigt att man finner en långsiktig lösning för vilken budget nya idrottsanläggningar i samband med exploateringar skall belasta. Nya eller flyttande idrottsanläggningar i samband med exploateringar bör belasta exploateringsprojektet och inte fastighetsnämndens investeringsbudget och därmed indirekt idrottsförvaltningens driftbudget.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2011 att överlämna stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Maria Hannäs (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Tomas Rudin m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Elina Åberg m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 januari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret stödjer tanken på en långsiktig plan för idrottsverksamheten. Kontoret arbetar aktivt för att förbättra folkhälsan genom att skapa stadsdelar som främjar ett aktivt liv. Kontoret anser att målen framgår också i Vision 2030 samt den nyligen antagna Promenadstaden- översiktsplanen för Stockholm tydligt framgår vilka mål som kontoret eftersträvar.

I Promenadstaden- Översiktsplan för Stockholm, står att ”målen för stadens idrottsverksamhet är att främja ett rikt och levande idrotts- och friluftsliv för stadens innevånare. I arbetet ska barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning prioriteras.” ett rikt utbud av idrottsytor och idrottsanläggningar ska säkerställas i hela staden och därmed ska idrottsrörelsens, skolans och allmänhetens behov vara utgångspunkten för planeringen. Och förutsättningarna för spontanidrott ska studeras särskilt och Idrottsanläggningarnas betydelse som mötesplats för boende från olika stadsdelar ska även uppmärksammas.

I revideringen av Parkprogrammet kommer kontoret att se över de riktlinjer som gäller närheten till bollspel/bollek, bollplan, löpträning, ridning, idrottsplats, idrottshall samt simhallar. Stockholm bör i sin strävan att bli en stad i världsklass planera för en aktiv livsstil och skapa förutsättningarna för idrottsutövande oberoende av kön och stadsdel.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 april 2011 följande.

1. Nämnden bifaller i huvudsak förvaltningens förslag
2. Nämnden anför därutöver:

Staden har ett givet ansvar att tillhandahålla idrottsytor och anläggningar för organiserad idrott såväl som spontanidrott. Förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet andas också en vilja att förändra människors livsstilar, vilket är en vanskelig uppgift.

När det gäller att fästa särskilda mål för hur många meter det bör vara till närmsta idrottsanläggning kan det vara vanskligt med tanke på de geografiska skillnader som finns över staden. Programmets prioriteringar är lite oklara, eftersom det både fokuserar på innestadens behov av hallar m m, samtidigt som det förespråkar stora satsningar på socioekonomiskt utsatta områden.

Det är också angeläget att jämställdhetsperspektivet får fortsätta vara en viktig del av stadens idrottspolitik.

Reservation anfördes av Karin Ehlin Kolk m.fl. (S), Per Olsson m.fl. (MP) och

Måns Almqvist (V), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 22 mars 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer helt i påståendet att det är en mycket angelägen fråga för framtiden hur idrottsrörelsen och skolan ska samverka för att öka den fysiska aktiviteten bland alla flickor och pojkar. Idrott, motion och rörelse är viktiga folkhälsofrämjande aktiviteter för elever i alla åldrar.

Ökat samarbete

Även utbildningsförvaltningen vill betona vikten av ett aktivt och kontinuerligt samarbete mellan idrottsförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Förvaltningen vill särskilt framhålla betydelsen av en samverkan i ett tidigt skede och på ett övergripande plan så att hänsyn vid prioriteringar kan tas till förändringar inom skolans område (t.ex. nybyggnation, elevströmmar, idrottsprofiler etc.). Vid planering av nya idrottsanläggningar, är dialogen med skola och utbildningsförvaltning grundläggande.

Planen beskriver hur idrottshallar och andra anläggningar historiskt varit knutna till skolornas etablering. Många skolor uppfattar därför närbelägna anläggningar som ”sina”. Skolorna välkomnar förbättrad samverkan med idrottsförvaltningen t ex kring fördelning av halltider mm.

Förvaltningen kan bidra med lokaler och plats för anläggningar

Utbildningsförvaltningen är vill betona vikten av dialog och samarbete mellan idrottsförvaltningen, stadsdelarna, SISAB och utbildningsförvaltningen när det gäller att anlägga fler konstgräsplaner i anslutning till skolgårdarna.

I den föreslagna planen pekas på ett behov av fler spegelsalar. Här finns ytterligare ett område för samarbete. Flera av stadens skolor har spegelsalar. Istället för att bygga nya lokaler skulle ombyggnad/nybyggnad av entréer och dylikt kunna möjliggöra för besökarna att enkelt ta sig till redan befintliga salar och omklädningsrum.

Förvaltningen menar vidare att i innerstaden skulle flera skolgårdar kunna göras tillgängliga för lek och spontanidrott om inte skolgårdarnas yta minskas. Det finns också möjligheter för utbyggnad av idrottshallar på fler av SISAB:s fastigheter.

Utbildningsförvaltningen och idrottsförvaltningen tillsammans har påbörjat ett arbete om hur idrottshallar/idrottssalar utnyttjas när efterfrågan från kommunala och fristående skolor överstiger utbudet.

Beslut om ansvar för drift behövs

Innan förvaltningen i samarbete med idrottsförvaltningen och SISAB startar en inventering av vilka ytterligare av skolornas lokaler och utemiljöer som kan upplåtas till allmänheten bör tydliga beslut finnas om hur de färdiga anläggningarna ska upplåtas och drivas. D.v.s. var medel för drift, underhåll, tillsyn samt löpande energikostnad

ska finnas. I dagsläget finns följande svårighet för skolan; SISAB ansvarar för underhåll och drift när det ligger en grusplan på skolgården men när en konstgräsplan anläggs på samma plats övergår skötsel och drift till den enskilda skolan, d.v.s. till skolen. I sammanhanget bör uppmärksammas att det blir problem om kommunala skolor ska sköta driften av allmänna idrottsanläggningar. Det innebär att det inte blir lika villkor mellan kommunala och fristående skolor.

Det är även av stor vikt att hantering och ansvarsfrågor klargörs när det gäller upplåtelse av skolornas idrottshallar genom idrottsförvaltningen samt när det gäller övernattning på skolor

Folkhälsofrämjande aktiviteter

Förvaltningen anser att idrottsförvaltningens kommande satsningar ska ta utgångspunkten att inga skillnader i nyttjandet ska finnas p.g.a. kön eller socioekonomisk bakgrund.

Förvaltningen anser att idrottsförvaltningens förslag om en riktad undersökning till flickor och pojkar från områden med lägre socioekonomiska förhållanden, om vilka idrotter eller motionsformer som skulle intressera dem är bra. Viktiga insatser för att stimulera till fysisk aktivitet görs inom ramen för Järvalyftet och Söderortsvisionen. Förvaltningen vill särskilt framhålla den beslutade förvaltningsövergripande satsningen på idrotts- och hälsoprofilering i Farsta stadsdelsområde, där det även ingår att intressera de allra yngsta för rörelse och spontanidrott.

Övrigt

När planen beskriver att en avgörande fråga för idrottsrörelsens framtid och skolans trovärdighet är hur idrottsrörelsen och skolan ska samverka för att öka ungdomars fysiska aktivitet, bör perspektivet att ca 25 000 stockholms elever går i fristående grund- och gymnasieskolor också beaktas.

Förvaltningen delar i stort idrottsförvaltningens uppfattning om framgångsfaktorer men anser att tillgänglighetsperspektivet ska prioriteras då svårighet att ta sig till lokalerna många gånger är ett problem för våra elever. Förvaltningen vill även framhålla samverkan mellan skola och idrott som en framgångsfaktor.

Utbildningsförvaltningen menar att idrottsförvaltningens riktmärke att det inom en radie av två och en halv kilometer ska finnas en idrottsplats, en sim- och idrottshall och därutöver en till skolorna ansluten idrottshall och bollplan är bra, när det gäller närförort och ytterstaden. I innerstaden finns betydligt fler skolor och där bör anläggningarna ligga tätare. Utbildningsförvaltningen vill understryka de växande problemen med tillgång till idrottshallar för skolidrotten, särskilt i innerstaden men också i delar av ytterstaden.

Utbildningsförvaltningen vill också understryka vikten av att det i en långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet ryms planering av stadens satsningar på att främja talangutveckling för att fler stockholmare ska kunna utvecklas till elitidrottsmän och kvinnor inom sina idrotter. Koppling behöver finnas till nationellt godkända idrottsutbildningar.

Samverkan mellan idrottsförvaltningen, idrottsrörelsen och skolan är avgörande för att en sådan utveckling ska kunna komma till stånd. Inom ramen för idrotts- och hälsostasningen i Farsta stadsdelsområde bör nya vägar för samverkan kring talangutveckling kunnat prövas.

Utbildningsförvaltningen vill med lämnade synpunkter i huvudsak ställa sig bakom förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2011 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss.

Särskilt uttalande gjordes av Cecilia Obermüller m.fl. (MP) och Anders Löwdin m.fl. (S), *bilaga 1*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 februari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är i huvudsak positivt inställd till den framtagna planen som syftar till att få fler Stockholmare att röra sig och motionera mer. Med det allt minskande intresset för föreningsengagemang vill vi understryka vikten av att staden, för att nå de fysiskt inaktiva, breddar sitt utbud och satsar mer på friskvårdsanläggningar än på anläggningar för tävlingsidrotter. Detta är en bedömning som även får stöd bland barn och vuxna i de undersökningar som idrottsförvaltningen genomfört under 2005 och 2008.

Goda förutsättningar för motion och friluftsliv ska gälla alla stadens invånare, även barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. Förvaltningen finner det därför positivt att idrottsförvaltningen avser att fortsätta anpassa idrottsanläggningarna, för personer med funktionsnedsättning, samt att utöka och förbättra utbudet av aktiviteter

Vi delar planens förslag att idrottsrörelsen och skolan i allt högre grad bör samverka för att få barn och ungdomar aktivare. Förutom att fysisk inaktivitet utgör ett folkhälsoproblem, med de framtida kostnader för samhället som det drar med sig, så kan det i dubbel bemärkelse bli ett problem om droganvändandet ökar. Det är därför viktigt att fånga upp ungdomar som i gymnasiet inte längre vill vara med i en idrottsförening med ett brett utbud av idrotts- och friskvårdsaktiviteter och som gärna kan omfatta helgkvällar. För att skapa ökade möjligheter till spontanidrottande bör staden även erbjuda fler möjligheter till obokade tider i hallarna.

Det är bra att utveckla vardagsmiljöer, såsom parker och grönområden, så att de stödjer ett fysiskt aktivt beteende och att även göra lekplatser mer attraktiva och spännande för äldre barn. Vid fördelningen av ansvaret för underhålls- och driftkostnader

är det emellertid viktigt att rollfördelningen är tydlig. Något som är än mer viktigt är att drift- och underhållsaspekten alltid tas med i planeringen och i den framtida strategin. Allt för ofta tilldelas ekonomiska medel för anläggande av parker och idrottsanläggningar m.m. som sedan inte följs upp med ekonomiska medel för att kunna sköta dem.

I de mätningar som idrottsförvaltningen genomfört bland ungdomar så framgår det att pojkarna utgör 60 procent av de idrottsaktiva och flickorna 40 procent. Enligt förvaltningens åsikt är detta inget skäl för att, så som föreslås i remissen, sätta proportionen 60/40 som måttstock för framtida investeringar och kalla detta för jämställt. Strävan bör istället vara att söka utjämna denna skillnad genom att bredda idrott och friskvårdsaktiviteterna så att flickorna känner sig mer motiverade att delta. Studier som gjorts visar att flickorna vill att staden satsar mer på bl.a. simhallar/äventyrsbad, dans, aerobics, gym och utomhusbad.

Förvaltningen invänder också mot resonemanget att målet om ökad folkhälsa skall utgå från ett socioekonomiskt perspektiv snarare än ett könsperspektiv. En satsning på ökad folkhälsa bör göras brett med sikte på en utjämning bland alla grupper samtidigt som möjligheterna för idrottsbegåvade ungdomar skall finnas kvar och utvecklas.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2011 följande.

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till kommunstyrelsen.
2. Nämnden anför därutöver

Investering och underhåll av idrottsanläggningar är avgörande för möjligheterna att fortsätta en bred satsning på stockholmarnas idrottande i allmänhet och möjligheterna för barn & ungdom i synnerhet att bedriva olika typer av idrotter. Den senaste mandatperioden har vi inom alliansen bland mycket annat särskilt prioriterat investeringar i ridanläggningar vilket gagnat såväl flickidrotten som idrottsutövandet för funktionshindrade. Inom alliansen vill vi i sammanhanget vidare särskilt betona vikten av att lokala idrottsföreningar ges möjligheten till föreningsdrift av anläggningar. Vi vill också framhålla betydelsen av att alternativa finansieringslösningar med privata aktörer prövas i dessa sammanhang. Vi kommer därför också att med stort intresse att följa utvecklingen i Enskede Gård med en förhoppning om en snar start av detta spännande projekt.

En kommande exploatering och byggnation av Årstafältet kommer även att ställa krav på olika typer av övrig infrastruktur inom idrottens område. I det

perspektivet kommer stadsdelsnämnden i Enskede Årsta Vantör att framhålla vikten av en dialog med berörda facknämnder i staden ur det lokala idrottsperspektivet. En ny stadsdel på Årstafältet kan komma att utgöra en betydelsefull länk ur integrationsperspektiv mellan Östberga och Årsta. Efterfrågan på ytor för spontanidrott måste också framhållas i detta sammanhang. Stadsdelen Årsta har idag ingen konstgräsplan varför detta bör lyftas fram i en kommande planering inom idrotten och en exploatering av Årstafältet.

Vi vill avslutningsvis framhålla hur viktigt vi ser på att ett ärende med konstgräs på Rågsveds IP ges prioritet. En 11-manna konstgräsplan med flera 7-manna planer på tvären skall kunna vara starkt bidragande till att lyfta föreningslivet i området. M a a ovan anförda vill här särskilt betona möjligheterna med föreningsdrift i sammanhanget och vad detta skulle kunna innebära för engagemang, integration och den allmänna utvecklingen i närområdet i Rågsved.

Reservation anfördes av vice ordföranden Rosa Lundmark (V), ledamoten Magnus Dannqvist, m.fl. (S), samt ledamoten Linnéa Haglund m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av ersättaren Karin Andersson (C), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 januari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att idrottsförvaltningens förslag till långsiktig plan ger en bild av vilka utmaningar som står för framtiden för idrottens anläggningar och verksamhet. Det är bra att staden arbetar långsiktigt för förbättrad folkhälsa och föreningsliv samt att man har såväl ett genusperspektiv som ett miljöperspektiv i planeringen för olika idrotter och anläggningar. Planen ger dock ett ganska spretigt intryck, där satsningarna ibland är riktade mot en plats eller anläggning, och ibland presenteras mer visionärt och långsiktigt. Ett mer strukturerat upplägg skulle göra planen mer användbar och tydlig.

I Enskede-Årsta-Vantör finns bland annat Årsta IP, Hagsåtra IP och Enskede IP, Högdalens sim- och idrottshall samt ett flertal stora och välanvända grusplaner. Stadsdelsområdet är mycket stort, både till befolkning och till yta. Här finns också stora skillnader i såväl bebyggelsestruktur som till befolkningsstruktur och socioekonomiska grupper, vilket ställer olika krav på idrottsanläggningarna. I områden med en stor andel unga och med låg sysselsättning är det viktigt med ett bra utbud av idrottsanläggningar samt ett fungerande föreningsliv, för att ungdomar ska kunna fångas upp till olika aktiviteter. Därför är det viktigt att idrottsförvaltningen också, förutom att

bevaka stadsplaneringen, för diskussioner med stadsdelsförvaltningarna kring vilka områden som har stora behov av många och fungerande idrottsanläggningar.

I förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet kan konstateras att det inte är många anläggningar i Enskede-Årsta-Vantör, befintliga eller nya, som nämns i planen. Det är viktigt att staden arbetar parallellt och samordnat i planeringen för olika verksamheter och inom och mellan de olika förvaltningarna och bolagen. För Enskede-Årsta-Vantör är arbetet med Söderortsvisionen och lokal utveckling i Rågsved prioriterat ur ett trygghets- och delaktighetsperspektiv. Bland boende och verksamma i Rågsved är ett starkt önskemål att Rågsveds IP vid Rågsveds centrum byggs om med konstgräs och eventuellt i en annan storlek med möjligheter till fler idrottsgrenar. Förvaltningen anser därför att detta även borde vara prioriterat hos idrottsförvaltningen, som ett led i utvecklingen av söderort. Förvaltningen har en arbetsgrupp tillsammans med fotbollsföreningar där alla är överrens om behovet. Tanken är att föreningarna med hjälp av stadsdelsförvaltningen, idrottsförvaltningen och Stockholms idrottsförbund ska söka medfinansiering genom Idrottslyftet för en ombyggnad av bollplanen till konstgräs. Det är i dagsläget emellertid osäkert vilka andra aktörer som ska vara med och finansiera detta.

En ombyggnad av bollplanen skulle ha flera kvalitetshöjande effekter för området, såväl socialt som i den yttre miljön. Som det är idag används planen inte i så hög utsträckning, då den är i dåligt skick. Det blir lätt större vattensamlingar på delar av planen, stängslet kring den är trasigt och belysningen är dålig. Det är heller inte möjligt att använda marken till något annat, till exempel bostäder, då stora vattenledningar löper under området. En ombyggnad med konstgräs skulle också bidra till att den kunde användas mer effektivt, vilket skulle kunna leda till att området befolkades i högre grad. Det i sin tur skulle öka uppfattningen av trygghet i området. Planen ligger dessutom intill Rågsveds skola och skulle kunna användas i skolans verksamhet. Nu utgör den istället en barriär mellan centrumbyggnaderna och bostadsområdena. Förvaltningen har haft kontakt med idrottsförvaltningen kring behovet av upprustning. Idrottsförvaltningen har genomfört en enkel markundersökning som visar att förhållandena är relativt goda för en upprustning. Kunskapen om behovet borde därför finnas hos idrottsförvaltningen. Förvaltningen anser därför att Rågsveds IP bör vara en av de bollplaner som byggs om med konstgräs inom en snar framtid.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2011 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Gunnar Sandell m.fl. (S) och Inger Stark (V), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 januari 2011 har

i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget till en långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet. Utifrån kommunfullmäktiges beslut om Söderortsvisionen pågår inom stadsdelsnämndens egna verksamheter för närvarande ett utvecklingsarbete med syfte att erbjuda alla barn och ungdomar möjligheter till motion och idrott. Vi vet genom aktuell forskning att *”skillnader mellan olika sociala grupper vad gäller idrotts-, friluft- och motionsvanornas omfattning och inriktning är högst påtaglig. Fysisk aktivitet är därför inte vilken fritidssyssla som helst utan har, till skillnad från många andra fritidsaktiviteter, stor betydelse för individens hälsotillstånd och för samhällsekonomin”* (Smak för motion, Engström 2010).

Målet, att få fler unga i socialt utsatta miljöer att motionera och idrotta är därför särskilt angeläget i söderort. Genom lek och rörelse läggs en god grund för fortsatta motionsvanor hos barn. Syftet är inte bara individens fysiska välbefinnande utan har dubbel innebörd. Den största arenan för möten mellan människor och möjlighet till social integrering, förutom i skolan, är inom föreningslivet och inom idrotten. För ungdomar är idrottande, förutom familjens betydelse, den socialiseringsprocess som i hög grad positivt främjar den unges ansvarstagande, självuppfattning och inte minst respekt och vikten av att samarbeta med andra.

Erfarenheter visar att unga som är fysiskt aktiva klarar sitt skolarbete bättre.

I detta sammanhang är det viktigt att de ungdomar som idag utövar idrott får uppskattning för sitt engagemang och för sina prestationer. De är viktiga förebilder för kommande ungdomsgenerationer och behövs som motvikt till de unga som kan lockas av en socialt destruktiv livsstil. I samarbete med utbildningsnämnden och idrottsnämnden pågår därför även ett arbete för att vidareutveckla en idrottsprofilering inom stadsdelsområdet och dess skolor. Förvaltningarna arbetar tillsammans och i samverkan med idrottsföreningar för att ta fram en modell för möjlighet till motion och idrott genom hela skoltiden, från förskola till högskola, detta för att möjliggöra för fler ungdomar att motionera och att utöva organiserad idrott.

Förvaltningen planerar även för en öppen multisportsanläggning i en parklek. En multisportsanläggning inrymmer möjlighet till olika sporter och är anpassad för barn och lek. Anläggningen är en avgränsad yta som genom sin utformning är flexibel för olika aktiviteter och ska förhindra eller minimera skador.

Inom stadsdelsnämndens fritidsverksamheter planeras för att barn och ungdomar ska ges ökade möjligheter till spontanidrottande. Fritidsverksamheterna genomför särskilda sommarprogram med idrottsturneringar för barn och ungdomar.

Förvaltningen har även en stallverksamhet och unga flickor är en prioriterad målgrupp liksom barn och unga med funktionsnedsättning.

Även äldre visar idag ett stort intresse för motion och sport. Efterfrågan på bouleanor och unicurl (curling) är efterfrågat av Farstas pensionärer och ett seniorgym i Hökarängen är mycket uppskattat. Behovet är stort även för äldre att utöva idrott och det finns ett behov av flexibla anläggningar för spontanidrott, skolidrott och för före-

ningslivet.

Förvaltningen instämmer utifrån ovanstående i de mål idrottsnämnden anger för att stimulera fler utövare av motion och idrott. Förvaltningen ser vidare att villkoren måste utvecklas för idrottande både på motionsnivå och talangnivå. För att få unga mer intresserade av idrott i konkurrens med andra fritidsintressen behöver idrotten ha elitidrottare som förebilder. Fysiska aktiviteter på motionsnivå och elitidrott är två sidor av samma mynt, där båda nivåerna är beroende av varandra. För att få flera att motionera och idrotta behövs positiva förebilder.

Stockholm har som vision att nå världsklass inom idrott inom ramen för Vision 2030. Farsta stadsdelsnämnd vill bidra till detta mål genom att erbjuda ungdomar möjlighet att idrotta. Många unga som varit aktiva slutar med idrott på högstadiet. Ett viktigt utvecklingsområde är att stadsdelsnämndens fritidsverksamheter tillsammans med skolorna och idrottsföreningarna ger dessa ungdomar möjlighet att fortsätta motionera även när man har trappat ned med idrottandet.

100-årsjubileet av OS i Stockholm 1912 kan ge goda förutsättningar att öka intresset för idrott även hos de unga som inte motionerar eller idrottar. Förvaltningen ser gärna att evenemang, exempelvis roddtävlingar, arrangeras på Magelungen. Det är positivt om Farstas ungdomar får intresse och möjligheter att delta och engagera sig i de evenemang som planeras vid Stockholms Stadion och i stadsdelsområdena i innerstaden.

Inom Farsta stadsdelsområde finns mycket goda infrastrukturella förutsättningar för att erbjuda idrott och andra fysiska aktiviteter på både motions- och tävlingsnivå. Här finns sportanläggningar med utvecklingsmöjligheter, tillgängliga

friluftsområden, sjöar och bad, kuperad terräng och inte minst engagemang och tradition av idrottande och ett aktivt föreningsliv.

Närheten till Ågesta friluftsområde utnyttjas idag väl av Farstabor. Vid mätning i december 2010 fanns det 1 000 skidåkare under en timme i spåren vid Ågesta. Farsta har även närhet till Nackareservatet och Flatens naturreservat. Farsta Gårdsområdet har pekats ut som ett möjligt utbildningscenter för idrott och kultur.

Det finns ett stort intresse och underlag för att utveckla Högdalstopparna för friluftsliv och utomhusidrott. Idrotter som fotboll, handboll, basket, innebandy, ridning med mera är etablerade sporter inom Farsta och flera av Stockholms största klubbar finns av denna anledning i Farsta. Intresse finns från de större klubbarna att öka sina aktiviteter i Farsta och nya sporter har visat intresse att etablera sig inom Farstaområdet.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att med en fortsatt god utvecklad infrastruktur, ett stort allmänt sportintresse, aktiva föreningar och klubbar och med en ökad idrottsprofilering i stadsdelsområdets skolor, finns alla förutsättningar för att nå målet om en förbättrad folkhälsa. Förutsättningar kommer även att finnas för att ge de ungdomar som vill utveckla sina talanger till att bli idrottare i världsklass möjligheter att nå sina drömmar och mål. Idrott skapar sociala möten och ger förutsättningar för integration och motverkar socialt utanförskap.

Det kan inte därför inte nog understrykas vikten av positiva förebilder för barn och

unga i stadsdelar med lägre socioekonomisk standard och där färre ungdomar studerar vidare på gymnasium och högskola. Fler sportevenemang i söderort och fler representativa idrottsutövare som når världsklass kan stärka de södra stadsdelsområdenas attraktivitet. Framgång i idrott kan ge barn och ungdomar en framtidstro även om man inte är bäst i skolan, samt skapa en kreativ miljö som dessutom blir ett intressant alternativ för nyinflyttade till Stockholm. Om miljöerna i de södra förorterna förknippas med hälsa och idrott bör dessa områden öka sin attraktionskraft för näringsliv och nya företagsetableringar.

Förvaltningen ser följande prioriterade utvecklingsområden.

- Gubbängsfältet och Farsta idrottsplats utvecklas vidare till ett nav för idrott i söderort och samlar flera idrottsgrenar till ett så kallat sportcentrum. Flera större idrottsevenemang av typ Eken Cup kan anordnas på Gubbängsfältet.
- Området vid Högdalstopparna planeras för friluftsliv och för utomhusidrott.
- Stadsdelsnämnden, idrottsnämnden och utbildningsnämnden utvecklar lokala samverkansavtal med det lokala föreningslivet och professionella klubbar för att öka intresset och idrottsutövandet, framför allt hos barn och unga.
- Miljöerna inom förskola och fritid anpassas och utvecklas vidare för att stimulera till rörelse, motion och spontanidrott. Förskolegårdarna och parklekar kan vidareutvecklas som pedagogisk miljö för att ge möjligheter till aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Stadsdelsområdets fritidsgårdar utvecklar tillsammans med föreningslivet en miljö och ett aktivitetsutbud som lockar även icke föreningsaktiva ungdomar till att motionera och idrotta.
- Alla som vill ska få prova på idrott. Socioekonomisk bakgrund bör inte vara ett hinder för deltagande i idrottsföreningar och för talangutveckling.
- Inom Farsta stadsdelsområde finns behov av följande:
- Gubbängsfältet behöver kompletteras med 2-3 konstgräsplaner.
- Gubbängshallen byggs ut med dubbel kapacitet för inomhusidrott och dans. Det är angeläget att framtidens idrottsanläggningar även skapar möten mellan generationerna, att barn, ungdomar och pensionärer möts på ett naturligt sätt.
- Hökarängsskolan kompletteras med en fullstor hall.
- Möjligheter till vattensport och roddtävlingar på Magelungen utreds.
- Anläggning för friluftsliv, utomhusidrott och tennisbanor placeras vid Högdalstopparna.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2011 att godkänna och översända stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Eva Fagerhem m.fl. (S), ledamöterna Johan Faxér m.fl. (MP) och Carita Stenbacka Tenezakis (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Abit Dundar m.fl. (FP), ledamöterna Lars Svärd m.fl. (M) och Jonas Naddebo (C), *bilaga 1*.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 februari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i vikten av att medborgarna erbjuds goda möjligheter till motion och idrott i olika former. Idrottsförvaltningen har en viktig roll i att tillhandahålla dessa möjligheter i form av idrotts- och friskvårdsanläggningar, vilket också historien visar. Vidare har idrottsförvaltningen en viktig roll i sitt uppdrag att öka den fysiska aktiviteten hos stockholmarna. Idrottsförvaltningen har en omfattande samlad kompetens i dessa frågor, både vid anläggning, drift och innehåll. De har också goda kunskaper om vilka former av aktiviteter som efterfrågas hos befolkningen. Utbudet och tillgången på olika aktiviteter skulle kanske däremot kunna breddas ytterligare genom extern finansiering och kanske i viss mån även genom föreningsdrift. Förvaltningen tror också att möjligheterna att utöva idrotter i Stockholm i stora delar är avhängiga av att kommunen erbjuder föreningsstöd och nolltaxa till barn- och ungdomsverksamhet i idrottsanläggningarna.

Jämställdhetsperspektiv

I strategin anges att proportionen 60/40 procent gäller för pojkars respektive flickors idrottande, trots att det inte finns något som pekar på att det finns några hinder för flickors möjligheter att idrotta. Därför anser idrottsnämnden att Proportionen 60/40 därmed skulle utgöra en mer jämlik måttstock för jämställda investeringar än 50/50. Förvaltningen är tveksam till att avvika från proportionen 50/50 utifrån det som presenterats i strategin.

I strategin anges att en orsak till att idrottsföreningarna inte når alla barn och ungdomar finns i de socioekonomiska förutsättningarna. Förvaltningen anser att staden bör, vid sidan av genusperspektivet, uttrycka ambitionen att ungdomar från sämre socioekonomiska förhållanden i högre utsträckning ska bli aktiva idrotts- och motionsutövare.

Upprustning av idrott- och simhallar

Enligt den föreslagna långsiktiga investeringsplanen som idrottsnämnden godkände 2007 ingår upprustning och modernisering av idrotts- och simhallar varav en är Västertorpshallen. Förvaltningen ser mycket positivt på att Västertorpshallen moderniseras, gärna med familje-, rekreations-/äventyrsbad.

I stadsdelen pågår en mycket omfattande inflyttning av barnfamiljer varför det

finns och fortsättningsvis kommer att finnas stora behov av en modern och fräsch bad- och idrottshall.

Konstgräsplaner

Vidare föreslås i investeringsplanen att satsningarna på konstgräsplaner ska fortsätta. I stadsdelen finns behov av ytterligare konstgräsplaner. De planer som finns i stadsdelen ska försörja ett antal klubbar med många medlemmar. Stadsdelsnämnden kommer under 2011 att delfinansiera en konstgräsplan på parkmark som inte blir bokningsbar utan kommer att vara tillgänglig för både allmänheten och fotbollsklubbar. Efterfrågan på konstgräsplaner i stadsdelen är dock stor varför ytterligare satsningar i stadsdelen är väl behövda. Förvaltningen ser gärna att den konstgräsplan som diskuterats på Aspudens IP genomförs så snart som möjligt.

Fullstora idrottshallar

I planen föreslås prioriteringar för nya fullstora idrottshallar. Ingen ny hall föreslås inom Hägersten – Liljeholmens stadsdelsområde. Med den befolkningsökning stadsdelen har framför allt av barn och ungdomar anser förvaltningen att behovet av en ny idrottshall inom Hägersten-Liljeholmen bör utredas.

Framgångsfaktorer

De faktorer för framgång som idrottsförvaltningen lyfter fram i planen är alla mycket viktiga förutsättningar för att skapa möjligheter till ett aktivt liv i Stockholm. En faktor som lyfts fram är att områden för idrott och motion måste garanteras i stadsplaneringen. Förvaltningen instämmer och anser att det måste bli en ännu tydligare förutsättning i planeringsprocessen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 februari 2011 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 januari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till den föreslagna planen. Staden har genom idrottsnämnden byggt upp en stor och väl fungerande friskvårdsverksamhet. Genom ekonomiskt stöd till idrottsföreningar och genom att erbjuda idrottsanläggningar kan staden även bidra till att skapa förutsättningar för talanger att utvecklas till elitidrottare.

Det är dock angeläget att beakta hur man kan väcka intresset för idrott hos unga flickor, på sikt bör andelen flickor som är aktiva i organiserad idrott öka. Handikappidrott för barn och ungdom med olika funktionsnedsättningar måste stödjas och utveck-

las. Det finns också skäl att anta att aktivt deltagande i idrottsföreningar medverkar till social stabilitet, inte bara för deltagande barn och ungdomar utan också för deras föräldrar. Engagemang i föreningsliv och barns idrottsutövning kan bidra till att utanförskap minskar.

Konkurrensen om mark leder ibland till svåra avvägningar mellan olika mål och intressen. Det är därför viktigt att staden i samband med den fysiska planeringen bevakar att det säkerställs tillräckligt med grönytor för friluftsliv, spontanidrott och motion samt att stadens idrottsanläggningar har en bra geografisk spridning.

En viktig uppgift för staden är att finna fungerande samverkansformer med både föreningar och privata aktörer. De idrottspolitiska satsningarna bör ha fokus på fysisk aktivitet och motion ur ett folkhälsoperspektiv. Mångfald är positivt och nödvändigt för att kunna uppnå målet om en fysiskt aktiv befolkning.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2011 att besvara remissen med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Catarina Agrell m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Reijo Kittilä (V), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 januari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen är i huvudsak positiv till den föreslagna planen. Förvaltningen tror liksom idrottsförvaltningen att föreningsstödet och nolltaxan för barn och ungdomar är en framgångsfaktor för ett Stockholm i rörelse och för att nå de nationella målen om integration ska nås. Den organiserade idrottsverksamheten bidrar även till att öka intresset för spontanidrott.

Förvaltningen ser också positivt på att man utökar tillgänglighetsambitionen till att även gälla utbudet av aktiviteter och inte endast den fysiska tillgängligheten.

I planen redovisas ett förslag till långsiktig investeringsplan som godkändes av idrottsnämnden redan hösten 2007. I investeringsplanen konstateras att det bör ske en speciell satsning på innerstaden. Stadsutvecklingsområdet Västra Kungsholmen nämns särskilt för investeringar i idrottshallar och bollplaner. Förvaltningen anser att en ny idrottshall är angeläget på Kungsholmen. När det gäller bollplaner för den organiserade idrotten är Kungsholmens stadsdelsområde relativt välförsörjt i jämförelse med de övriga innerstadsstadsdelarna.

I tidigare planering för Västra Kungsholmen har ingått en badanläggning med karaktären äventyrsbad. Den har senare utgått. Förvaltningen anser att ett nytt inomhus-

bad ska planeras inom stadsutvecklingsområdet Västra Kungsholmen.

Kungsholmen saknar också en konstfrusen isbana och önskemål finns om en sådan i Rålambshovsparken eller Kristinebergs strandpark. Stadsdelsförvaltningen föreslår att idrottsförvaltningens långsiktiga investeringsplan kompletteras med anläggning av en konstfrusen isbana på Kristinebergs bollplan. Den är en del av den nya stadsdelsparken i Västra Kungsholmen och har möjlighet att kunna bli lika populär som Vasaparkens konstfrusna isbana på Norrmalm. Kristinebergs bollplan ligger på detaljplanlagd idrottsmark. Förvaltningen anser det också angeläget att Stockholms tennis-hall, med nuvarande placering i Kristinebergs strandpark, flyttas så att parkytorna frigörs och ger plats för spontanidrott. Förvaltningen vill också understryka vikten av att idrottsförvaltningen i ett tidigt skede ingår i den förvaltningsövergripande planeringen av nya bostadsområden i stadsplaneringens olika faser.

Spontanidrott

På Kungsholmen finns många parker med kulturhistoriska och estetiska värden som är viktiga vardagsmiljöer för boende i stadsdelsområdet. Parkernas attraktivitet och stadens täthet innebär stort slitage, vilket kräver en intensiv skötsel, varsam upprustning och förnyelse. Parkerna ska kunna användas för rekreation, spel och lek samt ofta som förskolors och skolors utelek samt för idrott och rastverksamhet.

Inte minst ur ett folkhälsoperspektiv är det nödvändigt att det i vardagsmiljön finns bra möjligheter att röra på sig. Möjlighet till aktiviteter i den offentliga miljön efterfrågas också alltmer av medborgarna. Ett aktuellt exempel är önskemål om fler s.k. utegym. Dessa bör dock utvecklas så att det finns ett basutbud som passar olika individers behov.

När det gäller barn har parklekarna en viktig funktion genom att uppmuntra till idrottslek. Här finns det möjligheter att utveckla detta i samarbete med idrottsföreningar.

Strandpromenadvägar är populära för motion och torde kunna utvecklas ytterligare i enlighet med översiktsplanens mål om ”promenadstaden”.

Kungsholmens stadsdelsområde har redan idag fina strandpromenader och en inre parkstruktur med grönstråk i dalgångarna i Rålambshovsparken – Fredhällsparken – Kristinebergsparken som ger bra förutsättningar för att uppnå översiktsplanens målsättning.

Vintertid råder det brist på isbanor i innerstaden. En konstis på Kristinebergs bollplan skulle främja barns och ungdomars fysiska aktivitet, både i organiserad form och spontant. De senaste snörika vintrarna har även ökat intresset för längdskidåkning och önskemål om skidspår.

Slutligen vill förvaltningen föra fram att behovet av ytor för spontanidrott beaktas i samband med aktuella parkupprustningar. Då har även medborgarna möjlighet att framföra önskemål genom parksamråd. Det är viktigt att ytor för spontanidrott kan anpassas till parkmiljön och till parkernas historiska och kulturella värde så att parkerna fortsätter att utvecklas till en gemensam resurs för fler parkbesökare. Ett exempel på sådan pågående parkupprustning är Rålambshovsparken som kompletterats med en

mängd nya aktivitetsytor för spontanidrott som beachvolley, streetbasket och skatepark. Upprustningen avslutas under 2011, då bl.a. en klättrvägg kommer att anläggas.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2011 att översända stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Hanna Broberg m.fl. (M), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Agneta Isacsson (FP) och ledamoten Stephan Andrén (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Anita Lindskog m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamöterna Shadi Larsson och Nicke Grundberg (båda MP), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 februari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen är i huvudsak positiv till den föreslagna planen. Förvaltningen tror liksom idrottsförvaltningen att föreningsstödet och nolltaxan för barn och ungdomar är en framgångsfaktor för ett Stockholm i rörelse och anser att det är av stor vikt att dessa behålls inte minst för att nå de nationella målen om integration.

Förvaltningen ser också positivt på att man utökar tillgänglighetsambitionen till att även gälla utbudet av aktiviteter och inte endast den fysiska tillgängligheten.

Behovet av idrottsanläggningar på Norrmalm är stort redan idag. Det råder särskilt brist på bollplaner och idrottshall. Det är därför mycket angeläget att en idrottspark enligt den fördjupade översiktsplanen planläggs i detaljplan 2 för Hagastaden. Förvaltningen vill också understryka vikten av att idrottsförvaltningen i ett tidigt skede ingår i den förvaltningsövergripande planeringen av nya bostadsområden.

Förvaltningen ser positivt på de diskussioner som förs om en ombyggnad av Vanadisbadet och anser att det är en angelägen satsning för innerstaden. Om så blir aktuellt önskar förvaltningen i ett tidigt skede delta i planeringen för att anpassa badet till den befintliga parkmiljön .

Spontanidrott

Inte minst ur ett folkhälsoperspektiv är det nödvändigt att det i vardagsmiljön finns bra möjligheter till fysiskt aktivt beteende. Aktiviteter i den offentliga miljön efterfrågas också alltmer av medborgarna. Ett aktuellt exempel är önskemål om fler s.k. utegym. Dessa bör dock utvecklas så att det finns ett basutbud som passar olika individers behov.

Vad gäller barn har parklekarna en viktig funktion genom att uppmuntra till idrottslek. Förvaltningen ser möjligheter att utveckla detta i samarbete med idrottsföreningar.

Strandpromenadvägar är populära för motion och torde kunna utvecklas ytterligare i enlighet med översiktsplanens mål om ”promenadstaden”.

Norrmalm är det stadsdelsområde i Stockholm som har minst friyta räknat per invånare och parkerna har ett högt besöksstryck. Parkerna på Norrmalm har kulturhistoriska och estetiska värden som är viktiga vardagsmiljöer för boende i stadsdelsområdet. Parkernas attraktivitet och stadens täthet innebär stort slitage, vilket kräver en intensiv skötsel, varsam upprustning och förnyelse. Parkerna ska kunna användas för rekreation, spel och lek, förskolors och skolors utelek samt för idrott och rastverksamhet.

Vasaparken är ett gott exempel på hur spontanidrott har integrerats i parkmiljö. Besöksstrycket är dock redan idag stort och med en befolkningsökning på Norrmalm förväntas ett ännu hårdare slitage. Konstgräset, som anlades för fem år sedan, kommer att bytas ut under 2011.

Många av de förskolor och skolor som etablerar sig i stadsdelen har inte tillgång till egna skolgårdar utan är hänvisade till parker och spontanidrottsytor för sin uteverksamhet. För att utöka möjligheterna till spontanidrott ser förvaltningen gärna att skolgårdar görs mer attraktiva för att stimulera till spontanidrott under kvällar och helger. Det kan på så sätt avlasta Vasaparken.

Vidare råder det brist på isbanor i innerstaden. Det beror delvis på att antalet bollplaner är få, i synnerhet på Norrmalm, men även på tidigare års milda vintrar, vilket gjort det svårt att spola naturisar. Skridskoåkning är ett sätt att främja barns och ungdomars behov av fysisk aktivitet och det finns önskemål bland medborgarna om fler isbanor. Konstfrusna isbanor har höga investeringskostnader men även den dagliga driften är kostnadskrävande. De senaste snörika vintrarna har även ökat intresset för längdskidåkning och önskemål om skidspår.

Slutligen vill förvaltningen föra fram att behovet av ytor för spontanidrott beaktas i samband med aktuella parkupprustningar. Då har även medborgarna möjlighet att framföra önskemål genom parksamråd. Det är viktigt att ytor för spontanidrott kan anpassas till parkmiljön och att parkernas historiska och kulturella värden tas tillvara samt att parkerna fortsätter att utvecklas till en gemensam resurs för fler parkbesökare.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 febru-

ari 2011 att överlämna och återropa stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Bo Sundin m.fl. (M), vice ordföranden Mia Päärne m.fl. (S), ledamoten Jakob Dencker m.fl. (MP), ledamoten Burhan Yildiz m.fl. (FP) och tjänstgörande ersättare Anki Erdmann (V), *bilaga I*.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Bo Sundin m.fl. (M) och ledamoten Burhan Yildiz m.fl. (FP), *bilaga I*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 februari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar i allt väsentligt de utgångspunkter för den långsiktiga planen för stadens idrottsverksamhet som idrottsnämnden anger. Med utgångspunkt från de förhållanden som råder inom Rinkeby-Kista stadsdelsområde vill förvaltningen särskilt betona följande aspekter.

Satsa snarare på anläggningar för breddidrott och motion än sådana för tävlingar
Idrottsförvaltningen refererar till två enkätundersökningar om vilka idrottsanläggningar stockholmarna vill att staden satsar på. Den ena var riktad till barn och ungdomar och den andra till vuxna. Förvaltningen delar den uppfattning som samstämmigt framkommer i dessa undersökningar; att staden bör satsa mindre på traditionella anläggningar för tävlingsidrott och mer på andra typer av anläggningar för motion. Anläggningar anpassade för breddidrott och som passar för att aktivera inaktiva idrottsutövare bör därför ges prioritet inom stadsdelsområdet Rinkeby-Kista.

Könsmässigt perspektiv bör tillämpas

Förvaltningen har naturligtvis inget att erinra mot ambitionen från stadens sida att fördela resurserna till idrottande på ett könsmässigt neutralt sätt. Flickors intressen har tidigare missgynnats. En upparbetad obalans i utbudet av anläggningar finns därför att åtgärda. Anläggningar inom Rinkeby-Kista som skulle tjäna detta syfte är sådana för simning, ridning samt gruppträning, inklusive aerobics, yoga och dans.

...men också ett socioekonomiskt

Samtidigt delar förvaltningen uppfattningen, att om satsningen på idrott snarare utgår från ett socioekonomiskt perspektiv än ett könsperspektiv, skulle denna sannolikt nå fler ungdomar som behöver motionera. Betydligt fler ungdomar i de högre socioekonomiska grupperna är med i en idrottsförening eller motionerar på egen hand än i de lägre. Ökade satsningar genom skolan respektive idrottsföreningarna torde här vara

lämpliga vägar. Inte minst inom Rinkeby-Kista finns här en stor uppgift.

Stor befolkningstillväxt ger behov av nya idrottsanläggningar

Inom Stockholms stad föreligger omfattande planer på ny bebyggelse framförallt i innerstadens yttre delar, men även i en del ytterområden. Så även i Rinkeby-Kista, som enligt USK:s senaste befolkningsprognos fram till år 2019 kommer att öka sin befolkning med ca 6 000 invånare från cirka 45 000 till cirka 51 000 invånare. Den huvudsakliga ökningen sker i Kista där det i områdena Kista gård, Kistahöjden och Kista äng kommer att uppföras cirka 3500 bostäder under de närmaste åren. Vidare planerar staden att fram till år 2019 uppföra ett stort antal bostäder i Husby dels längs Hanstavägens södra sida, dels i gränsen mot Järvafältets kulturresevat. Vidare kommer ett antal nya bostäder att uppföras i Rinkeby längs Rinkebystråket och Rinkeby allé. Förvaltningen kan konstatera att samtlig nu aktuell kompletteringsbebyggelse inte ingår i underlaget för den nämnda befolkningsprognosen och bedömer därför att denna underskattar den framtida befolkningsmängden. Förvaltningen kan med oro konstatera att antalet invånare i Kista-Husby under den närmaste tioårsperioden kommer att öka med ett antal som motsvarar en normalstor stadsdel i Stockholm samtidigt som några nya idrottsanläggningar eller mindre anläggningar för spontanidrott i exploateringsområdet inte planeras. Det tillkommer där inte heller några gymnastiksalor eller bollplaner i anslutning till skolor, eftersom några nya sådana inte planeras. Idrottsnämnden har ett uppdrag ”att aktivt bidra till att mark och ytor för idrott, motion, lek och rekreation avsätts i den fysiska planeringen”. Förvaltningen anser att idrottsnämnden i enlighet härmed bör verka för att någon form av idrottsanläggning, exempelvis gymnastik-/idrottshall förläggs till nyexploateringsområdet i norra Kista.

Kompensationen för Kista IP bör fullföljas

I exploateringsområdet för den tillkommande bebyggelsen i Kista låg tidigare Kista IP som var en fullt utrustad idrottsplats med läktare, tennisbanor och motionsanläggning. Kistaområdet har delvis ersatts för förlusten av denna anläggning genom anläggandet av konstgräs på Ärvinge bollplan, tillkomsten av ytterligare en gräsplan på Granby bollplan samt Husby ishall. Men kistaområdet med 30 000 snart 35 000 eller fler invånare saknar fortfarande kastplaner och löparbanor för friidrott. Förvaltningen anser att en komplettering med dessa funktioner bör ske inom ram för den nu remitterade planen för utbyggnad av idrottsanläggningar.

Utomhusbad, sportfält och ridanläggning i ett aktivitetsstråk på Järvafältet

Idrottsnämndens enda konkreta förslag på anläggningar inom Rinkeby-Kista-området är opreciserat vad gäller lägen och tidsplan. I broschyren ”Vision Järva friområde 2030, En plats för möten” från juni 2010, som i sin tur bygger på ”Vision Järva 2030” från våren 2009, ges några idéer för lägen på utomhusbad och sportfält. Förvaltningen anser att båda typerna av idrottsanläggningar är lämpliga att anlägga i syfte att få inaktiva barn och ungdomar samt vuxna i Rinkeby-Kista att motionera mer eller att engagera sig i idrottsföreningar.

Förvaltningen delar uppfattningen att ett utomhusbad på Järvafältet lämpligen bör lokaliseras i närheten av Eggeby gård, eller möjligen Granby gård, vilket skulle innebära god tillgänglighet från samtliga stadsdelar runt fältet, inklusive Tensta och Hjulsta, samt möjligheter att anordna parkeringsplatser med goda tillfartsmöjligheter. Stockholm är visserligen en sjöstad, men flera stora områden inom staden saknar sjökontakt. Mot den bakgrunden anlade staden under 1960-talet sex utomhusbad inom staden, varav tre i söderort, två i innerstaden och ett i västerort (Nälstabadet). Järvastadsdelarna var då på ritbordet, men hade de redan då varit byggda torde - med de planeringsprinciper som då rådde - ett sjunde utomhusbad ha anlagts på Järvafältet. Förvaltningen anser att det nu är på tiden att ett sådant anläggs. Behovet av ett utomhusbad hos befolkningen i såväl Rinkeby-Kista-området som i Tensta och Hjulsta är sedan länge stort.

I ”Vision Järva friområde 2030” anges åtta-nio lägen för lek- och sportfält. Inget av dem är i sig omöjligt och de är inte heller varandra ömsesidigt uteslutande. Men förvaltningen anser att ett uppgraderat sportfält i anslutning till Granby bollplan bör ges prioritet, eftersom de befintliga naturgräsplanerna bör kunna kompletteras med bland annat rundbana för löpning och kastplaner samt eventuellt rugby/amerikansk fotboll och bågskytte. Utrymme för allt detta finns. Såväl de okompenserade delarna för den nedlagda Kista IP samt den planerade befolkningstillväxten i närområdet gör det befogat att uppgradera Granby bollplan till en fullt utrustad idrottsplats. Genom en sådan satsning i detta läge samt en lokalisering av ett utomhusbad i närheten av Eggeby gård eller Granby gård upprättas ett aktivitetsstråk tvärs över mellersta delen av Järvafältet och i Spångadalens förlängning. Eftersom ett generöst gång- och cykelstråk är avsett att anläggas i denna axel tvärs över fältet realiseras också en vision om promenadstaden; ett uttryck som också utgör rubrik på den i mars 2010 antagna översiktsplanen för Stockholm.

I likhet med idrottsnämnden anser förvaltningen att en ridanläggning på Järvafältet vore ett välkommet tillskott i utbudet av idrottsanläggningar inom denna del av staden. En lokalisering i anslutning till Hästa gård, med annan djurhållning, eller i Hägerstaland, där hästar redan finns, bör vara möjlig.

Kampsportarena kan lämpligen förläggas till Akalla

Idrottsnämnden föreslår att det under planperioden någonstans inom staden uppförs en flexibel kampsportarena med en åskådarakapacitet om 200-400 åskådarpplatser. Arenan är avsedd att användas för såväl träning som tävling. Förvaltningen anser att en sådan anläggning bör vara möjlig att förlägga till Akalla, eventuellt i anslutning till fristående intressenters avsedda multianläggning inomhus för diverse bollsporter (tennis/badminton/squash m.m.).

Rinkeby bollplan bör med enkla medel kunna förses med tak och väggar

Rinkeby är förhållandevis väl försett med idrottsanläggningar; dels i anslutning till de fem skolorna där Ungdomens hus och den närliggande Rinkeby bollplan intar en särställning, dels genom det mycket korta avståndet till den välutrustade Spånga IP. Men

ett väl känt behov i Rinkeby är att om möjligt utnyttja Rinkeby bollplan året runt. Förvaltningen anser att detta, med förebild från grannkommuner, bör kunna tillgodoses på ett kostnadseffektivt sätt genom att bygga ett enkelt tak med väggar över den befintliga konstgräsplanen. Ingen uppvärmning behövs. Härigenom skulle värdefulla tider i andra anläggningar frigöras samt friidrottarna kunna ges möjlighet till viss löpträning även vintertid.

Behov av särskild idrottsanläggning för personer med funktionsnedsättning

I stadens sex stadsdelar runt Järvafältet bor cirka 60 000 invånare och om tio år kommer det att där bo cirka 70 000 invånare. Många av dessa har och kommer att ha funktionsnedsättningar av olika slag. Särskilt för många i denna grupp – vare sig man är ung eller gammal - är det av avgörande betydelse med fysisk träning i någon form för att kunna upprätthålla en god hälsa. Närmaste anläggning med särskilda träningsmöjligheter för denna grupp finns i anslutning till Beckomberga sjukhus. Denna anläggning är i och för sig mycket välutrustad, men den är hårt utnyttjad och tillgängligheten är inte den bästa. Förvaltningen anser att staden under planperioden bör förlägga en idrottsanläggning som är speciellt anpassad för personer med funktionsnedsättning på Järvafältet eller till någon av stadsdelarna runt fältet. Det är naturligtvis också av största vikt att övriga anläggningar som planeras eller byggs om i möjligaste mån anpassas för de särskilda behov som personer med funktionsnedsättning kan ha.

Mindre lokaler för aerobics, dans, yoga m.m. behövs i Rinkeby-Kista

Ett annat väl känt behov inom samtliga delar av stadsdelsområdet är behovet av mindre lokaler för aerobics, dans, yoga och vissa kampsporter. Ett ökat utbud av sådana lokaler inom Rinkeby-Kista skulle särskilt gynna idrottsutövandet hos den prioriterade gruppen unga kvinnor med utländsk bakgrund.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 19 januari 2011 att överlämna och åberopa stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

I Vision 2030 anger staden sin vilja att utveckla staden till att bli mer attraktiv för boende, studerande, företagare, besökare m.fl. Att kunna erbjuda moderna, fräscha och välfungerande idrottsanläggningar är en viktig faktor för att leva upp till visionen ”En stad i världsklass”, anser förvaltningen. Människors behov av närhet till anläggningar för idrott och motion måste beaktas i planeringen av nya bostadsområden och vid förtätning i befintliga stadsdelar. Även i den nyligen antagna översiktplanen framhålls

idrott, rekreation och attraktiva grönområden som ett av nio fokusområden.

Idrottsförvaltningens förslag till långsiktig plan anser förvaltningen ger en bra bild av nuläget och de utmaningar som staden står inför samt vilka prioriteringar som bör göras. Idrottsförvaltningens strategi att genom sitt utbud locka och möjliggöra fysisk aktivitet för den som idag är fysisk inaktiv är lovvärd. Likaså de särskilda ungdoms- och jämställdhetsåtgärder som genomförts och som kommer att genomföras.

Förvaltningen har full förståelse för prioriteringen att rusta upp och utveckla befintliga anläggningar i stället för att bygga nytt. Det finns ett eftersatt underhåll som måste tas om hand. Inte minst för att dessa anläggningar ska locka till sig än fler besökare och rymma de nya besökare som en växande stad för med sig. Dessvärre kan förvaltningen konstatera att ingen satsning planeras när det gäller idrottsanläggningar för de dryga 40.000 invånare som bor i Skarpnäcks stadsdelsområde, d.v.s. en stor del av stadens sydöstra förorter. Möjligen ska Kärrtorps IP på sikt utvecklas till att bli ett sportcentrum. Det finns ett stort behov av nya fullstora idrottshallar för att tillgodose tävlings- och träningsverksamhet samt skolverksamhet inom stadsdelsområdet. Likaså saknas det en badanläggning inom området. En tomt i Skarpnäcks gård har markanvisats till idrottsförvaltningen för att kunna uppföra en bad- och idrottshallsanläggning. Förvaltningen kan konstatera att anläggningen inte ens omnämns i den långsiktiga investeringsplanen. Någon fullstor idrottshall finns heller inte planerad i Skarpnäck i den prioriteringslista som omfattar tio nya hallar fram till 2017.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2011 att stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande återopas som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Rebwar Hassan (MP), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 januari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

I Stockholms nya översiktsplan som antogs 2010 framhålls idrott, rekreation och attraktiva grönområden som ett av nio fokusområden. Närheten till anläggningar för idrott och motion är viktigt att beakta i planeringen av nya bostadsområden och vid förtätning i befintliga stadsdelar. Särskilt då trycket på de befintliga anläggningarna kommer att bli större då Stockholms befolkningstal ökar och tillgången på grönytor blir mindre. I Vision 2010 anger staden sin långsiktiga vilja att bland annat skapa ett engagemang för att utveckla staden till att bli än mer attraktiv för boende, studerande, företagande, besök med flera. Möjligheten till att utöva idrott och motionera är en viktig del i detta.

Idrottsförvaltningens förslag till en långsiktig plan ger en god bild av nuläget och de utmaningar som staden står inför samt vilka prioriteringar som bör göras. Förvaltningen anser att de jämställdhetsåtgärder som görs är lovvärda och mycket viktiga att de fortsätter och att detta kombineras med ett socioekonomiskt perspektiv på idrottsverksamheten. En satsning på att också få ungdomar från lägre socioekonomiska förhållanden att i större utsträckning blir aktiva idrotts- och motionsutövare bör genomföras.

I planen anger idrottsförvaltningen att en viktig parameter är geografisk spridning av idrottsanläggningarna samt att anpassa utbudet efter de tyngdpunkter som nämns i den nya översiktsplanen, vilket förvaltningen håller med om är riktigt. Förvaltningen anser dock att en annan parameter att ta hänsyn till i placeringen av anläggningar är den integrerande effekten idrotten kan ha och det bidrag till den lokala utvecklingen av ett område den kan bidra till. I denna fråga bör en dialog ske mellan idrottsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna.

Förvaltningen anser att det är en riktig prioritering att rusta upp och utveckla de befintliga anläggningarna i stället för att bygga nytt. Det finns ett eftersatt underhåll som måste tas om hand. Förvaltningen ser positivt på att utveckla Sätra idrottsplats till ett sportcentrum. Ett sportcentrum bör kunna ge goda synergieffekter mellan olika verksamheter och olika föreningar. Förvaltningen ser liksom idrottsförvaltningen samordningsvinster för såväl stadens som besökarnas del. För närvarande pågår arbetet med att rusta Vårbergs IP som också skulle kunna vara aktuell att utveckla ytterligare.

Liksom idrottsförvaltningen skriver i planen anser förvaltningen att satsningen på spontanidrottsplatser är viktig. Förvaltningen prioriterar för närvarande utvecklingen av spontanidrottsplatser i utvecklingen av stadsdelens parker. Fyra nya spontanidrottsplatser har byggts under 2010. I Bredäng står en multisportsanläggning färdig samt en spontanidrottsplats med basketplan, konstgräsplan och street skate. Spontanidrottsplatsen är till viss del finansierad genom Idrottslyftet. Därtill har tre konstgräsplaner anlagts. Två friluftsgym har uppförts, ett i Bredäng och ett i Skärholmen. Stadsdelen har också påbörjat ett projekt att bygga en puckelbollplan i Skärholmen, som är både ett konstprojekt och en bollplan.

När det gäller spontanidrottsplatser har idag både idrottsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna ett ansvar. Skärholmens stadsdelsförvaltningen efterfrågar här en helhetssyn, hur kan stadsdelarna och idrottsförvaltningen samverka för att spontanidrotten ska kunna ges rätt förutsättningar i hela staden. Idag anlägger t.ex. både idrottsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna friluftsgym. I planen står det att det finns ett ökat intresse för att ta eget ansvar för sin hälsa och att satsningen på friluftsgym och bättre belysning och gallring längs motionsspår bör fortsätta. Idag har dock stadsdelsförvaltningarna mycket små resurser för underhåll av motions slingorna och EU-baden.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 februari 2011 att tillstyrka det remitterade förslaget, samt att i övrigt anföra följande.

Trycket och efterfrågan på stadsdelens fotbollsplaner är mycket hårt såväl i Tensta-Hjulsta som i Gamla Spånga. Vi vill understryka vikten av att den konstgräsplan på Gläntans Idrottsplats i Solhem som tidigare utlovats kommer till stånd

Reservation anfördes av vice ordföranden Ornina Younan m.fl. (S), ledamoten Awad Hersi m.fl. (MP) samt ledamoten Jonas Ljungstedt (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Ornina Younan m.fl. (S), ledamoten Awad Hersi m.fl. (MP) samt ledamoten Jonas Ljungstedt (V), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 januari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsnämnden anser att förslaget är väl genomarbetat och förankrat, och ställer sig positiv till det remitterade förslaget. Stadsdelsnämnden tillstyrker det remitterade förslaget.

Stadsdelsnämnden vill framhålla vikten av att ovanstående huvudmål med punkter agerar som styr signaler för stadsdelsförvaltningens fortsatta arbete med att öka den fysiska aktiviteten och folkhälsan bland stadsdelens alla boende.

Det finns flera viktiga delar i detta folkhälsoarbete, bl. a. att upprätthålla 0-taxan för föreningar med barn- ungdomsverksamhet. Vi stödjer en fortsatt kommunal styrning av anläggningsdriften och friskvårdsverksamhet för föreningslivet för att detta skulle innebära att kommunen är en del av folkhälsoarbetet. Detta motverkar utanförskap och ohälsa samt ger stöd till idrottsföreningar som vill etablera sig.

Stadsdelsnämnden tillstyrker behovet att fler idrottshallar byggs och befintliga renoveras för att tillgodose dagens behov. Det skapas då fler möjligheter till att utveckla det arbete som för närvarande pågår med Järvalyftet och Idrottslyftet.

I stadsdelen Spånga-Tensta är det viktigt att fortsätta satsningen med att öka simkunnigheten, tillgänglighetsanpassa lokaler och se till att det finns en hög kompetens bland de yrkesverksamma inom folkhälsoarbetet.

Stadsdelsnämnden skulle behöva mer stöd i att samverka med idrottsrörelsen och hitta nya former av arbetssätt där fler boende blir fysiskt aktiva.

Stadsdelsnämnden ställer sig positiv till ett utomhusbad på Järvafältet samt att fler teknikhallar för fotboll byggs. Spångahallen är idag den enda i Stockholm.

Stadsdelsnämnden anser att det är positivt att de framtida satsningarna kommer främst flickor till del.

Stadsdelsnämnden ser sina parker och grönområden som ett komplement till stadsdelens idrottsplatser. De kan användas till spontana aktiviteter som främjar en aktiv livsstil. Nydalsparken, parklekarna, Järvafältet och alla lekplatser är goda exempel på detta.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2011 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen. Därutöver framförde nämnden följande.

Bandyhallar byggs idag runt om i Sverige, även på en del mycket små orter. Klubbarna i Stockholm har redan idag väsentligt sämre träningsmöjligheter än i övriga landet och det gäller inte minst Hammarby. De flesta bandylag på elitnivå kan börja isträningen på fullstor plan en månad före lagen i storstockholm. Stockholms bandyförbund tillhör ett av de största i Sverige och en förutsättning för att sporten ska överleva och utvecklas i Stockholmsregionen är att klubbarna har samma möjligheter till träning som i andra delar av landet.

En inomhushall behövs emellertid inte enbart för bandy utan även för skridskosporten. Den skulle med fördel även kunna användas som träningsarena för konståkning. Det handlar i huvudsak om en förhållandevis enkel hall eftersom Zinken även fortsättningsvis ska vara huvudsaklig hemmaarena för t ex Hammarby.

Eftersom det är av ett regionalt intresse att få till stånd en hall bör Stockholms Stads roll främst vara att vara pådrivande i processen, medverka till att hitta lämplig placering och att med klubbarnas och näringslivets stöd hitta en finansiering

Reservation anfördes av Erik Malm m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Else Lundin (MP), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet ger en genomgripande genomgång av idrottsnämndens ansvar och verksamheter inom idrott och motion. Många viktiga strategiska frågor behandlas.

Förvaltningen vill understryka vikten av det som tas upp i planen om tillgänglighet för alla och anpassning och utökning av verksamhetsutbudet för personer med funktionsnedsättning. Ett förslag till program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2015 har nyligen lagts fram. Förvaltningen förutsätter att programmet innehåll i tillämpliga delar beaktas i planen för idrottsverksamheten.

Som framhålls i planen anser förvaltningen att det är väsentligt att skapa likvärdiga möjligheter för idrotts- och motionsutövande för flickor och pojkar samt för ungdom ur olika socioekonomiska grupper. Förvaltningen vill vidare framhålla värdet av att föreningsstödet kan bevaras och att 0-taxa för barn och ungdomar kan gälla även framöver.

Det är viktigt att tillräckliga resurser avsätts för underhåll av befintliga anläggningar för att undvika kapitalförstöring och att även upprustning och modernisering av anläggningarna kan ske som framförs i planen.

I planen konstateras att innerstaden är underförsörjt både när det gäller idrottshallar, bollplaner och andra ytor för olika idrotter. Hammarby sjöstad nämns som ett exempel på ett nybyggnadsområde i innerstaden där det inte skett den satsning på idrottsanläggningar som skedde vid stadens tidigare expansion i ytterområdena. Detta har lett till att det råder uppenbar brist på idrotts- och motionsmöjligheter och ytor för spontant utövande av fysisk aktivitet i sjöstaden.

På flera ställen i planen framhålls att idrottsnämnden genom sin förvaltning ska delta i stadsplaneringen och medverka till och bevaka att områden för idrott, motion och friluftsliv avsätts, även innefattande ytor för spontant idrottande och motionerande. Förvaltningen instämmer i att detta är av yttersta vikt för att skapa goda och hälsosamma levnadsmiljöer för invånarna och för att kunna uppfylla boendes krav på olika slag av rekreationsytor i närområdet. Förvaltningen önskar samverka med idrottsförvaltningen för att det skapas ytor för spontanidrott vid exempelvis exploateringar.

I sammanhanget vill förvaltningen nämna de insatser som nyligen genomförts och planeras för att främja spontanidrotten och motionerandet i stadsdelsområdet. En konstgräsmatta har lagts ut på fotbollsplanen i parken Bergsgruvan. Förvaltningen har samarbetat med idrottsförvaltningen kring ett utomhusgym i Pålsundsparken. Under år 2012 planerar förvaltningen att förbättra och förlänga det befintliga joggingspåret runt Årstaviken fram till Pålsundsbron.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2011 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Karl Bern m.fl. (FP), ledamoten Olle

Andretzky m.fl. (M) och ledamoten Evy Kjellberg (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Viktor Morawski (MP) och ledamoten Sebastian Wiklund (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Majvi Andersson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 januari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det är bra att idrottsförvaltningen tagit fram ett förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet. Planen visar att staden står inför stora utmaningar när det gäller att anpassa befintliga anläggningar till framtidens behov samt när det gäller att planera för nya anläggningar. Det är positivt att staden förutom att arbeta långsiktigt med föreningslivet för att främja tävlings-idrotten, även tar ansvar för folkhälsan och möjliggör fysisk aktivitet för de som idag är inaktiva. Det är också bra att planen vid upprustning eller nybyggnation av idrottsanläggningar beaktar såväl tillgänglighetsaspekterna som miljöaspekterna och även har ett genusperspektiv vid planeringen.

I Älvsjö har det sedan länge funnits ett stort behov av en idrottshall och enligt idrottsnämndens prioriteringslista planeras för en idrottshall i Älvsjö inom planeringsperioden 2014-2017. Det är glädjande att Älvsjö finns med på prioriteringslistan men förvaltningen anser att det dröjer för länge innan planen påbörjas. Byggnationen av Älvsjö centrum samt förtätningen av bostäder i stadsdelen innebär att befolkningen växer och därmed andelen barn och unga. I stadsdelen finns idag två idrottshallar, Långbrohallen som ägs och drivs av Älvsjö AIK och dit inga andra föreningar har tillträde samt en privatägd hall som hyrs av en friskola och som i sin tur hyr ut den till föreningar till en hög kostnad.

Stadsdelsförvaltningarna ansvarar för de anläggningar för spontanidrott som finns på parkmark. I Älvsjö är det bland annat Långsjöbadet, motionsspåret i Älvsjöskogen och ett antal mindre bollplaner. Investeringar i dessa anläggningar konkurrerar med parkerna om de begränsade parkinvesteringsmedel som stadsdelarna dels får enligt fördelningsnyckeln, dels kan söka via trafikkontoret. För att stadsdelarna ska kunna satsa mer på spontanidrott bör staden avsätta särskilda investeringsmedel för dessa anläggningar, eller öka budgeten för parkinvesteringar.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2011 att godkänna och överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Johan Sjölin m.fl. (M), ledamöterna Mark Klamberg (FP) och Berit Snapp (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Stefan Nilsson m.fl. (MP), ledamoten Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och ledamoten Per Hamnström (V), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 februari 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Med start i en beskrivning av idrottsnämndens och föreningslivets roller i ett folkhälsoarbete i vid mening, är förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet, en översiktlig kartläggning av den potential idrottsverksamheten innehar i form av anläggningsutbud, planerat fastighetsunderhåll och prioriteringar av investeringar i befintliga anläggningar. I förslaget beskrivs det ansvar och de krav samt de förväntningar som åläggs och kan ställas på berörda aktörer.

Många barn och ungdomar är aktiva i och utanför idrottsrörelsen. Många är dock inte det. Ett folkhälsoarbete kräver mångfald och samverkan mellan flera aktörer. Datorns inträde i barn och ungas liv gör att man kan se en rörelse mot en alltmer privat fritid, ett fritidsliv utanför den institutionaliserade fritiden.

Ur ett folkhälsoperspektiv är det nödvändigt att det i vardagsmiljön finns bra möjligheter till fysiskt aktivt beteende. Aktiviteter i den offentliga miljön efterfrågas också alltmer av medborgarna. Ett aktuellt exempel på detta är det nyligen invigda utegymmet i Tessinparken för pensionärer.

Samverkan mellan stadsdelens verksamheter och idrottsrörelsen

Den föreslagna planen för stadens idrottsverksamhet spänner över målgrupper i andra av stadens verksamheter samt angår flera aktörer än de som nämns i förslaget. Förvaltningen anser att grundläggande perspektiv i mötet mellan barn och unga och idrottsverksamheten – förskolan, den öppna fritidsverksamheten och fältverksamheten, saknas helt i förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet.

Förskoleverksamhetens, den öppna fritidsverksamheten och fältverksamhetens egna mål stämmer väl överens med följande övergripande, nationella mål:

- Bidra till att utveckla barn och ungdomars intresse och benägenhet för motion och idrott samt deras möjligheter att utöva inflytande över och ta ansvar för sitt idrottande.
- Bidra till att väcka ett livslångt intresse för motion och därmed främja en god hälsa hos alla människor.

En väg att förverkliga dessa mål är att öka samordningen mellan berörda partners aktiviteter i staden och aktörer inom idrottsrörelsen. Förvaltningen menar att en syn-

kronisering med stadens övergripande styrdokument för nämnda verksamheter – Förskola, Öppen fritidsverksamhet och Fält, skulle komplettera och förstärka syftet med den föreslagna planen.

En viktig fråga är därför hur idrottsrörelsen, förskolan, den öppna fritidsverksamheten och fältverksamheten ska samverka för att öka den fysiska aktiviteten bland barn och unga.

Förskolan

Vi vet av erfarenhet att människors motionsvanor skapas i barndomen. Att delta i en pedagogisk verksamhet redan från tidig ålder kan ge stora möjligheter till individuell utveckling. I läroplanen för förskolan betonas att barn ska utveckla sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande. Därför har förskolan en viktig uppgift när det gäller att möta de barn som i sin vardag inte får tillgång till motion och rörelse. Förskolan når i stort sett alla barn och har som ingen annan institution möjlighet att se till hela barnets utveckling. Det ger således en möjlighet att på ett tidigt stadium grundlägga det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa redan i förskoleåldern.

I arbetet med kost, rörelse och hälsa inom förskolan kan externa aktörer inom idrottsrörelsen vara en stor resurs som inspiratörer och fortbildare för den ordinarie personalen och för barnen längre fram i livet.

Östermalms fält- och öppen fritidsverksamhet

Ungdomar har behov av en meningsfull fritid som oftast förutsätter en trygg uppväxtmiljö, trygga vuxna. Den samlade bilden av ungdomars situation som personalen inom fält- och öppna fritidsverksamheten har genom sitt arbete är värdefull för beslutsfattare och andra samverkanspartners.

Förutom den uppsökande verksamheten samverkar Östermalms fältassistenter med skola, socialförvaltning, polis, fritidsgårdar och föräldrar på Östermalm och fältassistenter i andra stadsdelar. Fältassistenterna arbetar utifrån lokala förutsättningar och ungdomars behov. Genom att arbeta uppsökande och förebyggande möter fältassistenterna ungdomar på t.ex., gator och torg, skolor, fritidsgårdar, Internet. Syftet är att skapa en relation mellan ungdom och fältassistent som bygger på frivillighet, tillit och respekt för ungdomarnas integritet.

Fältassistenterna arbetar således proaktivt med nätverksbyggande och skulle kunna vara en naturlig länk till idrottsrörelsens aktörer.

Det finns idag lek- och spontanidrottsytor knutet till befintliga lekplatser/parklekar och fritids- och ungdomsgårdar. Det finns fritids- och ungdomsgårdar i stadsdelen som tar emot ungdomar mellan 10 och 17 år med tonvikten lagd på sportaktiviteter. Parklek fungerar som en både spännande och trygg samlingsplats för barn och unga i alla åldrar. Vissa parklekar är anpassade för barn med olika typer av funktionsnedsättning så att alla barn kan vara med i aktiviteterna.

Den öppna fritidsverksamheten har följaktligen en viktig funktion genom att uppmuntra till idrottslek. Här finns det möjligheter att utveckla detta i samarbete med

idrottsföreningar.

Idrottsverksamheten bör således inte fortsätta vara enbart en fråga för det traditionella idrottsområdet. Den berör många olika verksamhetsområden som utbildning/skola, förskola, fritidsverksamhet, föreningsliv osv. Ett helhetsperspektiv, strukturerad lokal samverkan för samutnyttjande av resurser, samordning av utbud och kompetensutveckling, är också framgångsfaktorer för att förverkliga övergripande, nationella mål. Att i en storstad som Stockholm kunna förbättra tillgång och bruk av stadens idrottsverksamhet för barn kräver en god struktur och planering som för att vara framgångsrikt behöver samverkan mellan förvaltningar och verksamheter.

I förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet formuleras inga målbeskrivningar eller strategier för detta. Vikten av att involvera andra samverkanspartners än de traditionella bör betonas i förslaget. Då förslaget spänner över flera andra verksamheter, behöver innehåll och målbilder i andra styrdokument arbetas in. Ett förtydligande på de punkterna skulle kunna skärpa förslagets karaktär av plan.

Fysiskt aktivt beteende i vardagsmiljö och i nya områden

I dagsläget är Östermalms stadsdelsområde väl försörjt vad gäller idrottsanläggningar och även vad gäller bollplaner och motionsspår för spontanidrott. Det är dock viktigt att ytor för såväl organiserad idrott som spontanidrott avsätts vid planeringen av nya stadsutvecklingsområden som Norra Djurgårdsstaden och Albano. Förvaltningen vill understryka vikten av att idrottsförvaltningen i ett tidigt skede ingår i den förvaltningsövergripande planeringen av nya bostadsområden i stadsplaneringens olika faser.

Inom Östermalms stadsdelsområde finns många parker med kulturhistoriska och estetiska värden som är viktiga vardagsmiljöer för boende i stadsdelsområdet. Parkerens attraktivitet och stadens täthet innebär stort slitage, vilket kräver en intensiv skötsel, varsam upprustning och förnyelse. Parkerna ska kunna användas för rekreation, spel och lek samt ofta som förskolors och skolors utelek samt för idrott och rastverksamhet. Många av de förskolor och skolor som etablerar sig i stadsdelen har inte tillgång till egna skolgårdar utan är hänvisade till parker och spontanidrottsytor för sin uteverksamhet.

Inte minst ur ett folkhälsoperspektiv är det nödvändigt att det i vardagsmiljön finns bra möjligheter till fysiskt aktivt beteende. Aktiviteter i den offentliga miljön efterfrågas också alltmer av medborgarna. Ett aktuellt exempel är önskemål om fler s.k. utegym. Dessa bör dock utvecklas så att det finns ett basutbud som passar olika individers behov. För att utöka möjligheterna till spontanidrott ser förvaltningen gärna att skolgårdar görs mer attraktiva för att stimulera till spontanidrott under kvällar och helger och kan på så sätt bli ett tillskott för olika aktiviteter i stadsdelen.

Slutligen vill förvaltningen föra fram att behovet av ytor för spontanidrott också beaktas i samband med aktuella parkupprustningar. Då har även medborgarna möjlighet att framföra önskemål genom parksamråd. Det är viktigt att ytor för spontanidrott anpassas till parkmiljön och att parkernas historiska och kulturella värden tas tillvara samt att parkerna fortsätter att utvecklas till en gemensam resurs för fler parkbesökare.

Kommunstyrelsens handikappråd

Kommunstyrelsens handikappråd beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2011 att som svar på remissen lämna följande yttrande.

Kommunstyrelsens handikappråd har fått möjlighet att lämna yttrande över rubricerade ärende och vill lämna följande kommentarer.

Vi tycker det är bra att man tar fram ett program för stadens framtida idrottsverksamhet.

Vad vi saknar i programmet är vad som idag görs för att gruppen med olika funktionsnedsättningar skall kunna idrotta. T ex att man avsätter pengar till idrottshallen på Beckomberga, där flera olika handikapp-idrotter kan utövas.

Vi saknar också de planer man har för att göra fler anläggningar anpassade för olika handikappidrotter. Även ett åtgärdsprogram för att göra olika idrottsanläggningar anpassade för besökare med olika funktionsnedsättningar. Vidare vill rådet framhålla det viktiga att biståndshandläggare i sin kontakt med brukarna visar på utbudet av fysisk aktivitet som erbjuds på Stockholms Stads hemsida under fliken Kultur & Fritid

Stockholms idrottsnämnds och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB:s handikappråd

Stockholms idrottsnämnds och Stockholm Globe Arena Fastigheter AB:s handikappråd beslutade vid sitt sammanträde den 8 februari 2011 att ställa sig bakom nedanstående synpunkter.

Idrottsnämnden tog beslut i maj 2010 i ärendet ”Långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet”. Planen tar i första hand sikte på de tio närmaste årens satsningar på och kända behov för utveckling av idrottsanläggningar, men ska även kunna utgöra en grund för fortsatt inriktning av idrottsverksamheten. Nämnden beslöt också att planen skall överlämnas till kommunfullmäktige. Vi kommunstyrelsens beredning av ärendet har planen skickats på remiss till bl.a. nämnder och kommunstyrelsens handikappråd för synpunkter.

Idrottsnämndens handikappråd har inte enskilt fått ärendet på remiss men vill ändå ge synpunkter till förvaltningen om den långsiktiga planen.

Under rådets behandling av planen framfördes följande synpunkter.

- Vid utvecklingen av idrottsverksamheten är det viktigt att förvaltningen har ett stort samarbete med föreningslivet och då självklart även handikapporganisationerna.
- Samverkan med SISAB och stadsdelarna måste ske vid planering av nya idrottsanläggningar och gymnastiksalor så anläggningarna på bästa sätt blir tillgängliga för föreningslivet och allmänheten.

- När nya stadsdelar byggs måste utbyggnaden av idrottsanläggningar vara en naturlig del i stadsplaneringen.
- Underhållsarbetet av idrottsfastigheterna får inte minskas eller skjutas på framtiden och tillgänglighetsåtgärder måste prioriteras i detta arbete.
- I tillgänglighetsarbetet får inte friluftsområden, utegym och motionsspår glömmas bort.
- I den nya organisation som finns för idrottsfastigheterna finns en oro att byggprocessen förlängs och att tillgängligheten inte prioriteras lika starkt. Det är därför viktigt att effekterna av den nya organisationen följs upp och utvärderas.
- En positiv känsla för besökarna och föreningslivet måste genomsyra stadens idrottsutvecklingen.

Stockholms Idrottsförbund

Stockholms Idrottsförbunds har inkommit med ett remissvar daterat den 12 maj 2011 med i huvudsak följande lydelse.

Det är med stor glädje vi ser att idrottsnämnden arbetar med frågorna om idrottens framtid i huvudstaden. Det långsiktiga arbetet och perspektivet kring idrottens förutsättningar är oerhört viktigt för att få ett rikt föreningsliv som kan bidra till samhället.

Däremot ser vi inte fullt ut dessa ambitioner i den skrift som presenterats. Vi ser inte riktigt att det är en långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet. Det är ett välskrivet dokument som radar upp ett antal områden. Men det andas inga visioner, strategier eller handlingsplaner.

Vi saknar bilden av vart vi vill och hur långt vi ska ha kommit om 20 år. Vi skulle gärna se att vi i en långsiktig plan tar fram en gemensam målbild för att avgöra vilka steg vi måste ta för att nå vision 2030.

Vi kan inte helt utläsa strategierna. Vilka områden är det vi behöver arbeta med för att nå dit vi vill och vad blir föreningarnas uppgifter och kommunens roll?

Vårt remissvar belyser ett antal områden som är kritiska utmaningar för det långsiktiga arbetet för att nå ett rikare föreningsliv och en bättre folkhälsa i framtiden. Vi ser detta som början till en dialog där vi träffas flera gånger för att formulera en långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet. Där vi tillsammans arbetar för att göra Stockholm till Sveriges ledande idrottsregion.

Idrottens roll

All form av idrott bidrar till en bättre samhällshälsa. Det vet vi redan. Vi inom idrotten och föreningslivet vill tillsammans med Stockholms stad ge förutsättningar för stockholmarna för en friskare framtid. I takt med att staden växer och inflyttningen i regionen ökar behöver idrotten vara en del av den utvecklingen. Lika självklart som att det byggs nya förskolor, skolor, kollektivtrafik, vägar och bostäder. Vi vill vara med på

den resan.

Ohälsan kostar samhället 120 miljarder per år. Går det att sätta ett pris på vad idrotten är värd för samhället? Hur ska man värdera den ideelle idrottsledaren som åker till träningen efter jobbet tre dagar i veckan? Utan krav på att få något tillbaka. I Stockholms stad finns det cirka 75 000 ideella ledare. Om staden skulle betala för deras insats skulle vi uppskatta att deras tid är värd cirka 2 miljarder kronor per år. En hisnande siffra.

Enligt Folkhälsoinstitutet är var sjunde svensk stillasittande på fritiden. I Stockholm är siffran högre. Risker för dem att få hjärt- och kärlsjukdomar, benskörhet och typ-2 diabetes är hög. Samtidigt säger fyra av fem som är stillsittande att de vill röra sig mer. Här kan idrotten spela en ännu viktigare roll för att hjälpa dessa människor. Och samhället skulle spara pengar när ohälsotalen på lång sikt sjunker. Forskning visar att barn som idrottar har det lättare i skolan. Går det att beskriva värdet av förbättrad inlärning för våra barn eller att folk är friskare?

Hur ska vi kunna värdesätta att idrotten skapar en trygg social miljö och gemenskap med vuxna förebilder. Vilken prislapp kan vi sätta på den utbildning som idrotten bidrar med i demokrati, integration, ledarskap, socialisation och värdegrund.

Hur ska vi värdera den meningsfulla sysselsättning som idrottsverksamheten är som gör att ungdomar kan göra bra val i livet. Kostnaden för att vårda en ung människa som hamnat snett är cirka 5 000 kronor per dag för Socialtjänsten. När idrotten ser till att några av de 20 000 som placeras ut av socialen hamnar på rätt väg sparar samhället pengar. Dessutom säkras man även tryggheten och framtiden för barn som riskerar att hamna i kriminalitet eller i drogberoende. Den sociala gemenskap, kamratskap och det ansvar som man måste ta inom föreningsrörelsen bidrar till att idrotten skapar goda samhällsmedborgare. Om idrotten kan rädda ett par barn undan droger och kriminalitet per år – vad är det värt?

Stockholmsidrottens Drive in-projekt har varit väldigt lyckat och visar effekten av idrottsverksamhet. Huddinge, Järfälla, Botkyrka och Bredäng är några av de områden som vi haft idrottsaktiviteter i under fredag och lördagskvällar där massor med ungdomar kommit ner för att idrotta under helgkvällar. Siffror från Polisen i Botkyrka visar att skadegörelsen har minskat med 19 procent i Storvreten i Tumba under de kvällar som verksamheten bedrivits där.

Idrotten bidrar med att integrera – i stadsdelar där andelen utlandsfödda svenskar är högt har idrotten en mycket viktig roll. Idrottssatsningar som gjorts i ytterstaden visar att det underlättar integrationen samtidigt som det ökar tryggheten.

Vad sparar samhället på att idrotten bidrar till ett livslångt intresse för fysisk aktivitet som leder till minskade kostnader för vård och omsorg, friskare pensionärer, integration, hälsosammare invånare och bättre folkhälsa? I Norge visar forskning att det är lönsamt att heltidsanställa en person om fem människor blir fysiskt aktiva i stället för att vara stillsittande. Under ett år är det totalt tolv miljoner aktivitetstillfällen i Stockholmsregionen. Det betyder att stadens ungdomar har rört på sig genom föreningsidrotten 12 miljoner gånger. 47 % av ungdomarna på högstadiet och 36 % av gymnasieeleverna är aktiva i en idrottsförening. Det är fantastiska resultat och visar på mängden

av människor som söker sig till idrotten

I Stockholms stad finns den största mångfalden av idrotter och hälften av länets idrottsaktiviteter genomförs här. Det gör att behovet av anläggningar är stort. För stort - sett till de träningsmöjligheter som finns. Målet är att ge alla en möjlighet att vara med i föreningslivet. Det finns en idrott för alla barn, låt oss hjälpas åt att hitta den. Vi vill skapa en plats där alla är välkomna och där varje individ kan vara med på sina villkor. Gammal som ung, elitidrottare och motionärer. Alla ska få vara med. Och att den här platsen borde vara en del av samhället där barn och ungdomar växer upp.

Idrottens utmaningar

För att varje invånare ska kunna hitta sin idrott och vi ska kunna bli fler inom idrottsrörelsen så finns det ett antal utmaningar som föreningarna står inför.

Det ideella ledarskapet

Trender etablerar sig först i storstäderna och framförallt i Stockholm. Den trend som idrottsföreningarna nu känner av är det minskade intresset för ideellt engagemang. Forskningen visar att 10 minuters restid till och från jobbet minskar intresset för ideellt engagemang med 20 minuter. En genomsnittlig stockholmare rör sig över hela länet tack vare kollektivtrafiken och har en restid på en till två timmar per dag. Föräldrarna som är de ideella ledarna har allt mindre tid att lägga på sina och andras barns idrottande. Effekten av denna trend blir att vi får svårare att ta emot alla som vill delta i idrottens verksamhet. Vi måste bli ännu mer noga med att våra ledare lägger sin värdefulla tid på det som är viktigast – att bedriva verksamhet för barn och ungdomar.

Här har vi en stor uppgift att hitta lösningar och former för människor att engagera sig. Förändra roller och organisation, hitta nya former för ledarskap, jobba på nya sätt i föreningsorganisationerna som underlättar administration och mycket mer så att vi får fler som har möjlighet att ta på sig ett ledaruppdrag.

Idrottens rum och miljöer

För att kunna fortsätta bedriva den verksamhet som vi har idag och dessutom kunna öka och ta emot fler är det nödvändigt att nya anläggningar och andra idrottsmiljöer rustas upp, byggs ut och värnas om. När det byggs nya stadsdelar är det viktigt att planeringen av idrottsanläggningar och grönområden blir en lika naturlig del av den nya stadsdelen som skolor och vägar. Att kräva att föreningarna ska kunna ta emot alla som vill idrotta är orimligt när det inte finns tillräckligt med ytor att bedriva den verksamheten på.

Här har vi det största behovet då vi redan ligger efter i utvecklingen av idrottens rum och miljöer. Med den växande takten av nya invånare krävs det dessutom att vi håller ett tempo som gör att vi inte bara kommer i kapp utan dessutom ökar för att tillgodose det växande behovet.

Idag säljs skog och mark till privat ägande vilket hindrar utomhusidrotter, som till exempel orientering, längdskidåkning och löpning. Idrotter som är populära bland motionärer. Förtätningen av staden minskar mängden ytor för spontanidrott, skol går-

darna blir mindre och att hitta ytor för nybyggnation blir svårare och dyrare. Anläggningar underhålls inte vilket gör att de inte heller kan utnyttjas i den grad som annars vore möjligt och risken för skador ökar.

Stockholms stad är en kommun där de flesta av de 70 idrotterna finns representerade. Med denna fantastiska mångfald av aktiviteter att välja mellan kommer också utmaningen i att tillgodose idrottsmiljöer för alla behov.

Ekonomiska resurser

Idrotten är redan idag 75 till 100 procent självfinansierad. Det lägger över ett stort ansvar på föreningarna och den ideelle ledaren. Arbetsbelastningen är hög för ledarna som allt mer tvingas hitta alternativa lösningar för att få in pengar till verksamheten. Sälja korv, lotter, jaga sponsorer och anordna cuper är ett par exempel på arbetsuppgifter som många ledare gör i dag – när fokus borde vara att leda träningsverksamhet.

Föreningarna har ett tydligt uppdrag i sina verksamhetsidéer. De ska bedriva fysisk aktivitet för sina medlemmar. Detta uppdrag skapar alla de positiva effekter som vi tidigare har beskrivit och för denna samhällsinsats måste det finnas ett generellt bidrag för att säkerställa att verksamheten och dess effekter kvarstår. Om en kommun eller myndighet önskar använda idrottsföreningarna och deras verksamhet för ytterligare insatser som ligger utanför deras uppdrag så måste det ske i samråd med föreningarna och självklart generera ytterligare stöd. I detta fall skulle projektbidrag kunna vara en möjlighet men aldrig på bekostnad av de generella bidragen för att upprätthålla verksamheten.

Vision 2030

Frågan vi måste ställa oss gemensamt är hur vi vill att idrotten och dess verksamhet ska se ut år 2030. Vart är det vi siktar och hur tydliggör vi detta?

Vi behöver en gemensam vision att jobba mot.

Fyra viktiga områden att arbeta med

Följande punkter kan bli kommunens roll och strategi i ett långsiktigt arbete för att nå visionen för idrottsverksamheten.

Idrottens rum och miljöer

- Hur ser vi långsiktigt på hur idrotten ska utvecklas tillsammans med samhället och i en ännu större utsträckning bli en naturlig del av det?
- Hur får vi anläggningar och andra idrottsmiljöer att bli en naturlig del av stadsplaneringen?
- Hur kan vi säkerställa att de anläggningar som byggs ska vara tillgängliga för alla barn och ungdomar oavsett om de har funktionshinder eller inte?
- Hur kan vi säkerställa driften av anläggningar om föreningarna ska sköta den själv? Hur ska de hinna med att sköta underhållet på ideell basis utan att anläggningen eftersätts? Det är få föreningar i Stockholm som äger sina anlägg-

ningar. Statistik visar att föreningar som sköter driften av anläggningar ofta hamnar i tuffa ekonomiska situationer som ibland leder till konkurs.

- Det akuta behovet av sporthallar i staden är sedan länge känt – på vilket sätt kan staden tillsammans med idrotten skapa alternativa lösningar i exempelvis nedlagda industrilokaler eller genom andra innovativa och effektiva lösningar?
- Hur kan vi öka den kommunala samverkan i Stockholmsregionen så att arenor och anläggningar för elitidrott samordnas för att skapa resurser och tillgodose de behov som finns?

Vi behöver en långsiktig plan för hur nya hallar, anläggningar och multianläggningar ska utformas. Idrotten vill vara med på resan tillsammans med stadens utveckling, beskriva behov och vara delaktig i vad som bör prioriteras.

Värna om idrottens bidrag

Vad är Stockholms profil när det gäller idrott: mångfalden av idrotter? Som huvudstad ska Stockholm vara landets ledande idrottsregion. Låt oss förverkliga den visionen.

- Hur kan Stockholms stad profilera sig tack vare idrotten. Kommunen borde stolt visa upp vad idrotten gör för invånarna och använda det i många olika sammanhang.
- Vilken marknadsföring av idrotten kan staden bidra med för att alla idrotter ska upptäckas?
- Finns medvetenheten kring vad idrotten bidrar med och hur sprider vi den medvetenheten så att fler blir fysiskt aktiva i föreningslivet?

Dialog och samverkan

- Att idrottsrörelsen i Stockholm tillsammans med Stockholms stad tar fram en långsiktig plan för hur idrotten ska utvecklas de närmaste 20 åren och skapa en samsyn på frågorna.
- Behovet av regional samverkan är stort i länet, hur kan vi utveckla den?
- Hur kan vi utöka samarbetet med skolorna och utbildningsförvaltningen så att fler barn och ungdomar kan hitta sin idrott och komma in i föreningslivet.
- Hur kan vi öka dialogen och samverkan mellan idrotten och staden?

Föreningsstödet

Vi måste utveckla inte avveckla det kommunala föreningsstödet.

- Det skapar trygghet för föreningarna att bedriva sin verksamhet och ger de ideella ledarna tid att fokusera på sin verksamhet med barnen.
- Föreningsstödet skapar förutsättningar för den mångfald som finns inom föreningslivet.
- 0-taxan är viktig för att bedriva barn och ungdomsverksamhet.
- Föreningsstödet är viktigt för att få med alla barn på resan. Inte minst de familjer som inte har råd att bekosta höjda medlemsavgifter.

- Statistik visar tydligt att vi inte får mer ungdomar som idrottar för att vi riktar om bidragen. Det behövs en ökad satsning på föreningarna så att de kan fortsätta att satsa på de ledare och medlemmar som finns i dag för att även kunna rekrytera nya.

Avslut

Att idrotten bidrar med mycket vet vi. Men Idrotten kan bidra till mycket mer.

Om vi hjälps åt kan vi skapa en meningsfull framtid för hundratusentals barn och motionärer. Vår förhoppning är att vi tillsammans med Stockholms stad stolt kan visa upp allt föreningslivet bidrar med och att Stockholm kan använda idrotten som en viktig samarbetspartner för folkhälsan.

Framförallt ser vi fram emot den fortsatta dialogen kring den långsiktiga planen för stadens idrottsverksamhet.

STOCKHOLMS IDROTTSFÖRBUND

Solna 2011-05-12

Representanter från följanden idrotter/förbund har medverkat vid framtagandet av remissvaret: Curling, Gymnastik, Segling, Rodd, Skidor, Simning, Ridsport, Friidrott, Handikappidrott, Bandy, Bordtennis, Fotboll, Kanot, Orientering, Skolidrott och Boule

RESERVATIONER M.M.

Idrottsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Jari Visshed m.fl. (S), Mehdi Oguzsoy (V) och Else Lundin (MP) enligt följande.

Vi finner förvaltningens förslag till långsiktig plan i huvudsak väl genomarbetad och framåtblickande i det att den sätter fingret på viktiga strategiska områden för nämndens roll och framtida arbete. Många viktiga frågor reses såsom barns och ungas ökade fysiska inaktivitet, det minskade intresset för föreningsengagemang, ökat behov av stadens samverkan med idrottsrörelsen och skolan, ökat behov av utveckling av anläggningsutbudet med mera. Det står klart att Stockholms stad och dess idrottsnämnd har en mycket viktig roll att fylla när det gäller att samordna utvecklingen av stadens idrottsliv. För detta krävs ett politiskt ledarskap och medel för att samla idrottens olika aktörer, utveckla motions- och idrottsformerna, ta nödvändiga investeringar och över huvud taget bejaka den positiva kraft idrotten för med sig. Allt detta måste mötas med en ny idrottspolitik som inte styrs av besparingsting för att hantera skattesänkningar utan av framtidens behov inom bredd- och elitidrotten såväl som folkhälsan i staden

Exploateringsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Maria Österberg Svanelind m.fl. (S) och Gabrielle Gjerswold m.fl. (MP) enligt följande.

Planen "Långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet" är viktig. Vi ser dock en risk att majoritetens skattesänkningar medför besparingar som försämrar förutsättningarna för att planen ska gå att upprätthålla. Vi menar att i dagens allt mer stillasittande samhälle är ett väl utvecklat idrottsliv och i förlängningen en god folkhälsa överordnat skattesänkningar

Särskilt uttalande gjordes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Idrottsförvaltningens förslag till långsiktig plan är i huvudsak väl genomarbetad och framåtblickande. I planen framgår till exempel att både barn och vuxna är mer intresserade av friskvårdsanläggningar än av anläggningar för tävlingsidrott. Inför framtida planering av bostadsområden bör man ta hänsyn till detta.

Vi anser att staden bör tillämpa områdesplanering där man tar hänsyn till invånarnas olika behov av kollektivtrafik, skolor, förskolor, friskvårdsanläggningar, mm.

Fastighetsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Ewa Larsson m.fl. (MP), Bengt Sandberg m.fl. (S) och Mattias Ericson (V) enligt följande.

Vi finner idrottsförvaltningens förslag till långsiktig plan i huvudsak väl genomarbetad och framåtblickande i det att den sätter fingret på viktiga strategiska områden för idrottsnämndens roll och framtida arbete. Många viktiga frågor reses såsom barns och ungas ökade fysiska inaktivitet, det minskade intresset för föreningsengagemang, ökat behov av stadens samverkan med idrottsrörelsen och skolan, ökat behov av utveckling av anläggningsutbudet med mera.

Med den strukturomvandling som pågår i staden tomställs av och till stora industri-lokaler. Dessa kan ibland omvandlas till idrottslokaler till betydligt lägre kostnader än vad kostnaden blir för staden vid nybyggnation av idrottshall. Man kan också då undvika att hamna i den markkonkurrens som ofta kan bli då hallar ofta är skrymmande. Staden bör ha en beredskap att ”slå till” när sådana tillfällen bjuds.

Det står klart att Stockholms stad och dess idrottsnämnd har en mycket viktig roll att fylla när det gäller att samordna utvecklingen av stadens idrottsliv. För detta krävs ett politiskt ledarskap och medel för att samla idrottens olika aktörer, utveckla motions- och idrottsformerna, ta nödvändiga investeringar och överhuvudtaget bejaka den positiva kraft idrotten för med sig.

Allt detta måste mötas med en ny idrottspolitik som inte styrs av besparingsting för att hantera skattesänkningar utan av framtidens behov inom bredd- och elitidrotten såväl som folkhälsan i staden. Det är vidare givet att detta ska vara en politik som planeras för jämställd idrott.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Maria Hannäs (V) enligt följande.

föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till beslut, samt att lägga till följande text till beslut:

I jämförelse med de flesta andra kommuner är Stockholm underförsörjt vad gäller idrottsanläggningar, idrottshallar, fotbollsplaner etc. räknat i antal anläggningar per 1 000 invånare. Därför bör möjligheten att anlägga fler multifunktionsanläggningar för i första hand spontant idrottande utredas. Tio områden behöver lokaliseras och prioriteras där behoven av den här typen av anläggningar är som störst.

Vänsterpartiet tycker att det är hög tid att starta bygget av en sim- och idrottshall i Skarpnäck och anslår investeringsmedel för det. Vi vill även utnyttja den spännande topografin som finns vid Högdalstopparna till att bygga ytterligare en skateboardbana eftersom den planerade i Högdalens C inte är optimal.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Tomas Rudin m.fl. (S) enligt följande.

Vi finner idrottsförvaltningens förslag till långsiktig plan i huvudsak väl genomarbetad och framåtblickande i det att den sätter fingret på viktiga strategiska områden för idrottsnämndens roll och framtida arbete. Många viktiga frågor reses såsom barns och ungas ökade fysiska inaktivitet, det minskade intresset för föreningsengagemang, ökat behov av stadens samverkan med idrottsrörelsen och skolan, ökat behov av utveckling av anläggningsutbudet med mera. Alla dessa utmaningar måste mötas med en idrottspolitik som inte styrs av besparingsting för att hantera skattesänkningar utan av framtidens behov inom bredd- och elitidrotten såväl som folkhälsan i staden.

I en stad som vår stad, en stad som växer och där bostadsbristen är stor, händer det att mark där det idag finns fotbollsplaner eller markyta för annan idrottsverksamhet tas i anspråk för att bygga nya bostäder. Det är oundvikligt. När så sker är det otroligt viktigt att den mark för idrottsverksamhet som försvinner kompenseras genom exempelvis anläggande av nya idrottsplaner eller upprustning av befintliga. Det bör vara praxis överallt där vi bygger i vår stad, i såväl innerstad som ytterstad.

Särskilt uttalande gjordes av Elina Åberg m.fl. (MP) enligt följande.

Idrottsförvaltningens förslag till långsiktig plan är i huvudsak väl genomarbetad och framåtblickande i det att den sätter fingret på viktiga strategiska områden för idrottens roll och framtida arbete. Många viktiga frågor reses såsom barns och ungas ökade fysiska inaktivitet, det minskade intresset för föreningsengagemang, ökat behov av stadens samverkan med idrottsrörelsen och skolan, ökat behov av utveckling av anläggningsutbudet med mera.

Det står klart att Stockholms stad har en mycket viktig roll att fylla när det gäller att samordna utvecklingen av stadens idrottsliv. För detta krävs ett politiskt ledarskap och medel för att samla idrottens olika aktörer, utveckla motions- och idrottsformerna, ta nödvändiga investeringar och över huvud taget bejaka den positiva kraft idrotten för med sig.

Allt detta måste mötas med en ny idrottspolitik som inte styrs av besparingsting för att hantera skattesänkningar utan av framtidens behov inom bredd- och elitidrotten såväl som folkhälsan i staden.

För att idrottsförvaltningens ambitioner ska kunna realiseras krävs att staden, förutom att undvika besparingarna inom förvaltningen, även avsätter mark för idrottsutövande samt respekterar den idag befintliga marken för rekreation. Exploateringar av fotbollsplaner samt områden för breddidrott är ej förenligt med idrottsförvaltningens ambitioner. Här har stadsbyggnadsnämnden en viktig roll att fylla.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Karin Ehlin Kolk m.fl. (S), Per Olsson m.fl. (MP) och Måns Almqvist (V) enligt följande.

reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

- att i huvudsak godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
- att därutöver anföra följande

Idrottens betydelse för folkhälsan kan inte nog understrykas. Planen ”Långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet” är en viktig del av stadens förebyggande folkhälsoarbete. Vi ser en risk att majoritetens skattesänkningar medför besparingar som försämrar förutsättningarna för att planen ska gå att upprätthålla. Ett exempel är försöket till att skära i föreningsbidraget vilket lyckligtvis stoppades. I dagens allt mer stillasittande samhälle är ett väl utvecklat idrottsliv och i förlängningen en god folkhälsa överordnat skattesänkningar. Att inte satsa på en aktiv befolkning är kostsamt i längden.

Skolan har en mycket viktig roll i att väcka lust hos eleverna inför idrott och hälsa. Det handlar om idrottslektionerna, men också utformningen av skolgårdar och tillgång till ytor för spontanidrott, att erbjuda en aktiv och genomtänkt fritidsverksamhet, bra samarbete med skolhälsovården m.m. Samarbetet mellan idrottsförvaltningen och utbildningsförvaltningen bör öka.

Både den skillnad som finns mellan flickors och pojkars idrottsutövande samt den skillnad som finns mellan ungdomar med olika socioekonomiska bakgrunder är mycket oroande och fler aktiva åtgärder måste till. Stor fokus måste läggas på att nå grupper av unga som kanske inte spontant söker sig till en idrottsförening

Slutligen vill vi understryka vikten av det som tas upp i planen om tillgänglighet för alla och anpassning och utökning av verksamhetsutbudet för personer med funktionsnedsättning.

Bromma stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Cecilia Obermüller m.fl. (MP) och Anders Löwdin m.fl. (S) enligt följande.

Våra partier anser att förvaltningens svar är mycket välformulerat och vill särskilt betona det som anförts avseende andelen pojkar och flickors idrottsaktivitet. Det är inte acceptabelt att sätta proportionen 60/40 som måttstock för framtida investeringar utan istället bör utjämning eftersträvas.

Partierna önskar därutöver lyfta fram några konkreta frågor för Bromma. Vi anser det viktigt att det snarast planeras för en ersättning av Brommaplanshallarna. Idrottstältet vid Brommaplan är mycket välutnyttjat och när området nu planeras att bebyg-

gas med bostäder är det väsentligt att utreda alternativa lokaliseringar. Eventuellt kan man påskynda byggande av idrottshall vid Stora Mossen.

Vi anser också att badet vid Beckomberga borde öppnas för allmänhet och ges kommunalt stöd. Detta då en stor ny befolkning flyttat in i området. Det är mycket väsentligt att när nya områden byggs som t.ex. Annedal för Brommas del, att det byggs idrottshallar men också skapas utomhusområden för idrott och spontanlek.

Generellt bör mer satsningar göras på friluftslivsaktiviteter. Med små medel kan man nå mycket effekt i stället för att enkom anlägga dyra

idrottsanläggningar. Några exempel är utomhugym, väldesignad belysning vid frekvent använda löpar- och promenadstråk, bättre skyltning till och inom naturreservaten, plogade skridskobanor, ge utrymme för uthyrning av skidor, skridskor, kajaker m.m..

Miljardsatsningar på, mellan kommunerna, dåligt samordnade arenabyggen riskerar att dränera driftsmedel som behövs för hela staden. Det finns alldeles för lite medel avsatt för drift och underhåll av både anläggningar och spontanidrottsområden i Stockholm.

Idrottsplanen innehåller en punkt som betonar ” Skapande av ytor för spontanidrott och självorganiserat motionerande och friluftsliv”. Våra partier kan bara konstatera att det exakt motsatta sker över hela Stockholm. Överallt bebyggs spontanidrottsplatser, som grusplaner och öppna tennisbanor (exempelvis vid Tranebergsängen), det älskade Aspudsbadet revs, Årstafältet (söderortsbornas Gärdet) ska bebyggas, Gröndals kanotklubb få maka på sig etc, etc. Att ha målsättningen att skapa nya spontanidrottsytor är övermaga när man inte ens lyckas skydda det man har.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Rosa Lundmark (V), ledamoten Magnus Dannqvist, m.fl. (S), samt ledamoten Linnéa Haglund m.fl. (MP) enligt följande.

1. Förvaltningens förslag till yttrande bifalles i huvudsak.
2. Därutöver vill vi framföra följande.

Planen för stadens idrottsverksamhet är mycket intressant som underlag för stadens idrottspolitik. Där framgår till exempel att både barn och vuxna är mer intresserade av friskvårdsanläggningar än för anläggningar för tävlingsidrott.

Idrottspolitiken idag når inte alla ungdomar som behöver motionera. Fler barn i högre socioekonomiska grupper är med i en idrottsförening eller motionerar på egen hand. Vi instämmer därför i tankarna i planen att staden skulle kunna lyfta frågan om särskilda satsningar på ungdomar ur ett klassperspektiv med idrottsrörelsen.

Vi delar förvaltningens uppfattning om vikten av att bollplanen vid Rågsveds IP bör vara en av de planer som byggs om till konstgräs inom en snar framtid. Överhu-

vudtaget uttrycks ett stort behov av konstgräsplaner i flera delar av vårt område, även i Årsta, Östberga och i Högdalen.

En annan viktig idrottspolitisk satsning i Vantör är upprustning av Älvsjöbadet, vilket tyvärr inte nämns i planen. Badet är mycket uppskattat och välbesökt men behöver rustas upp och tillsynen behöver utökas.

Att flickor är mindre fysiskt aktiva än pojkar ska mötas med större ansträngningar för att uppmuntra flickors idrott, istället för att ge upp målet om en jämställd idrott. Vi är därför kritiska mot förslaget att måttstocken för jämställda investeringar ska vara 60/40”.

Ersättaryttrande gjordes av ersättaren Karin Andersson (C) enligt följande.

Karin ställde sig bakom förslag från (m)

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Gunnar Sandell m.fl. (S) och Inger Stark (V) enligt följande.

1. Farsta Stadsdelsnämnd godkänner till del tjänsteutlåtandet och överlämnar det till fullmäktige
2. samt anför därutöver följande

Vi saknar tydliga mål, dessa ska vara mätbara och tiden när de ska uppnås ska anges. Vi saknar också redovisning av vilka medel som krävs för programarbetet och genomförandet och varifrån dessa ska tas. Detta är en långsiktig, uthållig satsning, varför engagemang och finansiering är avgörande för framgång. Vi delar uppfattningen att det behövs en styrgrupp med representanter för Stadsdelsnämnden, Utbildningsnämnden, Idrottsnämnden, Kulturnämnden samt Kommunstyrelsen och Stockholms läns landsting för folkhälsoutvecklingen. Farsta-området ska bli en förebild i Stockholm för livskvalité, för idrott, kultur och hälsa.

Utbildning är en viktig motor för att få till stånd utveckling och tillväxt i ett samhälle. Vi saknar i utlåtandet den viktiga kopplingen mellan utveckling, attraktivt område, idrott, hälsa och kultur. Vår uppfattning är att detta hänger ihop, satsningar måste ske inom alla områdena samordnat.

Farsta kan bli ett tydligare profilerat stadsdelsområde för idrott, hälsa, kultur då det finns goda möjligheter till hälsoförbättringar genom sport och friluftsliv samt för ökad livskvalité och hälsa genom kultur. En viktig grund är möjligheter till breddidrott och spontanidrott. Vi ser satsningar på strandpromenaderna längs våra sjöar så att alla kan använda dessa stora delar av dygnet. Ungdomar t ex från Farsta gymnasium kan involveras i arbetet med att sprida kunskap om de möjligheterna till rekreation, hälsa och kultur samt idrottsupplevelser som finns i vårt område och i hela Söderort.

Kulturen och konsten är med och formar en stark identitet i våra stadsdelar. Det finns stora möjligheter att bygga vidare på de kulturella miljöer som finns. Det bidrar till att öka de boendes stolthet över sitt område och lockar många till besök, boende och verksamhet i området.

Vi anser att denna satsning bör ligga inom ramen för den snabbast växande ”industrin” nämligen besöksnäringen samt de kreativa näringarna och det sociala entreprenörskapet. Därför ska det också kopplas till ett ben som saknas: att arbeta med entreprenörbiten, besöksnäringen samt hur näringslivet (allt från sociala entreprenörer till rent kommersiella intressenter) skall lockas att etablera sin verksamhet inom stadsdelsområdet. Farsta SDN:s nya näringslivsråd bör intressera sig för denna satsning.

I utlåtandet finns redovisat ett antal olika utvecklingsområden. Vi vill särskilt understryka följande:

Informationen behöver förbättras om t ex skidspår i Ågesta friluftsområde och Rågsveds friområde.

Vi vill utveckla Högdalstopparna till ett spännande och tillgängligt natur- och rekreationsområde. Naturen är en av Söderorts största tillgångar, här finns grönområden, naturreservat och vackra sjöar. Nämnden har länge framfört förslag om att utveckla Ekopark Syd där Svedmyraskogen, Majroskogen, Högdalstopparna, stränderna kring Magelungen och Rågsveds friområde bildar ett sammanhängande grönstråk som fortsätter mot Hanvedenkilen.

Fler möjlighet är friluftspofilering med Nackareservatet och Flatens naturreservat, med sjöarna Magelungen och Drevviken. Genom bättre tvärförbindelser med Spårväg Syd blir det möjligt att stärka sambanden mellan Skarpnäck, Högdalen och Farsta samt att utnyttja hela Söderorts möjligheter för kultur, idrott och friluftsliv.

Ett idrotts- och föreningsliv som stärker hembygdskänslan är andra tillgångar. För utveckling av dessa krävs resurser t ex ledarutveckling och lokaler. Detta har även stadsledningskontoret skrivit om i beredningen av kf - ärendet. Farsta Gårdsområdet är en av våra många resurser för detta.

Vi vill ha en ny fullstor idrottshall vid Hökarängsskolan.

Vi vill bevara Gubbängsfältet som ett öppet fält för många olika aktiviteter t ex Ekens Cup, hundskola, spontanidrott, promenader, skidåkning, grillkvällar. Vi vill inte ha fler fasta installationer på fältet. Gubbängshallen kan gärna utvidgas men då på längden, inte bredden det inkräktar på fältets fria, öppna ytor!

Vi vill även påpeka vikten av äldres motionsmöjligheter, för ökad livskvalité och hälsa. Det finns starka önskemål, bl a i nämndens pensionärsråd, om boulebanor i Farsta sim - och idrottshall som snart ska renoveras.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Eva Fagerhem m.fl. (S), ledamöterna Johan Faxér m.fl. (MP) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) enligt följande.

1. Förvaltningens förslag till yttrande bifalles.
2. Därutöver vill vi framföra följande.

Planen för stadens idrottsverksamhet är mycket intressant som underlag för stadens idrottspolitik. Där framgår till exempel att både barn och vuxna är mer intresserade av friskvårdsanläggningar än för anläggningar för tävlingsidrott.

Idrottspolitiken idag når inte alla ungdomar som behöver motionera. Fler barn i högre socioekonomiska grupper är med i en idrottsförening eller motionerar på egen hand. Vi instämmer därför i tankarna i planen att staden skulle kunna lyfta frågan om särskilda satsningar på ungdomar ur ett klassperspektiv med idrottsrörelsen.

Vi delar förvaltningens uppfattning om vikten av att Aspuddens IP bör vara en av de planer som byggs om till konstgräs inom en snar framtid. Överhuvudtaget uttrycks ett stort behov av konstgräsplaner i flera delar av vårt område.

En annan viktig idrottspolitisk satsning i Hägersten-Liljeholmen är upprustning av Hägerstensbadet, vilket tyvärr inte nämns i planen. Badet är mycket uppskattat och välbesökt men behöver rustas upp och tillsynen behöver utökas.

Då det redan idag råder akut brist på träningslokaliteter inom stadsdelen borde befintliga idrottshallar i dåligt skick som t.ex. Brännkyrkahallen upprustas. Likaså borde idrottsplatsen invid Brännkyrka gymnasium med löpbanor, fotbollsplan och längdhoppsgrop rustas upp. Idrottsplatsen förvaltas antagligen av SISAB och upprustning är förmodligen möjlig genom samverkan med stadsdelsförvaltning.

Att flickor är mindre fysiskt aktiva än pojkar ska mötas med större ansträngningar för att uppmuntra flickors idrott, istället för att ge upp målet om en jämställd idrott. Vi är därför kritiska mot förslaget att måttstocken för jämställda investeringar ska vara 60/40.

Förutom behov av en ny idrottshall finns behov av ytterligare en simhall, utöver Västertorpshallen. Lämplig placering skulle vara i den östra halvan av stadsdelen, i Gröndal, Liljeholmen, Aspudden, Midsommarkransen eller Västberga. Simkunnighet handlar om mer än bara god hälsa, det kan handla om att överleva. Att barn och ungdomar kan öva simning året runt, och att skolorna har lätt att få simhallstider, är kanske till och med mer angeläget än tillgången till en idrottshall.”

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Abit Dundar m.fl. (FP), ledamöterna Lars Svärd m.fl. (M) och Jonas Naddebo (C) enligt följande.

I Hägersten-Liljeholmen byggs det många nya bostäder och det kommer att byggas ännu fler inom en tioårsperiod till exempel vid Lövholmen. Med byggtakten ökar befolkningen i vår stadsdel. Det är naturligtvis glädjande att många nya medborgare vill leva här, men detta ställer också stora krav på staden att planera en bra service utifrån medborgarnas behov. Planeringen av idrott för barn och ungdomar är en av de viktigaste frågorna för nämnden. Alliansen tycker därför att det är viktigt att man utreder behovet av en ny idrottshall inom Hägersten-Liljeholmen.

En annan fråga som har varit viktig för medborgarna i Aspudden är anläggande av en konstgräsplan på Aspuddens IP. Nämnden vill att Aspuddens IP blir konstgräsplan så fort så möjligt.”

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Catarina Agrell m.fl. (S) enligt följande.

Stadsdelsnämnden bifaller förvaltningens förslag
Stadsdelsnämnden anför därutöver:

Idrott i alla former är mycket viktigt för folkhälsan. Nu när Kungsholmen växer så kraftigt är det synnerligen angeläget att värna både den organiserade och den spontana idrotten. Detta måste finnas med i stadsplaneringen och därför är det inte möjligt att bygga bostäder på Stadshagens idrottsplats. Socialdemokraterna är också angelägna att Lilla Essingen får behålla sin strandlinje för promenader och gräsytor för spontana aktiviteter.

Särskilt uttalande gjordes av Reijo Kittilä (V) enligt följande.

Vi instämmer med stadsdelsnämndens tjänsteutlåtande men vill lyfta fram följande frågor som vi anser vara viktiga för idrottsverksamhetens framtid i stadsdelen.

Stadshagens idrottsplats är ständigt aktuell när det planeras nybyggnationer i stadsdelen. Samtliga hittills offentliggjorda förslag skulle genomförda ha påverkat möjligheterna att utöva idrott och motion negativt.

Det planeras nybyggnation på Lilla Essingen som till stora delar redan är hårt exploaterat. I stället för att göra samma misstag med resten av ön bör i stället möjligheterna till att förbättra förutsättningarna för idrott, motion och friluftsliv på Lilla Essingen att ses över.

En grundförutsättning för föreningslivet är att föreningarna kan lita på stöd från samhället. Den borgerliga majoritetens agerande gällande föreningsbidragen på sista tiden har inte ökat förtroendet för politikerna hos idrottsföreningarna.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Hanna Broberg m.fl. (M) enligt följande.

En samlad bild av de idrottsresurser som finns i Stockholm är viktig för att göra riktiga investeringar och få en bred, jämnt fördelad tillgång på idrottsmöjligheter över hela

staden. Tillsammans med remissens inventering är det också viktigt att analysera de demografiska förändringar som sker i ett växande Stockholm.

Förvaltningen betonar behovet av ökad kapacitet i samband med Hagastadens fas 2, men redan på kortare sikt behövs en ökad tillgång av lokaler. Vi uppmanar till en tydlig samverkan, och kanske centrala uppdrag, för att på ett effektivt sätt utnyttja de allmänna lokaler som finns i stadsdelarna t.ex. i skolorna.

Vi ser ett behov av att staden analyserar pojkars och flickors idrottsintressen och tillgång till lokaler för dessa olika verksamheter.

För Norrmalm är det också avgörande att frågan om Vanadisbadet mycket snart tas in i investeringsplanen och får en långsiktig lösning. Då anläggningen bedömts så dålig att en snabblösning med ny duk inte räcker, är en samlad analys av renovering, avtal och finansiering nödvändig mycket snart. Den ursprungliga planen med idrottspalats kan, mot bakgrund av att finansieringslösningen fallit, omformas till ett funktionellt, uppfräschat utomhusbad och gärna med andra idrottslokaler som bedöms finnas behov av.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Agneta Isacsson (FP) och ledamoten Stephan André (C) enligt följande.

Vi stöder i huvudsak förvaltningens remissvar men vill göra följande uttalande:

- Vanadisbadet. Medborgarna på Norrmalm har länge väntat på en uppfräschning. Vi vill poängtera betydelsen av att restaureringen kommer igång snarast möjligt. Satsningen bör också ses mot bakgrund av den brist på sportanläggningar som för närvarande råder inom vår stadsdel.
- Skolorna. Det finns många outnyttjade gymnastiksalar i våra skolor som bör kunna utnyttjas för både spontanidrott och strukturerade aktiviteter. Här finns det utrymme för förbättringar. Innan nya anläggningar byggs måste man först inventera potentiella lokaler – också för att undvika kapitalförstöring.
- Äldre och funktionshindrade personer. För att gynna äldres och funktionshindrades träning bör man undersöka om det kan finnas möjligheter till samarbetsformer med de gym som redan finns på Norrmalm, eftersom många av dessa har lokaler som står tomma under delar av dagen.
- Flickor vs pojkar. Fördelningen 60/40 till pojkarnas fördel är inte acceptabel när det gäller andelen idrottsaktiva ungdomar. Ytterligare satsningar på flickor behövs. Flickors behov är inte desamma som pojkarnas. Att bygga fler fotbollsplaner förstärker sannolikt denna skillnad. Det bör kunna gå att uppnå en mera jämn fördelning mellan könen.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Anita Lindskog m.fl. (S) enligt följande.

Planen är genomarbetad och belyser bl.a. den geografiska spridningen av hallar och idrottsanläggningar inom Stockholm. Avsaknaden av t.ex. en fullstor idrottshall inom Norrmalms västra del uppmärksammas även. Det är en stor brist som behöver åtgärdas.

Vidare vill vi också starkt påtala att en satsning på utomhusbad är mycket angelägen inom den västra delen av Norrmalm. En satsning på Vanadisbadet är ett måste och där kan inte dröjas längre med beslut om antingen upprustning eller nybyggnation. Vidare iordningställande av strandbad i Bellevueparken, det behöver ske redan före sommaren och kan göras i samband med den upprustning som redan är planerad där.

I den nya Hagastaden måste behoven av idrottshall och eventuellt också inomhusbad tillgodoses. Området kommer att bli mycket tätbebyggt och då blir behoven antagligen större av motionsanläggningar på nära håll. Ett krav är att detta tillgodoses när man skapar en helt ny stadsdel av Norra Stationsområdet.

Med en växande andel äldre i befolkningen ökar behovet av anläggningar för friskvård och motion anpassade till äldres behov och förutsättningar. Äldregruppernas behov har inte tillgodosetts i planen och vi ser det som mycket angeläget att denna brist åtgärdas.

Särskilt uttalande gjordes av ledamöterna Shadi Larsson och Nicke Grundberg (båda MP) enligt följande.

Vi vill starkt poängtera vikten av en upprustning av Vanadisbadet som en viktig satsning för innerstaden

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Bo Sundin m.fl. (M), vice ordföranden Mia Pääрни m.fl. (S), ledamoten Jakob Dencker m.fl. (MP), ledamoten Burhan Yildiz m.fl. (FP) och tjänstgörande ersättare Anki Erdmann (V) enligt följande.

Järvaområdet är ett av de områden, där vi har störst andel barn och ungdomar i Stockholm.

Vi har hög andel människor med låga inkomster och vi har en hög arbetslöshet. Vi har relativt höga ohälsotal bland våra invånare. Vi har stor andel människor medborgare med annan etnisk bakgrund och idrotten är en viktig del som främjar integrationen på ett framgångsrikt sätt.

Vi anser att barn och ungdomars idrotts- och fritidsvanor är viktigt och att det främjar en sund folkhälsa. Satsning på ungdomsidrotten är viktig och ett större inslag av aktiv idrottsutövning för tjejer/kvinnor borde även ingå.

Ungdomarna i Rinkeby-Kista har svårigheter att finna tillräckligt med mötesplatser för att utvecklas. Idrotten har en avgörande inverkan för ungdomars utveckling för att förebygga brottslighet.

Det behövs en fullskalig arena för fotboll och friidrott med publikkapacitet. **Under de senaste 8 åren har inte någon idrottshall eller anläggning byggts eller planerats att bygga i Rinkeby-Kista området.** (Några grusplaner har dock gjorts om till konstgräsplaner under dessa år.)

Antalet invånare i Rinkeby-Kista kommer under den närmaste tioårsperioden att öka med motsvarande en normalstor stadsdel i Stockholm, samtidigt finns **inte några nya idrottsanläggningar eller mindre anläggningar för spontanidrott planerade i vår stadsdel.**

Kista IP:s fotbolls- och friidrottsarena lades ned 1999 för att bereda plats för Science Park och det har ännu inte ersatts av en likvärdig ersättningsanläggning. I dag saknas en godkänd fotbollsplan i området. Exempel: Akropolis fotboll spelar i Div. 1 på dispens vid Akalla By och saknar läktarkapacitet för publik. Möjlighet att bedriva friidrott saknas helt i området.

Förslag på hallar och idrottsanläggningar, som borde ingå i den långsiktiga planen för Rinkeby-Kista.

1. En ny fullskalig fotbolls- och friidrottsplats i området.
  - Ett "Akalla Future City" har tidigare lanserats som förslag, som inte bara om elitidrott, utan skulle även kunna omfatta idrottsgymnasium. Projektet skulle kunna vara en samlingspunkt för idrottande barn och ungdomar i Akalla, Husby, Kista, Tensta och Rinkeby. Vi ser det som en mycket viktig del i vårt integrationsarbete.
  - Möjligheten att skapa nya idrottsytor i före detta industrilokaler finns inom vårt område i de tidigare tidningshusen i Akalla. Idrottsföreningar runt Järva är positiva till detta och är även visat intresse till föreningsdrift av anläggningen i ett samarbete med staden.
  - Vi har redan tidigare lagt fram förslaget att utveckla Stenhagens idrotts- och fotbollsplan i Akalla till en fullskalig idrottsplats med konstgräsplaner friidrottsmöjligheter med tävlingskapacitet (löparbanor mm.) och publikläktare.
2. En överbyggnad av Rinkeby BP (100x50m) med omklädning (saknas i dag) med ett enkelt tak med väggar över den befintliga konstgräsplanen för att Rinkeby bollplan ska kunna användas året runt.
3. En överbyggnad av Kvarnbacka BP (110x70m) med ett enkelt tak med väggar över den befintliga konstgräsplanen för att ska kunna användas året runt.

4. En ny hall till Kista för inomhusidrott för till exempel basket, innebandy, pingis, handboll basket och badminton. BK Järvas damlag i Basket spelar i div. 1 på dispens i Husbyhallen, men får spela utan publik.
5. Behovet av ett utomhusbad/friluftsbad hos invånarna i såväl Rinkeby-Kista-området som i Tensta och Hjulsta är sedan länge stort. Ett utomhusbad på Järvafältet bör lämpligen lokaliseras i närheten av till exempel Eggeby gård,
6. En ridanläggning på Järvafältet för att öka tillgången till idrott för tjejer borde även finnas med i utbudet av idrottsanläggningar inom denna del av staden. En lokalisering i anslutning till Hästa gård eller Hägerstalund skulle vara möjlig.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Bo Sundin m.fl. (M) och ledamoten Burhan Yildiz m.fl. (FP) enligt följande.

Idrotten är viktig aktör i det långsiktigt folkhälsoarbete och för att skapa en aktiv fritid för barn, ungdomar och vuxna samt att på sikt förbättra folkhälsan. Vi anser att Granby BP borde ingå i den långsiktiga planen för Rinkeby-Kista för att uppnå detta.

Granby BP är belägen på del av Järvafältet söder om Husby och drivs i samarbete med Kista SC. Uppgraderat sportfält i anslutning till Granby bollplan bör ges prioritet, eftersom de befintliga naturgräsplanerna bör kunna kompletteras med bland annat rundbana för löpning och kastplaner samt eventuellt rugby/amerikansk fotboll och bågskytte. Utöka Järvafältets tillgänglighet med bättre möjligheter till motion även för våra äldre och rörelsehindrade.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Rebwar Hassan (MP) enligt följande.

Vi inser att den stora delen av förvaltningen svar helt rätt, och förslaget till en långsiktig plan är ett viktiga strategiska område för idrottsnämndens roll och Stockholms stads ansvar. Det är jätte viktig att stadens har en strategi för att öka barns och ungas fysiska aktiviteter, öka deras intresse för föreningsengagemang därför anser vi att det behövs en reell samverkan mellan staden och idrottsrörelsen, skolan och medborgarna. Detta innebär nödvändigt utveckling av anläggningsutbudet med mera. Staden behöver mer resurser för att utveckla stadens idrottsliv särskild i förortererna. Staden behöver en idrottspolitik som ger mer resurser istället för besparingar.

När nya bostadsområden planeras ska hänsyn tas till barns och ungdomars behov av lämplig mark för lek och idrott. Det är av stor betydelse att det finns goda förutsättningar för friluftsliv och ytor för spontanidrott, motion och lek. Barnfamiljer och ungdomar ska kunna röra sig tryggt till fots eller cykla. Goda möjligheter till motion och

friluftsliv ökar stockholmarnas livskvalitet. Idrott och motion i unga år lägger grunden för en god hälsa för hela livet

Staden ska ge alla barn och ungdomar goda möjligheter till spontan lek och rörelse i närnatur nära sin bostad.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Ornina Younan m.fl. (S), ledamoten Awad Hersi m.fl. (MP) samt ledamoten Jonas Ljungstedt (V) enligt följande.

Vice ordföranden Ornina Younan (S) föreslog gemensamt för S+MP+V att nämnden skulle ställa sig bakom förvaltningens förslag

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Ornina Younan m.fl. (S), ledamoten Awad Hersi m.fl. (MP) samt ledamoten Jonas Ljungstedt (V) enligt följande.

Vi ställer oss positiva till att fler teknikhallar byggs i området och till ett utomhusbad på Järvafältet. Vi anser att det är viktigt att se till hela stadsdelens behov och att man bygger inte enbart för dagens behov utan även för morgondagens. Vi tycker att det är viktigt att även planera och förutse behov vid planerad nybebyggelse i vår stadsdel.

Skapandet av ytor för spontanidrott måste utökas, då man bl a bebygger i Bromsten och samtidigt tar bort en av de två ytorna för spontanidrott på Bromstens IP, för att kunna bygga ny skola, bostäder mm. Tilläggas bör att de två ytorna idag, används frekvent av de två skolorna som finns i området, och vi befarar att man ej kan utöva dagens idrott, inför morgondagen, då ytterligare en skola skall byggas samtidigt som man tar bort en stor idrottsplan.

Vi tycker även att det som byggs eller satsas på skall komma stadsdelens medborgare till godo. Spånga IP som var meningen att den skulle vara till för alla har i efterhand visat sig att det är enbart stora klubbar från Stockholm som har företräde. De mindre klubbarna får inte tid och hänvisas till mycket små utrymmen i små idrottsplaner.

Ett område som vi anser har ett stort behov är Hjulsta. Det har varit aktuellt länge med en fullvärdig idrottshall men den har skjutits upp på framtiden. Vi anser att den hallen bör prioriteras och att det bör tas i beaktande.

Simundervisningen i vårt område bör stärkas. Målet måste vara att alla barn skall lära sig att simma. Den socioekonomiska aspekten bör tas i beaktande när det gäller idrotten och folkhälsan i delar av vår stadsdel. Föreningar som vänder sig till medborgarna för att förbättra folkhälsan bör uppmuntras och erbjudas tillträde till våra simhallar för en mindre kostnad.

En fortsatt satsning på skidspår i stadsdelen tycker vi är positivt och bör utökas.

Sist men inte minst anser vi att det är mycket positivt att framtida satsningar främjar kvinnors och flickors idrottande.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Erik Malm m.fl. (MP) enligt följande.

till förmån för förvaltningens förslag till beslut

Ersätтарыttrande gjordes av Else Lundin (MP) enligt följande.

Miljöpartiet ser med tillfredsställelse på att stadsdelsnämndens förvaltning betonar att på grund av den förtätning som skett och sker i stadsdelen och som självklart ökar invånarantalet lider stadsdelen brist på områden för idrott och motion

Älvsjö stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Karl Bern m.fl. (FP), ledamoten Olle Andretzky m.fl. (M) och ledamoten Evy Kjellberg (C) enligt följande.

Vi ser mycket positivt på framtagandet av en långsiktig plan som fokuserar på möjligheter för medborgarna att kunna utöva såväl bredd- och elitidrott såväl som insatser för folkhälsan.

Att röra på sig är ett fantastiskt bra sätt att hålla sig frisk. Samhällets stöd till idrott och motion måste därför omfatta även äldre människor. Både barn, ungdomar, medelålders och äldre vet vi får en bättre hälsa av att röra på kroppen.

Vi ser det som angeläget att planen i större utsträckning innefattar alla målgrupper. Vi vill till exempel skapa utemiljöer i våra parker och andra offentliga miljöer som underlättar möjligheten att träna de klassiska styrke-, konditions- och koordinationsövningarna utomhus under stora delar av året. Till exempel i samband med promenader. Redskapen gör det möjligt att träna kroppens olika muskelgrupper oavsett ålder och vikt. Därmed kan varje individ, i viss mån, själv påverka sin hälsa. Sådana miljöer möter vi idag i andra länder.

Vi ser det som angeläget att föräldrar även i fortsättningen har det yttersta ansvaret för barn och ungdomars hälsa, men att skolan även har del av detta ansvar. Det är oerhört viktigt med idrott på skoltid för att barn och ungdomar skall hinna med daglig motion och orka med skoldagen. Antalet idrottstimmar under skoldagen bör inte minska, utan snarare tvärtom ökas. Ansvaret för detta måste ligga på skolan.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Viktor Morawski (MP) och ledamoten Sebastian Wiklund (V) enligt följande.

Vi ansluter sig till förvaltningens förslag till svar på remissen. Särskilt vill vi instämma i och framhålla vikten av att Älvsjö prioriteras upp i tiden när det gäller planering av en idrottshall samt behovet av fler anläggningar för spontandidrott. Stadsdelen växer mycket snabbt genom nybyggnation, förtätningar och generationsskifte i boendet. Allt fler barn föds och många barnfamiljer och unga människor flyttar in. Behovet av en idrottshall inom en mycket snar framtid är stor. I och med det stora nybyggandet i området minskar antalet platser där spontanidrott kan utövas. Det är därför av största vikt att förvaltningen har tillräckliga resurser för att kunna öka satsningen på spontanidrott och att dessa resurser inte konkurrerar med de knappa resurserna för parkinvesteringar. I övrigt ansluter vi oss till det särskilda yttrande som oppositionen gemensamt lade i idrottsnämnden:

Vi finner förvaltningens förslag till långsiktig plan i huvudsak väl genomarbetad och framåtblickande i det att den sätter fingret på viktiga strategiska områden för nämndens roll och framtida arbete. Många viktiga frågor reses såsom barns och ungas ökade fysiska inaktivitet, det minskade intresset för föreningsengagemang, ökat behov av staden samverkan med idrottsrörelsen och skolan, ökat behov av utveckling av anläggningsutbudet med mera. Det står klart att Stockholms stad och dess idrottsnämnd har en mycket viktig roll att fylla när det gäller att samordna utvecklingen av stadens idrottsliv. För detta krävs ett politiskt ledarskap och medel för att samla idrottens olika aktörer, utveckla motions och idrottsformerna, ta nödvändiga investeringar och överhuvudtaget bejaka den positiva kraft idrotten för med sig. Allt detta måste mötas med en ny idrottspolitik som inte styrs av besparingar för att hantera skattesänkningar utan av framtiden behov inom bredd- och elitidrotten såväl som folkhälsan i staden.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Majvi Andersson m.fl. (S) enligt följande.

Vi ansluter oss till förvaltningens förslag till svar på remissen. Särskilt vill vi instämma i och framhålla vikten av att Älvsjö prioriteras upp i tiden, när det gäller planering av en idrottshall här. Stadsdelen växer mycket snabbt genom nybyggnation, förtätningar och generationsskifte i boendet. Allt fler barn föds och många barnfamiljer och unga människor flyttar in. Behovet av en idrottshall inom en mycket snar framtid är stort. I övrigt ansluter vi oss till det su som S, V och MP gemensamt lade i Idrottsnämnden när remissen behandlades där den 18 maj 2010.

Vi finner förvaltningens förslag till långsiktig plan i huvudsak väl genomarbetad och framåtblickande i det att den sätter fingret på viktiga strategiska områden för nämndens roll och framtida arbete. Många viktiga frågor reses såsom barns och ungas ökade fysiska inaktivitet, det minskade intresset för föreningsengagemang, ökat behov av stadens samverkan med idrottsrörelsen och skolan, ökat behov av utveckling av anläggningsutbudet med mera. Det står klart att Stockholms stad och dess idrotts-

nämnd har en mycket viktig roll att fylla när det gäller att samordna utvecklingen av stadens idrottsliv. För detta krävs ett politiskt ledarskap och medel för att samla idrottens olika aktörer, utveckla motions- och idrottsformerna, ta nödvändiga investeringar och över huvud taget bejaka den positiva kraft idrotten för med sig. Allt detta måste mötas med en ny idrottspolitik som inte styrs av besparingsbeting för att hantera skattesänkningar, utan av framtidens behov inom bredd- och elitidrotten såväl som folkhälsan i staden.

Östermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Johan Sjölin m.fl. (M), ledamöterna Mark Klamberg (FP) och Berit Snapp (C) enligt följande.

perspektiv i mötet mellan barn och unga och idrottsverksamheten – förskolan, den öppna fritidsverksamheten och fältverksamheten saknas och bör kompletteras i förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet. Det kan väsentligt bidra till att utveckla barns och ungdomars intresse och engagemang för motion och idrott.

Vi vill särskilt lyfta fram Idrottsförvaltningens påpekande att Stockholms innerstad idag är det område som är sämst försörjt vad gäller utbud av idrottshallar och bollplaner och andra ytor för olika idrotter. När staden förtätas är det därför viktigt att vi även bygger nya anläggningar för idrott och motion. Alliansen har under senaste mandatperioden aktivt arbetat för att få fler idrottsanläggningar såsom konstgräsplaner (Östra Real, Humlegården och Hjorthagen), näridrottsplatser samt en idrottshall i Hjorthagen. Under nuvarande mandatperiod är det viktigt att detta arbete fortsätter med nya näridrottsplatser, konstgräsplaner och idrottshallar inte minst inom Norra Djurgårdsstaden.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Stefan Nilsson m.fl. (MP), ledamoten Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och ledamoten Per Hamnström (V) enligt följande.

det är positivt med en långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet där alla får chans att utöva motion och idrott. Att ge större möjligheter åt olika grupper i samhället att aktivt få del av stadens motions- och idrottsutbud är ett säkert sätt att värna psykisk och fysisk hälsa. Men kostnader för idrott/motion gör att vissa grupper fortfarande stängs ute enligt Idrottsförvaltningens forskning. Med ökad folkhälsa som mål, borde idrottssatsningen även behöva utgå från ett socioekonomiskt perspektiv.

Behovet av grönytor växer med en ökande/växande befolkning som behöver platser för spontanidrotten. Det behövs då andra platser än våra parker. Att Östermalms idrottsplats fortsättningsvis kan användas för bred och spontan idrott är ett led i en sådan satsning. Grönområden inom Östermalm måste finnas kvar mellan bostäder och arbetsplatser. En annan viktig del i idrottsverksamheten är att jämställdhet och jämlikhet för idrottande ungdomar måste beaktas.

Långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet

Inledning

Samhällets stöd till idrott och motion och idrottsrörelsens arbete bland barn och ungdomar har stor betydelse för folkhälsan. Det finns en tydlig politisk vilja, på nationell och lokal nivå, att stötta idrottsrörelsen i dess arbete. Det finns också en uttalad politisk ambition att fysisk aktivitet bland barn och ungdomar ska vara en del av skolans ansvar.

Sverige har haft en statlig idrottspolitik sedan början av 1900-talet. År 1999 fastställdes på nationell nivå följande övergripande mål:

- Bidra till att utveckla barn och ungdomars intresse och benägenhet för motion och idrott samt deras möjligheter att utöva inflytande över och ta ansvar för sitt idrottande
- Göra det möjligt för alla människor att utöva idrott och motion
- Syfta till att ge kvinnor och män lika förutsättningar att delta i idrottsverksamhet
- Främja integration och god etik
- Bidra till att väcka ett livslångt intresse för motion och därmed främja en god hälsa hos alla människor

Målen genomsyras av idén om att idrottsrörelsen ska nå så många barn, ungdomar och vuxna som möjligt för att de ska idrotta och motionera, och därmed på sikt förbättra folkhälsan. Idrottsrörelsens egna mål stämmer också väl överens med dessa övergripande, nationella mål och en väg att förverkliga dessa är genom stödet till idrottsrörelsen, via Riksidrottsförbundet.

Idrottsrörelsen är liksom skolan en viktig aktör i ett långsiktigt folkhälsoarbete och för att skapa möjligheter till en aktiv fritid. Lokalt har kommunerna ett ansvar för att understödja och ge förutsättningar för fysisk aktivitet, direkt och individuellt, via skolans ämne idrott och hälsa eller kanaliserat genom en idrottsförening.

Syfte

Denna plan har tagits fram av idrottsnämnden på uppdrag av kommunfullmäktige, enligt beslut i budget 2009. Med utgångspunkt från befintlig verksamhet, övriga relevanta styrdokument såsom det idrottspolitiska programmet, energiplan 2009-2019, årliga underhållsplaner och investeringsplaner samt kunskap om behov och trender ska planen ge staden ett samlat underlag för fortsatta ställningstaganden i utvecklingen av idrottsverksamheten i Stockholm för de närmaste tio åren, med sikte på 2030.

Idrottsnämndens roll

I Stockholm har idrottsnämnden ett stort ansvar för att invånarna ska kunna utöva sina idrotts-, motions- och fritidsvanor samt att stimulera de fysiskt inaktiva till motion och idrott. Stockholm växer snabbt och med ambitionen att bli en stad i världsklass måste villkoren för att utöva motion och idrott på alla sätt bevakas och utvecklas. Representerad genom sin förvaltning ska idrottsnämnden finnas med i alla faser i stadsplaneringen och medverka till att miljöer utformas så att stockholmarna stimuleras till fysiska aktiviteter.

Idrottsnämndens huvuduppgift är att öka den fysiska aktiviteten bland stockholmarna. Det sker genom

- stöd till idrottsrörelsen i form av drift och upplåtelse av idrottsanläggningar
- bidrag till föreningsverksamhet
- kommunal friskvårdsverksamhet i bad och sim- och idrottshallar i form av bad, simskola, kurser, gruppaktiviteter och gym
- skapandet av ytor för spontanidrott och självorganiserat motionerande och friluftsliv

Idrottsnämndens stöd till idrottsrörelsen genom det stora utbudet av idrottsanläggningar, utläggning av säsonger och fördelning av tränings- och tävlingstider i anläggningarna är avgörande för en aktiv och engagerad idrottsrörelse. Avgörande är också att staden även fortsättningsvis satsar på att upprätthålla, men också utveckla och utöka, sina idrottsanläggningar. Idrottsföreningarna själva har en viktig uppgift härvidlag, genom att ta ett ökat ansvar för drift och skötsel av dessa anläggningar.

Stockholm är en stad som satsar på fysisk aktivitet för alla. Idrottsnämndens roll i folkhälsoarbetet, med egen friskvårdsverksamhet öppen för alla, är viktig för att främja stockholmarnas möjligheter och intresse för att vara fysiskt aktiva. Här finns förutsättningar att nå dem som inte vill delta i föreningsledd idrottsverksamhet, men som ändå vill motionera och uppleva en rik och aktiv fritid, individuellt eller tillsammans med andra.

Idrottsnämndens paroll om att sätta stockholmarna i rörelse förpliktigar. Den är mer aktuell än någonsin, då gruppen fysiskt passiva fortfarande är stor. För att kunna leva upp till parollen krävs en fortsatt hög ambitionsnivå från stadens sida vad gäller att bevara och underhålla, men också utveckla och utöka verksamhet och anläggningar för friskvård, friluftsliv, idrott och motion.

Föreningslivets roll

Genom föreningarna stärks människors engagemang och ansvarstagande. Ett starkt föreningsliv har ett stort grundläggande värde, då det stärker det demokratiska samhället. Idrottsrörelsen i Sverige har en lång och traditionsfylld historia och utgör en viktig del av folkrörelsesverige. Många har genom åren danats till goda samhällsmedborgare inom idrottens hägn. Under åren har också ett fruktbart samarbete utvecklats mellan Stockholms stad och idrottsrörelsen, till gagn ytterst för stockholmarna.

Trenden är sedan en längre tid ett minskande intresse för föreningsengagemang generellt. Idrottsföreningarna utgör inget undantag.

Den viktigaste delen av Stockholms stads förebyggande folkhälsoarbete är idrottspolitiken. Den är i sin tur beroende av idrottsföreningarna. 2009 fanns i Stockholm 512 (536) barn- och ungdomsföreningar, varav 60 procent utgjordes av idrottsföreningar, och 89 000 (92 600) medlemmar, varav 70 procent är med i en idrottsförening. Siffrorna inom parantes avser 2008.

Utän idrottsrörelsen finns det ingen som kan genomföra verksamhet, så att de mål om motion och idrottande som staden har ställt upp kan nås. Samarbetet med idrottsrörelsen har också varit framgångsrikt: 1964 var 15 procent av flickorna och 37 procent av pojkarna i årskurs 8 medlemmar i en idrottsförening. Idag är det 44 respektive 57 procent. Andelen mellanstadieelever som är medlemmar i en idrottsförening i Stockholm har ökat från 52 procent 1985 till 65 procent 2005.

För mellanstadieelever sammanfaller fysisk aktivitet väl med medlemskap i idrottsförening, det vill säga det går att relativt väl mäta hur fysiskt aktiv en barnkull är genom att mäta hur stor andel av barnen som är medlemmar i en idrottsförening. Detta mått fungerar dock inte för högstadie- och gymnasieelever, som i större utsträckning motionerar utanför föreningslivet.

Efter mellanstadiet minskar viljan att vara med i en idrottsförening snabbt. I högstadiet är 47 procent av eleverna medlemmar i en idrottsförening och i gymnasiet 36 procent. I varje grupp är andelen för pojkar dessutom 10 procentenheter högre eller mer, än för flickor. (Ur rapporten "Deltar Stockholms barn och ungdomar i föreningslivet?")

En viktig fråga för framtiden är hur idrottsrörelsen och skolan ska samverka för att öka den fysiska aktiviteten bland ungdomar. Den här frågan är troligtvis av avgörande betydelse för idrottsrörelsens framtid och skolans trovärdighet.

En annan fråga är om avkommunalisering av anläggningsdrift och av friskvårdsverksamhet skulle leda till ett starkare föreningsliv och ge möjlighet till en ökad självfinansiering av klubbarnas verksamhet. Medför kommunernas ekonomiska utveckling att bidragen till föreningsaktiviteter på sikt måste minska? Kommer 0-taxan för barn- och ungdomsverksamhet i idrottsanläggningarna att kunna upprätthållas? Kommer föreningarna i framtiden i större utsträckning få förlita sig på egenfinansiering? Finns det ett intresse hos idrottsrörelsen att ta ansvar för folkhälsoarbetet? Det kan bli nödvändigt för den kommunala sektorn att i än större utsträckning samverka med idrottsrörelsen, för att finna former för friskvård utifrån ett folkhälsoperspektiv.

Friskvård= folkhälsa

God hälsa värderas högt av de allra flesta människor. Ett folkhälsoarbete i vid mening kräver mångfald och samverkan mellan flera olika aktörer. Idrott och idrottspolitik är i grunden ett folkhälsoarbete, som involverar såväl ideella som samhällseliga krafter, enskilda individer såväl som myndigheter och organisationer.

Det statliga Folkhälsoinstitutet arbetar med flera olika regeringsuppdrag där fysisk aktivitet spelar en betydande roll. I samband med kampanjen ”Håll Sverige i Rörelse” som initierades för några år sedan, formulerades följande fem punkter:

- Genom olika samhälleliga och strukturella insatser inleda ett långsiktigt nationellt förändringsarbete med syfte att öka den fysiska aktivitetsnivån i Sverige.
- Sprida kunskap till beslutsfattare och professionella yrkesgrupper om hälsokonsekvenser av beslut som rör utemiljön, fritiden, förskolan/skolan, hälso- och sjukvården samt arbetsplatsen.
- Öka insikten om vardagsmotionens stora betydelse för folkhälsan.
- Utveckla vardagsmiljöer så att de stödjer ett fysiskt aktivt beteende under säkra former.
- Få befolkningen mer aktiv, med tonvikt på de mest inaktiva grupperna.

Numera arbetar idrottsförvaltningen aktivt med att få igång inaktiva, i stället för att mer passivt bara tillhandahålla anläggningar och utgå från att idrottsrörelsen gör folkhälsoarbetet. Förvaltningens strategi är att genom sitt utbud locka och möjliggöra fysisk aktivitet för den som idag är fysiskt inaktiv. Utbudet ska vara lättillgängligt i flera meningar – genom dess utformning, geografiska placering och fysiska tillgänglighet. Idrottsnämndens verksamhet ska vara inkörsporten till bättre hälsa.

Idrottsförvaltningen beslöt i samband med folkhälsoåret 2001 att arbeta med särskilda satsningar för att nå inaktiva inom fritiden, sjukvården, skolan och arbetsplatsen. Sedan dess lever valda och samordnade strategier kvar i idrottsnämndens verksamhetsutbud, där syftet är att få de av nämnden prioriterade grupperna att bli mer fysiskt aktiva.

Inaktiva barn och ungdomar nås bland annat genom att skolhälsovården skriver ut Fysisk aktivitet på Recept (FaR) till kurser i simhallarna. Genom kursen MåBra-Girls only får tonårstjejer verktyg för bra levnadsvanor och fysisk aktivitet. För att nå invandrartjejer har denna satsning utökats i ett samarbete med Järvalyftet, vilket har blivit mycket lyckat. Även vuxna som behöver komma igång kan få Fysisk aktivitet på Recept utskrivet genom sin vårdgivare. Stadens simhallar har för närvarande cirka 80 utbildade FaR-ledare. Mångfalden bland simhallarnas utbud av aktiviteter har ökat, inte minst genom satsningen på dans i olika former. Även antalet aktiviteter som märks ut EK=endast kvinnor, har ökat.

Förutom FaR via skolhälsovården genomför staden flera satsningar riktade till just ungdomar. Den s.k. ungdomssatsningen för att nå gymnasieelever, projektet ”Samma säkert” för att öka simkunnigheten, fler kurser för ungdomar och en satsning på prisvärda träningskort till simhallarna är några exempel.

Gymmen vid simhallarna har fått en trevligare miljö och maskinparken har anpassats för att locka fler kvinnor. Aktiviteter som spinncykling, funktionell träning, Bodypump och muskelpass har medfört att fler killar vågar sig in på gruppträningen, och därmed blir utbudet mer jämställt.

Det är angeläget att även nå personer med funktionsnedsättning med simhallarnas verksamhetsutbud. Anläggningarna har till stor del tillgänglighetsanpassats, medan utbudet inte alltid varit anpassat för personer med funktionsnedsättning. Detta ska förvaltningen arbeta vidare med, utbudet ska förbättras och utökas.

En viktig och därtill efterfrågad del av idrottsnämndens stora verksamhetsutbud är simskolan. Sedan 2008 pågår en satsning för ökad simkunnighet. Satsningen innebär ett utökat samarbete med simföreningar inom skolsimmet och utökad och förbättrad simskola gentemot stockholmarna i allmänhet. Simskolan är en omfattande verksamhet som når drygt 25 000 elever årligen. Behoven är fortsatt stora och antalet platser behöver utökas.

Staden har genom idrottsnämnden byggt upp en stor och väl fungerande friskvårdsverksamhet i egen regi. Stora målgrupper som vill bada och motionera på egen hand nås på detta sätt. Stadens satsningar har också möjliggjort ett stort anläggningsutbud, som bland annat bidragit till en fortsatt stor volym av tränings- och tävlingstider för stadens simklubbar. Ska staden kunna bli riktigt framgångsrik i sitt arbete att nå de prioriterade grupperna behövs fokus på att förmedla kunskap och att ha kompetent personal. Vidare krävs ett än mer utvecklat strategiskt tänkande, från planerings- och byggprocessen till innehållet i den planerade anläggningen. Rörelsekaraktär och rörelsekompetens är viktiga begrepp här. Idrottsförvaltningens verksamhet planeras för att ge goda ingångsmöjligheter samt att erbjuda det som efterfrågas enligt stadens undersökningar.

Det ligger inget självändamål i att friskvård ska bedrivas i kommunal regi. Där emot finns det en politisk konsensus i Stockholm att området tillhör den kommunala kompetensen. Historien speglar också ett sekellångt kommunalt engagemang i detta, från bastuanläggningar, badstugor och bad till dagens gym och aerobicsalar.

Vid sidan av föreningsverksamhet som Korpen, Gymnastikförbundet och Friskis & Svettis och kommunal friskvård har det också byggts upp en privat marknad med ett stort utbud av gym och gruppaktiviteter. En uppgift för idrottsförvaltningen är att finna samverkansformer med såväl föreningar som privata aktörer inom området. Mångfald är i sig något positivt och behövs för att uppfylla målet om en befolkning som är fysiskt aktiv och som därmed håller uppe folkhälsan. Ett annat perspektiv är att folkrörelsesverige kanske är på väg mot en mer kommersialiserad situation, samtidigt som många människor ställer sig utanför och själva organiserar sitt idrottande.

Befintligt anläggningsutbud

Idrottsnämnden äger och sköter eller upplåter idag cirka 400 idrottsanläggningar. Av dessa är omkring hälften gymnastiksalar i skolorna, som idrottsförvaltningen upplåter kvällstid och helger till föreningar. Därutöver finns allt från sim- och idrottshallar, publika evenemangsarenor, idrottsplatser med ishallar till ridanläggningar och bollplaner. Satsningen på nya idrottsanläggningar är omfattande. Fullstora idrottshallar, konstgräsplaner och ridanläggningar är de mest prioriterade investeringarna.

De större idrottsanläggningarna vänder sig till skolor, föreningar och allmänhet och utgörs av 14 sim- och idrottshallar där det bedrivs en omfattande friskvårdsverksamhet

genom bad, gym, gruppträning m.m. i egen regi, simundervisning och simverksamhet i klubbregi och verksamhet för inomhusidrotterna. Dessutom finns i dessa anläggningar många speciallokaler för kampsporter, bordtennis, fäktning, skytte, bågskytte m.m. Dessa anläggningar har cirka tre miljoner besök per år inom badsidan. Därutöver finns fem bassängbad utomhus, varav tre finns på södra sidan av staden, ett bad i innerstaden och ett i västerort.

För i första hand skolan och de traditionella inomhusidrotterna som handboll, basket, innebandy och volleyboll finns det 33 fristående idrottshallar och skolidrottshallar. Tretton av dessa är fullstora hallar med verksamhetsmått på 20x40 m.

En specialhall för redskapsgymnastik finns i Åkeshovs sim- och idrottshall och en mindre specialanläggning för gymnastik har iordninggjorts i Enskedehallen.

Fotbollen och andra traditionella utomhusidrotter som friidrott, ishockey, bandy, amerikansk fotboll, rugby m.fl. idrotter har tillgång till 25 idrottsplatser och cirka 150 bollplaner. Av dessa bollplaner är sex planer naturgräsplaner och 54 konstgräs-fotbollsplaner för tävlingsidrott. Konstgräsutvecklingen har varit explosiv de senaste åren och har nu accepterats av fotbollsrelelsen till fullo. Det har gått så långt att man inte på någon nivå vill nyttja de grusplaner som finns kvar. Dessutom finns några mindre konstgräsplaner, s.k. kulanläggningar, som kan nyttjas för spontanidrott, och som i många fall ligger nära skolor. Nio ishallar finns för ishockey, konståkning och andra isidrotter som bandy vissa perioder. Dessutom finns tio konstfrusna isbanor utomhus och en konstfrusen skridskooval på Östermalms IP. På tre platser med spridning i innerstaden, västerort och söderort finns konstfrusna bandybanor.

På Spånga IP finns stadens enda fotbollshall, en teknikhall på 70x 47 m. Hallen är resultatet efter många års diskussion om en fullstor fotbollshall, vilket Stockholms Fotbollförbund idag inte förordar. Man vill istället se fler teknikhallar.

Det finns idag en friidrottshall i Sättra kombinerad med en fullmatad utomhusanläggning för friidrott. Där ingår även en separat kastplan. Friidrotten har i övrigt ytterligare fem s.k. A-anläggningar där friidrott kan utövas på hög nivå. Kristinebergs IP som ingår bland dem kommer dock att läggas i malpåse under ett antal år framöver för byggandet av ny bussdepå med start 2011.

Det finns fem kommunala ridanläggningar med god spridning i staden. En mycket stor satsning har de senaste åren skett på ridsporten genom om- och tillbyggnad av dessa.

Idrottsförvaltningen administrerar tillsynen över och skötseln av 30 sjöar för fritidsfiske. Fiskeklubbar tar det direkta ansvaret för tillsynen. Idrottsförvaltningen sköter också Ågesta friluftsområde och ansvarar för både sommar- och vinterverksamheten med skötsel av motionsspår och spårning av skidspår.

Idrottsförvaltningen ansvarar för Årstafältets idrottsområde och sköter även Gubbängsfältet, som upplåts till bland annat rugby och under en sommarvecka den stora handbollsturneringen Eken Cup. På Gubbängens IP finns även stadens enda speedwaybana.

Idrottsförvaltningen lämnar bidrag till ett stort antal idrottsföreningar som inte fått utrymme i stadens idrottsanläggningar. Det gäller kanotklubbar, skytteföreningar, fäktklubbar, boxningsklubbar med flera.

De större evenemangsarenor som idrottsnämnden ansvarar för är i första hand Stockholms stadion, Zinkensdamms IP, Eriksdalsbadet och Eriksdalshallen. Det har de senaste åren skett stora investeringar i samtliga dessa anläggningar för att de ska kunna fungera som moderna, publika idrottsanläggningar. Stadion byggdes till OS 1912 och används i första hand för friidrott och musik- och andra evenemang. Zinkensdamms IP invigdes 1937 och rymmer bland annat elitseriebandyn. Eriksdalsbadet som ursprungligen uppfördes 1964 och genomgick en omfattande renovering och ombyggnad 1999 nyttjas av simsporten. Eriksdalshallen, invigd 1939, var från början en gammal anrik idrottsplats från 1937. Hallen används av inomhusidrotter som handboll och innebandy samt arrangemang för fäktning, gymnastik och bordtennis. Stadion och Eriksdalshallen har under senare år rustats upp för stora belopp, för Stadions del pågår detta arbete fortfarande. Därutöver finns också Grimsta idrottsplats som har rustats för att bli en allsvensk arena för fotboll.

Stockholms stadion har idag friidrott, elitfotboll och konsertevenemang på programmet. I framtiden, då Stadion inte uppfyller kraven på en elitarena för herrfotbollen, kommer den att ytterligare stärkas som friidrottsanläggning både för elit- och breddarrangemang och kan, med smärre kompletteringar, bli damfotbollens huvudarena för allsvensk fotboll. Dessutom kan den mycket väl behålla sin ställning som en attraktiv konsertarena, även i konkurrens med de nya arenor som kommer vid Globen och i Solna. Stadion har en karaktär, charm och historia som fortfarande lockar arrangörer.

Många av Stockholms idrottsplatser har sitt ursprung långt tillbaka i tiden. Några fanns redan 1929 då idrottsstyrelsen bildades inom staden. Flera har kommit till då staden expanderade och nya bostadsområden byggdes åt både norr och söder. Redan 1929 var idrottsstyrelsens uttalade ambition att se till att spridningen av idrottsanläggningar var god över hela staden. Då handlade det enbart om idrottsplatser, alla idrotter vid den tiden var utomhusidrotter utom tennisanläggningarna och Centralbadet, där Arne Borg slog sina världsrekord.

Utbyggnaden har därefter i stort följt byggnationen av nya skolor där en gymnastiksal skulle finnas knuten till skolorna, en idrottshall skulle kunna nyttjas av flera skolor och likaså skulle en idrottsplats finnas inom närområdet. Någon norm fanns inte men utbyggnaden knöts till utbildningsinstitutionerna. Expansionen av staden och den ökning av befolkningen som skedde i förortsområdena innebar samtidigt att idrottsanläggningarna i ytterområdena i mycket tillgodosåg behovet av idrottsanläggningar.

När den motsatta expansionen skedde genom bostadsbyggande i innerstaden, med en kraftig befolkningsökning innanför tullarna eller i närförort, skedde inte samma satsning på idrottsanläggningar. Södra Stationsområdet och Hammarby Sjöstad är två exempel som visar på detta. I anslutning till Södra Stationsområdet satsade staden på en upprustning av Zinkensdamms IP och konstfrusen bandybana och konstgräs tillkom på befintlig yta. Dessutom skapades en ishall på befintlig ishockeybana. Hallen flytta-

des från Johanneshovs IP när Globen byggdes. Därutöver skedde inga idrottsinvesteringar knutet till det nya bostadsområdet. För Hammarby Sjöstad tillkom en ny idrotts-hall i ett sent skede ovanpå ett garage. Byggnaden utgjorde samtidigt ett bullerskydd för bakomvarande bostäder. Den 7-mannaplan som också anlades utgör i dagsläget placering för en tillfällig skolbyggnad.

Stockholms innerstad är idag det område som är sämst försörjt vad gäller både utbud av idrottshallar och bollplaner eller andra ytor för olika idrotter. Det sker en fortsatt förtätning av innerstaden och det tillkommer flera större bostadsområden. Om ingen nysatsning sker på idrottsanläggningar kommer både skolor och föreningar att stå utan plats för sin idrottsliga verksamhet.

I jämförelse med andra storstadsområden i Sverige, närmast Göteborg och Malmö, har Stockholm hävdats sig väl vad gäller utbudet av badanläggningar, men betydligt sämre vad gäller fullstora idrottshallar och gräsplaner. Det sistnämnda har dock klarats genom satsningen på konstgräsplaner. Fortfarande kvarstår ett stort behov av idrotts-hallar. Flera av sim- och idrottshallarna och baden byggdes för 40 till 50 år sedan, vilket innebär att dessa anläggningar är i ett stort behov av renovering, något som också uppmärksammats av staden.

Långsiktigt planerat fastighetsunderhåll

Idrottsnämnden fastställer årligen, i samband med verksamhetsplanen, en underhållsplan. En långsiktig underhållsplan tas därtill enligt uppdrag fram under 2010. I förvaltningen av anläggningar utgör underhållet en viktig del för att säkerställa god funktion och förhindra kapitalförstöring genom ett eftersatt underhåll. Det planerade underhållet är, till skillnad mot det felavhjälpande, planerat i tid, art och omfattning och har stor betydelse för anläggningarnas funktionalitet och driftsäkerhet.

Idrottsnämndens anläggningsbestånd uppgår vad gäller byggnader till ca 280 000 kvm BTA. Till detta kommer ett stort antal markanläggningar, som också ska underhållas. Anläggningarna är av varierande ålder. De flesta sim- och idrottshallar byggdes i början av 1970-talet, en del är ännu äldre och några är nyare. Underhållsbehovet hos en byggnad ökar under sista delen av dess livscykel, och det är där många av stadens idrottsanläggningar befinner sig idag. Idrottsanläggningar nyttjas oftast mycket intensivt och slits därmed betydligt mer än andra fastigheter. För simhallarna tillkommer den begränsade livslängden för många tekniska installationer.

Produktionskostnaden för att uppföra en ny sim- och idrottshall är i dagsläget, 2010, beräknad till ca 25 000 kr/kvm. Det långsiktigt hållbara planerade underhållet bör genomsnittligt ligga på minst 200 kr per kvm BTA för denna typ av anläggning.

Vilka anläggningar vill stockholmarna att staden satsar på?

År 2005 genomförde idrottsförvaltningen en enkät bland cirka 10 000 barn och ungdomar från mellanstadiet till gymnasiet. Dessa ombads att kryssa för fyra anläggningstyper av drygt 30, som de tyckte att staden skulle satsa på under 2006-2010. Sammanfattningsvis visar resultatet att om Stockholms unga fick välja så skulle staden

satsa mindre på traditionella anläggningar för tävlingsidrott, och mer på andra typer av anläggningar för motion.

Flickor anser att staden i första hand ska satsa på simhallar/äventyrsbad. Även lokaler för dans och aerobics, gym och utomhusbad är viktiga för dem. Gymnasieflickornas högst prioriterade traditionella idrottsanläggningar – ridanläggningar och fotbollsplaner – hamnade bland flickorna i högstadiet först på plats sju. Pojkar tycker i motsats till flickorna att staden i första hand ska satsa på fotbollsplaner, även om de är överens med flickorna om att staden i hög grad ska satsa på simhallar/äventyrsbad och gym. Pojkar prioriterar också i högre grad än flickor sporthallar för bollsporter.

År 2008 gjorde idrottsförvaltningen en liknande undersökning bland vuxna stockholmarna. Den visar att inte heller de vuxna prioriterar tävlingsidrotten. De fysiskt inaktiva stockholmarna vill att staden i första hand satsar på friluftsområden, motionsspår/skidspår, simhallar/äventyrsbad och utomhusbad. Det är anläggningar som kan kategoriseras som friskvårdsanläggningar. De fysiskt aktiva vuxna stockholmarna är i stort sett överens med de fysiskt inaktiva om denna prioritering. Det som möjligen något skiljer dessa grupper åt är att bland de fysiskt aktiva tycks satsningar på sporthallar för bollsporter prioriteras något högre.

Resultaten från dessa undersökningar visar alltså att intresset för friskvårdsanläggningar av olika slag är större än för anläggningar för tävlingsidrotter.

Jämställdhet och jämlikhet inom idrotten

I kommunfullmäktiges budget för 2010 anges att minst hälften av stadens nyinvesteringar i idrottsanläggningar ska gynna flickors och kvinnors idrottande.

I ett historiskt perspektiv har det framför allt varit vuxna män som ägnat sig åt organiserat idrottande. Och det var främst män som skapade och utvecklade de olika idrotterna. Det finns därför ett historiskt arv som avspeglar sig i infrastrukturen vad gäller idrottsanläggningar. Anläggningarna har byggts av män för män och har inte anpassats efter kvinnors behov.

Den forskning staden hitintills bedrivit om den könsmässiga fördelningen ger vid handen att flickor generellt i högre grad är fysiskt inaktiva än pojkar. Forskningen visar också att invandrarflickor (framför allt första generationen) är mer inaktiva än ”svenska” flickor (födda i Sverige med båda föräldrarna också födda i Sverige).

Mätningar som genomförts av idrottsförvaltningen på stadens idrottsanläggningar visar att av det totala antalet idrottsaktiva bland ungdomar utgör flickorna 40 procent och pojkarna 60 procent. Idrottsförvaltningens uppfattning är också att det faktiska intresset för att idrotta ser ut på detta sätt. Enligt befintlig forskning finns det ingenting som pekar på att det finns hinder för kvinnors idrottsintresse, som skapat denna fördelning i aktivitet. Proportionen 60/40 skulle därmed utgöra en mer jämlik måttstock för jämställda investeringar. Väljer staden att behålla ett renodlat könsperspektiv så bör det utgå från fördelningen 60/40, det vill säga utifrån hur den idrottsliga aktiviteten ser ut reellt.

Av studien Ung Livsstil, som senast genomfördes 2004/2005, framgår att av flickorna på gymnasiet är 32 procent medlemmar i en idrottsförening. Motsvarande siffra

för pojkarna är 39 procent. Av gymnasieflickorna är det nästan hälften, 48 procent, som motionerar lite eller inte alls, bland pojkarna 34 procent.

De största RF-idrotterna i Stockholm (i procent av alla barn och ungdomar i mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet 2005):

Flickor		Pojkar	
Ridning	10 %	Fotboll	25 %
Fotboll	9 %	Innebandy	8 %
Basket	5 %	Basket	5 %

Stockholms stads hittillsvarande och planerade satsningar på ridsporten är ett konkret uttryck för den uttalade ambitionen att fördela resurserna inom idrotten mer jämställt. Även den stora satsning staden gjort under senare år på konstgräsplaner kan räknas hit. En naturgräsplan som görs om till en konstgräsplan ökar möjligheten till nyttjande tiofaldigt under ett år. Även kvaliteten på underlaget ökar. Satsningen har gett både pojkar och flickor möjlighet att spela på ett bättre underlag. Mellan åren 2001 och 2006 ökade antalet fotbollsspelande barn och ungdomar i Stockholm med 2 500. Av dessa var hela 1 750 flickor. En satsning på fotboll är därför en satsning även på flickors idrottande. Fotboll är totalt sett den näst största idrotten bland flickor i Stockholm.

Även de kommande stora upprustningarna och moderniseringarna av flera av stadens sim- och idrottshallar är i stor utsträckning en satsning på en av de större flickidrotterna, nämligen simning. Ett annat intresse som idag i viss mening är underförsörjt är gruppträningen, inklusive yoga och dans. Idag är de lokaler som finns ofta alltför små och otillräckliga. Fler och större spegelsalar skulle behövas för att möta detta behov.

Vid upprustning och nybyggnation av idrottsanläggningar ska alltid, förutom tillgänglighets- och miljöaspekterna, även perspektivet kvinnor/män beaktas. Det handlar om sådant som utformningen av omklädnings-, dusch- och toalettutrymmen, trygghet och säkerhet, ljussättning, skyltning och städning.

Idrottsförvaltningens forskning visar tydligt att idrottspolitiken inte når alla de ungdomar som behöver motionera. En orsak till att idrottsföreningarna inte når alla barn och ungdomar finns i de socioekonomiska förutsättningarna. Det är betydligt fler barn i de högre socioekonomiska grupperna som är med i en idrottsförening eller som motionerar på egen hand, än i de lägre. Det beror antagligen både på kostnaderna för idrottandet/motionerandet, och på att en del föräldrar inte i lika stor utsträckning uppmuntrar sina barn att motionera. Flickor från bättre socioekonomiska förhållanden tar för sig av de offentliga resurserna på ett bättre sätt än både flickor och pojkar från sämre socioekonomiska förhållanden. Sett utifrån detta och med ökad folkhälsa som mål skulle satsningen på idrott snarare behöva utgå från ett socioekonomiskt perspektiv än ett könsperspektiv.

Idrottsförvaltningen förordar att staden, vid sidan av jämställdhetsperspektivet, uttrycker ambitionen – med en fördelning av resurser därefter – att ungdomar från sämre socioekonomiska förhållanden i högre utsträckning ska bli aktiva idrotts- och mo-

tionsutövare. Detta kan manifesteras på olika sätt. Ett är genom en ökad satsning på samverkan med skolan i aktuella stadsdelar, där syftet är att få fler ungdomar att satsa på idrott i någon form. Här skulle en undersökning kunna göras specifikt inom gruppen ungdomar från områden med sämre socioekonomiska förhållanden, om vilka idrotter eller motionsformer som skulle intressera dem. Staden skulle också kunna lyfta frågan om särskilda satsningar på ungdomar ur ett klassperspektiv med idrottsrörelsen.

Investeringar i idrottsanläggningar

I stadens idrottspolitiska program, antaget av kommunfullmäktige 2006, anges bland annat att

- idrottsverksamhet med stadens stöd ska bedrivas i en hälsosam miljö där drift och skötsel håller högsta kvalitet med stor användar- och publikvänlighet och att
- stadens egna anläggningar ska vara tillgängliga och anpassade för alla

Vidare sägs att idrottsnämnden ska

- bygga, förvalta, driva, sköta och upplåta idrottsanläggningar för idrottsrörelsens, skolans och enskildas behov och skapa möjlighet att genomföra stora idrottsevenemang
- aktivt bidra till att mark och ytor för idrott, motion, lek och rekreation avsätts i den fysiska planeringen
- medverka till ett jämställt idrottande i Stockholm genom investeringar i idrottsanläggningar.....

Staden har också antagit andra viktiga målsättningar och styrdokument som vägleder idrottsnämnden och dess förvaltning i sitt arbete med att, i en stad i stark tillväxt, planera för och säkra tillgången till anläggningar och natur för ett rikt idrotts- och friluftsliv.

I Vision 2030, som antogs av kommunfullmäktige 2007, anger staden sin långsiktiga vilja med att bland annat skapa ett engagemang för att utveckla staden till att bli än mer attraktiv för boende, studerande, företagare, besökare med flera. I detta sammanhang har utvecklingen av idrottsutbudet en strategisk betydelse för ett sundare liv. Människors behov av närhet till anläggningar för idrott och motion ska beaktas i planeringen av en stad i tillväxt.

Kommunfullmäktige antog i mars 2010 en ny översiktsplan för Stockholm. Som ett av nio fokusområden framhålls idrott, rekreation och attraktiva grönområden. Idrottsanläggningarna ska utformas och utvecklas så att de kan utnyttjas så effektivt som möjligt. Parker och grönområden ska utvecklas så att även de kan användas för att stimulera till en aktiv livsstil som är betydelsefull för folkhälsan.

I översiktsplanen talas det om *tyngdpunkter* i strategin för en hållbar tillväxt, dessa är definierade och väl geografiskt spridda över staden. Förvaltningen anpassar i någon mening sin långsiktiga planering för idrottsverksamheten till detta, även om en viktig

parameter redan idag är en god geografisk spridning av idrottsanläggningarna. Det är viktigt att balans, så långt det låter sig göras, upprätthålls vid jämförelse mellan exempelvis innerstad, söderort och västerort.

Ibland efterfrågas en planeringsnorm för behovet av idrottsanläggningar. En given norm har diskuterats genom åren, men har visat sig svår att infria i en stad som växer med sådan kraft som Stockholm. Ett riktmärke kan vara att det inom en radie av två och en halv kilometer ska finnas en idrottsplats, en sim- och idrottshall och därutöver till skolorna ansluten idrottshall och bollplan. För idrottsförvaltningen är det nödvändigt att finnas med i förvaltningsgemensamma diskussioner om hur staden kan och bör växa. Idrottsmark kommer allt oftare med i diskussioner om annat användande och då främst för bostäder. Idrottsnämnden avvisar inte att dessa diskussioner pågår, men är noga med att fullgod kompensation alltid ska ges för idrottsmark som tas i anspråk för annat ändamål.

I sin planering för upprustning och modernisering av befintliga idrottsanläggningar och i planeringen av nya tar idrottsförvaltningen hänsyn till en rad faktorer. Det är i första hand befintligt idrottsliv och skolors och allmänhetens behov, men arbetet påverkas också av högt ställda krav från nationella och ibland internationella idrottsförbund. Andra viktiga krav som måste tillgodoses är tillgänglighet och miljöhänsyn, samt givetvis behovet av modernisering och installation av nya tekniska och energieffektiva system.

Det är många gånger komplexa frågeställningar som ligger bakom idrottsförvaltningens förslag till reinvesteringar och investeringar. Oftast utgår prioriteringarna från befintligt anläggningsbestånds behov av upprustning och modernisering, men också av nyproduktion i nytillkomna eller förtätade stadsdelar eller för att möta en sedan tidigare inte tillgodosedd efterfrågan. Den omfattande satsningen på att ersätta dåliga grus- och naturgräsplaner med konstgräsplaner är ett mycket tydligt exempel på detta, ett arbete som kommer att ta ytterligare ett antal år. Idrottsförvaltningen har också återkommande kontakter med stadsdelsförvaltningar, utbildningsförvaltningen och SISAB för att biträda vid tillkomsten av anläggningar för spontant idrottande och lek.

Allt fler idrotter tenderar att vilja vara åretrunt-idrotter. Därmed ökar också efterfrågan på hallar för olika ändamål. Förvaltningen ser här endast möjligheten att på sikt tillgodose de breda idrotterna. Antalet teknikhallar för fotboll (idag finns en i Spånga) bör exempelvis öka så att även söderort och innerstaden relativt snart får tillgång till sådana. Detta skulle minska trycket på de traditionella idrottshallarna och även klara önskemålen om träningsperioder under kalla och snörika vintrar. Mindre idrotter eller idrotter med få utövare får dock söka samarbetslösningar över kommungränserna.

Det finns ett återkommande mönster inom idrotten, nämligen att antalet utövare varierar över tid och med intresse. Vissa idrotter som av tradition varit starka, som ishockeyn, ser nu ett vikande antal utövare. Även andra idrotter tappas medlemmar. Trots det är exempelvis antalet aktiva barn och ungdomar inom idrottsrörelsen relativt konstant. Omkring hälften aktiveras i unga år, men sedan sjunker antalet med ålder. Bland den vuxna befolkningen är det endast 1-3 procent som är aktiva i en idrottsförening.

Det finns ett ökande intresse för att ta ett eget ansvar för sin hälsa. I ljuset av detta har de investeringar som staden gjort i friluftsgym, bättre belysning och gallring av vegetation vid skid- och motionsspåren varit lyckosamma, och detta är satsningar som bör fortsätta.

Natur- och friluftsområden ska också kunna erbjudas för andra former av aktiviteter. Många stockholmare väljer sjön för sina fritidsintressen, vare sig det handlar om att fiska, paddla kanot eller nyttja segel- eller motorbåten. Här har idrottsnämnden ett stort ansvar för biotop- och fiskevården och miljöfrågorna men också att bevaka förutsättningarna för ett levande fritidsbåtliv.

Idrottsförvaltningen uppfattar uppdraget de närmaste åren som att i första hand upprätthålla värdena i redan gjorda anläggningsinvesteringar, genom att utreda och kartlägga behoven av upprustning och modernisering i befintligt anläggningsbestånd. Förvaltningen ska utveckla det befintliga beståndet men samtidigt i stadsplaneringen bevaka framtida behov av nya idrottsanläggningar och spontanidrottsytor

De riktigt tunga investeringarna under ett antal år framöver kommer med nödvändighet att handla om stadens äldsta sim- och idrottshallar. Där finns ett stort behov av upprustning och modernisering för anpassning till dagens verksamhet och efterfrågan. Det är anläggningar som i hög grad bidrar till att förbättra folkhälsan och de utgör också de mest efterfrågade anläggningarna bland stockholmarna. Dessa och övriga investeringar beskrivs mer detaljerat i idrottsnämndens investeringsplan, en plan som redovisas årligen i samband med att nämnden antar verksamhetsplanen samt underlag till budget för nästkommande år.

Vissa befintliga idrottsplatser bör ges ett bredare utbud för att attrahera fler och kunna benämnas sportcentrum. Ett sådant ska inom ett begränsat geografiskt område kunna erbjuda sina besökare ett stort och varierat utbud av idrott, motion och kultur. Där finns möjlighet till idrottande inomhus och utomhus, sommar som vinter, men där ska även finnas rikliga förutsättningar för olika motions- och kulturaktiviteter.

Farsta sim- och idrottshall, Farsta IP och Farsta Gård har potential att bli ett sportcentrum, men för det krävs en bättre samordning och även en gemensam reception. Ett sportcentrum bör kunna ge goda synergieffekter mellan olika verksamheter och olika föreningar. Närhet till kollektivtrafik, goda parkeringsmöjligheter, goda förutsättningar för ombyte och närhet till motionsspår är ytterligare faktorer som är viktiga för att ett sådant område ska bli attraktivt. Förvaltningen ser samordningsvinster för såväl stadens som besökarnas del. Andra tänkbara platser för att etablera sportcentrum i Stockholm är idrottsplatserna i Grimsta, Stora Mossen, Sätra, Kärrtorp, Vårberg och Spånga.

Idrottsnämnden godkände redan hösten 2007 ett förslag till långsiktig investeringsplan för idrottsverksamheten. Denna plan gäller fortfarande, vilket innebär att nämnden prioriterar investeringar i följande typer av anläggningar.

- Fortsatt satsning på ridanläggningar som, förutom en investering i någon ny anläggning, också ger möjlighet till modernisering av befintliga.

Kommentar: Befintliga anläggningar moderniseras och rustas upp. Ridan-

läggningarna i Grimsta och Enskede har rustats och närmast förestår en satsning på Sättra ridanläggning som blir en från grunden ny anläggning med ny placering i Sättraskogen. Förvaltningen har även föreslagit att ett stort ridhus uppförs inom området för Djurgårdens ridskola vid Kaknäs.

- Satsning på sporthallar för bollsporter och anslutningslokaler för fäktning, brottning, budo, dans, bowling, skytte med flera mindre idrotter eller andra gruppaktiviteter. Det planeras idag för flera nya idrottshallar i staden. I flera fall bör det vara möjligt att lägga sådana lokaler i anslutning till de större hallarna.

Kommentar: I en föreslagen större hall i Kristinebergsområdet på Kungsholmen planeras för såväl dans som motionsrum, men även för en regional skytteanläggning. Andra hallar som planeras i närtid är Engelbrekts hallen på Östermalm och en dubbelidrottshall på Stora Mossens IP i Bromma.

- Fortsatt satsning på konstgräsplaner.

Kommentar: Under de senaste åren har ett stort antal gräs- och naturgräsplaner gjorts om till konstgräsplaner. Sammanlagt finns nu 54 konstgräsplaner. En utbyggnad med fler konstgräsplaner är efterfrågad.

- En satsning på ytterligare någon sim- och idrottshall har diskuterats men eventuella tillbyggnader med familje- och rekreationsbad till några befintliga sim- och idrottshallar anses tillräckligt. Dessutom sker en mindre verksamhetsutveckling på befintliga anläggningar med äventyrsbad för barn och lokaler för friskvård.

Kommentar: Under ett antal år framöver väntas staden lägga ned stora resurser på upprustning och modernisering av fyra sim- och idrottshallar: Farsta, Åkeshov, Vällingby och Västertorp. En ersättningshall för simsport planeras i Nälsta och en tillbyggnad av Åkeshovs sim- och idrottshall med en familjedel.

- Satsning på ytterligare någon ishall och reovering och modernisering av befintliga ishallar. Profilerings av någon av ishallarna till en konståkningshall. Placering av en curlinghall i anslutning till någon befintlig ishall.

Kommentar: Förvaltningen har föreslagit en permanent överbyggnad av ishockeybanan vid Östermalms idrottsplats. Konståkningshallen kommer att ges goda tränings- och tävlingsmöjligheter i ishallen på Stora Mossens IP.

- Satsning på ytterligare några fotbollshallar liknande hallen på Spånga idrottsplats, dvs. med sjuannamått (40x60 m).

Kommentar: Förvaltningen har föreslagit att under slutet av treårsperioden 2011-2013 bygga ytterligare två till tre teknikhallar.

- Speciell satsning på innerstaden som idag är kraftigt underförsörjt på både hallar och idrottsplatser/bollplaner. Detta bör ske i samband med de nya större bostadsprojekten på Nordvästra Kungsholmen och Värtan/Hjorthagen.

Kommentar: För närvarande pågår byggnation av en fullstor idrottshall på Södermalm, Skanstullshallen. På Östermalm planeras som nämnts ovan Engelbrektsshallen men också i det nya Norra Stationsområdet måste behovet av idrottsanläggningar tillgodoses. En satsning som också diskuteras för innerstaden är ombyggnad av Vanadisbadet.

- Byggande av ytterligare en friidrottshall med placering i västerort.

Kommentar: Planering pågår för en friidrottshall med mera vid Bällsta Gård i Bromma.

- Utveckling av anläggningsutbudet på Järvafältet.

Kommentar: Järvafältet kommer bland annat att inrymma bassängbad, ridanläggning och sportfält/konstgräsplaner

- Satsning på fler större sportfält liknande Skarpnäcksfältet. Det bör bland annat genomföras på Gubbängsfältet.

Kommentar: Förutom Gubbängsfältet även Grimsta och Spånga.

- Satsning på idrottscentrum/sportcentrum där flera idrotter och föreningar har sin verksamhet. Det innebär bland annat att satsningarna koncentreras till bättre bemannade och mer lättöverbakade anläggningar.

- Satsning på en flexibel kampsportarena med en åskådarakapacitet på 200–400 åskådarplatser. Anläggningen ska både utgöra en tränings- och en tävlingsanläggning där olika kampsporter på ett enkelt sätt kan duka anläggningen för sin sport.

- Satsning på spontanidrottsytor. Stadsdelsnämnderna har ansvar för investeringar i spontanidrottsytor. Till stor del finns idag lek- och spontanidrottsytor knutet till befintliga lekplatser/parklekar och grundskolor. Motionsslingor

finns också som en tillgång för motionerandet. Det är viktigt att dessa platser upplevs som trygga med bland annat god belysning. Fortsatta investeringar i spontanidrottsytor kan liksom de senaste åren säkert ske i samverkan med idrottsrörelsen och till viss del genom särskilda investeringsmedel (Idrottslyftet) som fördelas av Riksidrottsförbundet. Idrottsförvaltningen kommer att medverka i den utsträckning förvaltningens synpunkter efterfrågas, och i de fall det kan ske investeringar på eller i anslutning till befintliga idrottsytor.

Idrottsförvaltningen har i ett särskilt ärende till nämnden hösten 2009 lagt fram förslag till prioritering av fullstora idrottshallar. Förslaget godkändes av nämnden och innebär följande prioritering:

1. Skanstullshallen/Frans Schartaus gymnasium
Kommentar: Byggnation pågår och hallen beräknas vara klar för bokning under första kvartalet 2011.
2. Smedshagen
Kommentar: Byggnation pågår och hallen beräknas vara klar i september 2010.
3. Stora Mossens idrottshallar
Kommentar: Förvaltningen bedömer att projektering kan påbörjas tidigast hösten 2010, med eventuell byggstart tidigast i slutet av 2011 och färdigställande i början av 2013.
4. Engelbrekts hallen
Kommentar: På grund av överklaganden har kommunfullmäktige ännu inte fattat genomförandebeslut. Byggstart är beräknad till 2012 och projektet avslutas våren 2013.
5. Annedal/Mariehäll
Kommentar: Behovet är stort av en idrottshall inom området och diskussioner pågår mellan staden och markägaren.
6. Hjulsta
Kommentar: Förvaltningen har föreslagit byggnation av en fullstor idrottshall inom planeringsperioden 2014-2017.
7. Älvsjö
Kommentar: Förvaltningen har föreslagit byggnation av en fullstor idrottshall inom planeringsperioden 2014-2017.

8. Hökarängen
Kommentar: Förvaltningen har föreslagit byggnation av en fullstor idrottshall inom planeringsperioden 2014-2017.
9. Enskede gård
Kommentar: Förvaltningen har föreslagit byggnation av en fullstor idrottshall inom planeringsperioden 2014-2017.
10. Gubbängens idrotthall
Kommentar: Förvaltningen har föreslagit tillbyggnad med en fullstor idrotts-hall vid Gubbängshallen inom planeringsperioden 2014-2017.

Framtiden för Stockholms stadion

Stockholms stadion uppfördes inför de olympiska spelen 1912. År 2012 kommer hundraårsjubileet av denna för Sverige så stora sporthändelse att firas. Stadion är trots sin värnadsbjudande ålder inte på något sätt en relik från gångna tider, utan en i hög grad användbar och uppskattad idrotts- och evenemangsarena.

Friidrotten kommer att utveckla det nuvarande Golden League-konceptet med fler tävlingar under namnet Diamond League. Stadion är en av de allra mest omtyckta arenorna bland friidrottseliten och är därför självskriven i detta sammanhang. Vidare används arenan i samband med Stockholm Marathon och i samband med diverse ungdomstävlingar. Stadion kommer även fortsättningsvis att vara en elitarena för friidrott, under överskådlig tid. Till detta ska läggas breddverksamheten inom friidrotten, som kan komma att utökas på Stockholms stadion i och med rivningen av Kristinebergs IP.

Till säsongen 2014 träder ett nytt europeiskt regelverk i kraft för fotbollen. Det innebär att spel i allsvenskan för herrar och Superettan omöjliggörs på Stadion. Stockholms stadion får därför i framtiden betraktas som en arena utan fotboll på högre seniornivå. Däremot kan Stadion med smärre kompletteringar bli huvudarena för damfotbollen.

Stockholms stadion har varit den naturliga arenan för större utomhuskonserter i Stockholm. Inom några år kommer konkurrensen att öka med tillkomsten av Stockholmsarenan i Globenområdet och den nya evenemangsarenan i Solna. Det är sannolikt att ett evenemangsområde som det vid Globen kommer att bli en huvudarena för Stockholms konsertverksamhet. Stadion kan locka olika event och något mindre konserter, men förlorar troligtvis sin särställning

Framgångsfaktorer för ett Stockholm i rörelse

Stadsplanering måste ske på ett sådant sätt att områden för idrott/motion och friluftsliv garanteras, vilket också framgår i den nya översiktsplanen. Detta innefattar ytor för spontant idrottande och motionerande.

Ekonomi för upprustning och modernisering av det befintliga anläggningsbeståndet och för nybyggnation måste säkras, vilket även innefattar driftskostnaderna. Möj-

ligheterna till extern medverkan i finansiering måste prövas. Föreningsdrift och andra driftsformer ska utvecklas.

Strategiskt byggande genom god geografisk spridning av stadens anläggningsutbud och anpassning till nutida behov med energieffektiva, funktionella och hållbara anläggningar. Redan i planeringsfasen ska idag underförsörjda och inaktiva grupper prioriteras.

Tillgänglighet för alla men med speciellt fokus på att bygga bort och undvika hinder för personer med funktionsnedsättning.

Föreningsstöd som på olika sätt ger förutsättningar för ett fungerande föreningsliv måste bevaras och 0-taxan för barn och ungdomar upprätthållas. Det behövs en ökad satsning på äldre tonårsgrupper.

Friskvårdsverksamhet i bad och sim- och idrottshallar ska fortsätta att utvecklas, i egen regi eller genom ett kommunalt ansvarstagande på annat sätt.

Regionalt samarbete krävs i anläggningar för elitidrott och i anläggningar som ger förutsättningar att samla mindre/smälare idrotter.